

53. SAYI

ISSN 2146-7005

ŞUBAT 2016 10TL

ŞALOM

Dergi

Projelerin Kadını

KAREN
G. ŞARHON

ŞEHİRLİ
KÖYLÜLER

360
DERECEDEN
AŞK

SESSİZLİĞİ
DİYALOGLA
KIRIN

KUŞAKLARARASINA BİR KUŞBAKIŞI

BBX
YZ

VIETNAM'DA
KEÇİLERİ
KAÇIRMADIK

*Fotini, Anais,
Keje, Nezahat ve*
DİĞERLERİ

CHRIS BOTTI
O BİR GRAMMY AVCISI

SAÇ BAKIM YAĞLARI DÜNYASINDA ÖYLE
BİR MARKA VAR Kİ TÜM DİĞERLERİNİ
GÖLGEDE BIRAKIYOR

MOROCCANOIL TREATMENT:
SAÇ BAKIMI ANLAYIŞINIZI
TÜMDEN DEĞİŞTİRECEK ARGAN YAĞLI DEVRİM

Şekillendirme, bakım ve bitiş işlemleri için temel ürün
Moroccanoil Treatment Light Bakım Yağı da mevcuttur

 ONC Kozmetik San. Tic. Ltd. Şti.
Tüm dünyada sadece profesyonel salonlarda
Tel: 0 212 324 39 63 www.onckozmetik.com.tr

MOROCCANOIL.

SATIŞ NOKTALARI: **AVRUPA YAKASI-BEŞİKTAŞ:** MERKEZ SAÇ BAKIM VE GÜZELLİK (Erdem KIRAMER), 0212 352 11 95/99 - HAKAN KÖSE KUAFÖR, 0212 257 34 66 - ERTAN ALTUN SAÇ, TASARIM 0212 352 33 73 - DİBA VELVET TOUCH KUAFÖRLÜK, 0212 257 99 03 - ATA KUAFÖRLÜK, 0212 319 11 74 / 0212 353 11 57 - SABİT AKKAYA RAFFLES İSTANBUL, 0212924 03 38 / 0212 353 68 78 - SABİT AKKAYA SWISSOTEL THE BOSPHORUS, 0212 259 02 29/32 - MURAT SEPİN GÜZELLİK MERKEZİ LEVENT, 0212 269 61 61 - JUJU GÜZELLİK SALONU KUAFÖR, 0212 287 88 34, SÜMELİ DİBA KUAFÖRLÜK (Emrah SÜMELİ) 0212 274 90 91, ADEM TERZİ 0212 263 7513 - KUAFÖR NİHAT, 0212 258 21 42 **SARIYER:** ODESSA SAÇ TASARIM SARIYER, 0533 268 80 01 - ODESSA SAÇ TASARIM TARABYA, 0212 299 04 59 - SERPİL KÜÇÜKELÇİ SAÇ TASARIM, 0212 299 66 60 - BUKET KÖMÜR, 0212 299 99 45 - TRIO KUAFÖR İSTİNYE HILLSIDE, 0212 345 60 08/09 **GAZİOSMANPAŞA:** BAYRAM BAL VİA PORT VENEZİA, 0212 803 13 76 **ANADOLU YAKASI-ÜSKÜDAR:** TRIO KUAFÖR AKASYA AVM ACIBADEM, 0216 510 42 71/72/73 - KUAFÖR ERAY/FADİME ARZU BELER, 0216 341 79 59 **ATAŞEHİR:** BAYRAM BAL 444 12 50 **BURSA-NİLÜFER:** İLKER KUAFÖR GÜZELLİK SALONU, 0224 224 13 70 **ÇANAKKALE:** BERRİN GÜZEL, 0286 214 04 05

**Gözlem Gazetecilik Basın
ve Yayın A.Ş. adına sahibi**

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

**Editör ve Yan Yayınlar
Koordinatörü**

Nelly Barokas

**Reklam Planlama
Koordinatörü**

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,

Tuna Saylağ,

Suzan Nana Tarabulus,

Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6

Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegen Basım Ltd.Şti

Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi, 2.

Cadde, No:202/A Bağcılar İstanbul

Tel: (0212) 325 7125

www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

Editörden...

Sevgili Şalom Dergi okurları, bu ay kapağımızda alışılmışın dışında olarak erkek bir sanatçının fotoğrafına yer verdik. Geçmişte de, söyleşileri ile dergimize değer katan Genco Erkal, Enver Aysever, Ali Poyrazoğlu, Aret Vartanyan gibi her biri kendi alanında değerli isimleri kapağımıza taşımıştık. Şubat sayımızda müzik dünyasının önemli bir ismi, pek çok Grammy ödülü sahibi Chris Botti hem söyleşi, hem de kapak konuğumuz oldu.

Karen Gerson Şarhon'u tanımayanınız yoktur her halde... Osmanlı - Türk Sefarad Kültürü Araştırma Merkezi Koordinatörü, El Amaneser gazetesi editörü, Los Paşaros Sefaradis müzik grubu solisti Karen'i çok farklı alanlarda girişimci yönleri ile daha yakından tanımaya ne dersiniz?

"Kuşaklararasına bir kuşbakışı" araştırmamızı okurken ben, dünyanın eskilere nazaran çok daha hızlı döndüğünü duyumsadım... Sizler

kendinizi hangi kuşakla, hangi yılları, olayları paylaşırken bulacaksınız acaba? "Görme veya işitme engelli kişilerle karşılaştığınızda ilk tepkiniz onlara acımaksa birkaç dakika durun ve yeniden düşünün bu tepkinizi." Bu sözcükler "Sessizliği diyalogla kırın" yazısının ilk cümlesi. Yazarı Karel Valansi, "Sessizlikte Diyalog" sergisini gezip onların dünyasına, onların rehberliğinde girmeyi öneriyor.

Şalom Gazetesi editöryal çizeri İzel Rozental "Vietnam'da Keçileri Kaçırmadık" başlıklı seyahat yazısında sizleri çok eğlenceli bir yolculuğa çıkarıyor. "Bir Moda Albümü: Fotini, Anais, Keje, Nezahat ve diğerleri" başlıklı yazı, çok kültürlü mahalle yaşamının halen süregeldiği Moda'da yaşamakta olan gerçek kişilerle tanıştırıyor bizleri.

Erdoğan Mitrani'nin, dergimizin ilk sayılarından itibaren yayınlanmakta olan Dünya Sinemaları'nı ve Türk Sineması'nı irdeleyen yazıları sayesinde Şalom Dergi'nin birkaç örneği artık SİYAD'ın (Sinema Yazarları Derneği) arşivinde yer alacak. Bu sevindirici haberi siz okurlarımızla paylaşmaktan mutluluk duyuyorum.

"Aşk üzerine zamansız bir sanat, kültür ve yaşam festivali", Şubat ayında 8.'si düzenlenecek "Love 360 Fest / 360 Derceden Aşk" festivali hakkında bizleri bilgilendiriyor. Bu yılki teması "Âşık Dünya" olan festival yalnızca kadın-erkek aşkını değil, çocuk sevgisini, doğa aşkını, ilahi aşkı, sanat aşkını ve aşkın tüm hallerini kapsayacak; aşkın tüm açılımları sanatla kutlanacak.

Bunun yanı sıra globalleşen dünyamızda tüketimi artırmaya yönelik '14 Şubat Sevgililer Günü' kutlaması da var. Aslında festivalin "Âşık Dünya" teması gerçeğe dönüşse, insanlar sevgilerini birbirlerine sıkça ifade etse nasıl bir dünyada yaşıyor olurduk acaba?

Sevgiyle kalın...

Nelly BAROKAS

nellybarokas@gmail.com

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

36 İZLENİMLER

Vietnam'da keçileri kaçırmadık

içindekiler

6 KİM, NASIL, NEREDE?

Rachel Bloom'a Altın Küre ödülü

Michael Douglas antisemitizmi anlattı

8 PERSPEKTİF Bir semt albümü: Fotini, Anais, Keje, Nezahat ve diğerleri...

24 ARAŞTIRMA Kuşaklararasına bir kuşbakışı

58 YAŞAM Sessizliği diyalogla kırın

61 AYIN BURCU Dahilerin burcu kova mısınız?

66 BİRİKİMLER Fil sırtında yolculuk

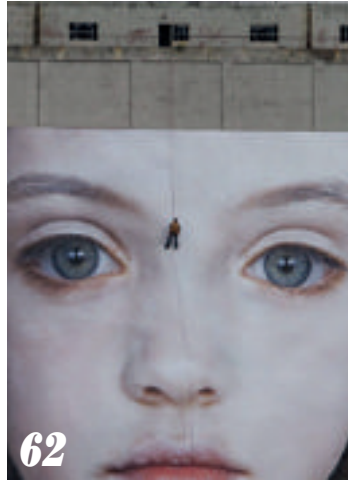
68 GÜNDEM Notre Dame de Sion 160 yaşında

72 GURME

Heyecanlanınca ve ateşim çıkınca çenemi tutamıyorum

76 MODA Tarzınızın tamamlayıcıları Takılar

84 SİNEMA Türk Sinemasında Bağımsızlık Rüzgârları -5

62

SANAT 360 Dereceden Aşk

74 SAĞLIKLI YAŞAM

Evde/ofiste yapabileceğiniz egzersizler nelerdir?

80 SANAT AJANDASI

Sevgilerinize sevgi şarkıları sunmaya ne dersiniz?

Ayın Söyleşileri

16 Projelerin Kadını
KAREN GERSON ŞARHON

46 O bir Grammy avcısı
CHRIS BOTTI

54 GEZİ NOTLARI

Şehirli köylüler

24

61

BASIN EKSPRES YOLU'NUN
TEK A PLUS OFİS PROJESİ
BALANCE GÜNEŞLİ

**MART 2016'da
TESLİM**

BALANCE
GÜNEŞLİ

Modern ve şık bir mimari çatı altında **40 m²** 'den **1700 m²** 'ye kadar ofisler Balance Güneşli'de sizi bekliyor. İster şirketinizi taşıyın ister kiraya verip hemen kazanmaya başlayın.

Loft Ofis

Stüdyo Ofis

Plaza Ofis

Cadde Ofis

**İş performansınızı yükseltecek
"Sosyal Alanlar"**

- Fitness salonu
- Sauna ve buhar odaları
- Pilates stüdyoları
- Müzik odası
- Hobi odaları
- Cep sineması
- Toplantı odaları
- Kat bahçeleri

**Bütün ihtiyaçlarınızı karşılamamız ve
keyifli molalar vermeniz için "Yaşam Sokağı"**

- Ağaçlandırılmış yürüyüş yolları
- Restoran ve kafeler
- Mağazalar ve alışveriş noktaları
- Çalışanlar için özel yemek salonu

Basın Ekspres Yolu Taşocağı Caddesi
No:19 Güneşli/İstanbul
444 99 52
www.balancegunesli.com.tr

KİM, NEREDE, NASIL?

Nelly BAROKAS

Clinton'lara ikinci torun yolda

Chelsea Clinton ile eşi Marc Mezvinsky ikinci çocuklarını bekledikleri müjdesini basına açıkladılar. Chelsea Clinton ayrıca 15 aylık kızı ve eşi ile çekilmiş bir fotoğrafını twitter'da paylaşarak bebek beklediğini duyurdu. Fotoğrafta kızı Charlotte elinde, "Big Sisters are the Best" (Büyük kızkardeşler en iyileridir) yazılı bir pankart tutmakta.

Chelsea'nin Demokrat Parti'den ABD başkanlığına aday annesi Hillary Rodham Clinton kısa süre sonra yolladığı tweet'de, ABD eski başkanı olan eşi Bill Clinton'un ve kendisinin ikinci bir torun sahibi olmanın heyecan duyduklarını belirtti.

Chelsea ilk doğumunun ardından

BBC'den Jerry Lewis belgeseli

Jerry Lewis 1971 yılında 'The Day the Clown Cried' adlı filmin senaryosunu yazdığı ve yönetmenliğini yaptı. Lewis'in heyecan duyarak gerçekleştirdiği bu film hiçbir zaman ekranlara gelmedi. Geçtiğimiz günlerde BBC, ünlü Yahudi komedyen Jerry Lewis ve Holokost ile ilgili çevirdiği bu filmi konu edinen bir belgesel yayınladı. 'The Day the Clown Cried' filmi, Helmut Doork adlı bir palyaçunun, Naziler tarafından gaz odalarında yok edilmeye mahkûm çocukları eğlendirmeye çalışmasını konu edinmekteydi. Ancak Lewis bu filmi başarısız bulmuş, gösterilmesine hiçbir zaman izin vermemişti.

HBO dizisi "Girls" sona erdi

ABD'li yapımcı ve aktris Lena Dunham altı sezondur HBO'da yayımlanan "Girls" dizisine son verdi. Lena Dunham bu dizinin yapımcılığını yapmış ve başrolde oynamıştı. Primetime Emmy ödüllerinde yazar, yönetmen, yapımcı ve oyuncu dallarında sekiz kez aday olan Dunham, iki kez Altın Küre ödülünü kazandı. Ressam Carroll Dunham ile Yahudi fotoğrafçı Laurie Simmons'un kızı olan 30 yaşındaki sanatçı, komedi dizilerinde ABD Yönetmenler Birliği Üstün Yönetmenlik Ödülünü kazanan ilk kadın yönetmen oldu.

Lena Dunham

Woody Allen'in yeni yıldızı Miley Cyrus

ABD'li oyuncu, model ve pop müzik şarkıcısı Miley Cyrus, Woody Allen'in Amazon için yönetmenliğini yapacağı dizi filmlerde rol alacak. 23 yaşındaki Cyrus bir Disney televizyon dizisi olan Hannah Montana rolü ile tanındı. Woody Allen'den aldığı teklifin kendisini çok heyecanlandırdığını belirten Miley Cyrus Facebook'ta "Woody Allen'in fotoğrafını yatağımın yanındaki sehpaye koydum, artık birkaç yıl süresince onu seyredeceğim" ifadesini paylaştı.

Douglas kampüslerde antisemitizmi anlatıyor

ABD'li aktör Michael Douglas, ülkedeki üç üniversitenin kampüslerini ziyaret etti, öğrencileri İsrail ve modern antisemitizm konusunda bilgilendirdi. 28 Ocak ile 3 Şubat tarihleri arasında gerçekleşen Brown Üniversitesi, Stanford Üniversitesi ve Santa Barbara'daki California Üniversitesi seminerlerinde Douglas'a Yahudi Ajansı Başkanı Natan Sharansky eşlik etti.

Geçtiğimiz yıl 2015 Genesis Ödülüne layık görülen Michael Douglas, "Aldığım bu ödül, Yahudi inancı ve kültürü ile daha yakından ilgili olmam yönünde beni cesaretlendirdi" şeklinde konuştu.

“Ben Kahraman Değilim”

Geçtiğimiz yıl Paris’te Charlie Hebdo dergisine ve Yahudilere ait bir süpermarkete yönelik terör saldırılarında 17 kişi yaşamını yitirmişti. Süpermarkette çalışan 25 yaşındaki Mali göçmeni Lassana Bathaly saldırı sırasında kendi yaşamını tehlikeye atarak birçok kişiyi gizlemeyi, böylece hayatlarını kurtarmayı başarmıştı. Bu özverisi nedeniyle Müslüman bir genç olan Lassana Bathaly kahraman ilan edilmiş, Cumhurbaşkanı François Hollande tarafından kabul edilmiş, kendisine vatandaşlık verilmişti. Her fırsatta görevini yaptığını söyleyen Bathaly, bu günlerde Fransa’da “I’m Not a Hero” (Ben Kahraman Değilim) adlı bir kitap yayınladı.

Rachel Bloom’a Altın Küre ödülü

Son yıllarda TV dizilerinin başarılı bir komedyeni olarak ABD’de kendinden çok söz ettiren Rachel Bloom, “Crazy Ex-Girlfriend,” adlı show programıyla 2016 Altın Küre ödülünü kazandı. Rachel Bloom Shelli Rosenberg ile Alan Bloom’un kızı olarak Los Angeles’te dünyaya geldi. New York Üniversitesi Tisch Sanat Okulu mezunu olan Bloom komedyen olarak çok sayıda TV dizisinde rol aldı. Genç komedyen canlandırdığı rollerde genellikle Yahudi bir kişiliğe bürünmekte veya Yahudi geleneklerinin, Yiddiş lisanının yansıtıldığı dizilerde rol almaktadır.

Frank Sinatra Yahudi cenaze evinde korunmuş

New York Post gazetesinde yayınlanan bir habere göre, Frank Sinatra’nın ölümünden sonra, onu görüntülemek isteyen medya mensuplarını şaşırtmak amacıyla bedeni cenaze törenine dek bir Yahudi cenaze evinde korunmuş. Bu açıklama bir televizyon programında

New Jersey’deki bir cenazeevi müdürü olan Barry Wien tarafından yapıldı. Wien şöyle bir açıklamada bulundu, “Los Angeles’teki cenazeevleri paparaziler tarafından kuşatılmıştı. Aile kurnaz davranarak bedenini Yahudi cenaze evinde korumaya karar verdi.”

Efron ve De Niro komedi filminde

Ülkemizde Çılgın İhtiyar adı altında gösterime girecek ABD yapımı Dirty Grandpa filmi komedi sevenlerin ekran başına geçmesine neden olacak. Yeni evlenecek olan çiftlerin tatil planlarını anlatan

eğlenceli bir komedi. Filmde, komedi alanında kendilerini kanıtlamış Robert De Niro, Zac Efron ve Dermot Mulroney yer alıyor. Zac Efron bir hukukçu, Robert de Nero da

büyükbabası birlikte ilginç bir seyahate çıkmaktalar.

Mark Zuckerberg

Maxima aşı oldu

Mark Zuckerberg, çocuklara aşı yapılması gerektiğine inanan bir ebeveyn olduğunu sosyal medyada paylaştı. Facebook CEO’su

Zuckerberg’in, “Doctor’s visit- time for vaccines” (Doktor ziyareti- aşı zamanı) başlığı altında 6 haftalık kızı Maxima ile doktor

muayenesinde beklerken çektiği fotoğrafı oldukça ilgi topladı. Gururlu baba Zuckerberg aşı yaptırmayı destekleyici tavırlardan dolayı izleyenlerinden ve özellikle doktorlardan olumlu yorumlar aldı.

PERSPEKTİF

Berken DÖNER

*Bir semt
albümü: MODA*

FOTİNİ
Anais
KEJE
Nezahat *ve diğerleri*

Sizinle paylaşmak istediğim Moda albümünde henüz bozulmamış çok kültürlü mahalle yaşamının nasıl içtenlikli ve doğal sürüp gittiğini göstermek istedim. Anlattığım yaşantılar, betimlediğim insanlar bir romandan alınmamıştır, birer gerçektir. Birlikte tanıklık etmek üzere önce Moda sahiline uzanalım.

Moda sahilinde sizi çaycımız Cevdet karşılayacaktır. Moda'ya gelip de üç tekerlekli bisikletinin sepetine koyduğu termosla çay satan Cevdet'i görmemenizin imkânı yoktur. Cevdet, Batman Tımok'lu, onu tanıdığım günden bu yana ki tam yedi yıl oluyor hep köyünü düşledi. Moda'nın tüm ağaçlarını köyündeki ağaçlara benzetti, en çok da ceviz ağaçlarını özledi. Tımok Sason'la yan yana... Cevdet çok nadir olarak aile büyüklerinden öğrendiği, Sason'lu Ermenilerin yaşadığı çileyi de anlatır. Mevsim kışsa, gezintiye çıkan kimsecikler yoksa ve daima kısık sesle... Karısı Keje de çok utangaçtır, ayrıca çok lezzetli yemekler yapar. Ona geçerken selam verseniz size kocasıyla birlikte "şemşemük", "şelim" gibi geleneksel yemeklerinden gönderecektir.

Sizi küçük arkadaşım Fırat'la da tanıştırmak istiyorum. Fırat da dört yıl önce Batman'dan Moda'ya geldi. Sahilde babasıyla birlikte çay satıyor. İstanbul'a geldiği ilk yıllarda kimseyle konuşmayan, içine kapanık bir çocuktur. Şimdilerde Modalıların küçük arkadaşı. Geldiğinin ilk yılı İngilizce ve Türkçe sınavlarından çok düşük notlar aldı ve işgüzar bir İngilizce öğretmeni tarafından şiddetle cezalandırıldı. Çünkü Kürtçeden başka bir dili iyi konuşamıyordu. Okuldan o kadar üzgün dönmüştü ki o gün yaşadığım hiçbir yanlış düzelmeyecek duygusunu unutamam. Öğretmenin tüm sınıfın ortasında etnik kökeninden dolayı onu aşağılamasına inat Fırat'la birlikte ders çalışmaya başladık. Günlerce eskiden Moda Plajı'nın soyunma odası olan evlerinin bahçesinde Türkçe, İngilizce, matematik çalıştık. O günlerden kalma bir fotoğrafımız bile var. Hava nefis, bahçenin her yerinden çiçekler fışkırıyor ve biz tam ortaya bir masa kurmuşuz bağıra çağıra monday, tuesday... Fırat, ilk sı-

navda notunu düzeltti, şimdi ise sınıf birincisi. Çay sattığı bisikletin sepetinde Gazete Kadıköy'den Çocuk Kalbi'ne pek çok şey görebilirsiniz. Bugünlerde ise Moda'nın tam karşısından görünen Kınalıada'ya bir gün yapacağı ziyareti düşlemekle meşgul.

Sahilde Cevdet'in taze çayından içtikten sonra Fotini'yle karşılaşabilirsiniz. Büyük olasılıkla Aya Triada Kilisesi'ne gidiyordur. Fotini'yle bir Paskalya günü arifesinde tanıştık. Annesi Eleni'yle birlikte o kadar neşeli ve güler yüzlüdür ki onunla konuşurken zaman durur. Çünkü size bir yandan Bizans tarifleri verir, bir yandan da gençliğinin Paskalya bayramlarını anlatır. Ben de ona her defasında gururla Rumca haftanın günlerini

“ Fırat da dört yıl önce Batman'dan Moda'ya geldi. Sahilde babasıyla birlikte çay satıyor. Günlerce eskiden Moda Plajı'nın soyunma odası olan evlerinin bahçesinde Türkçe, İngilizce, matematik çalıştık. ”

sayabildiğimi söylerim. Deftera, triti, tetarti... Onun gurur kaynağı ise en iyi mezeleri yapabiliyor olmasıdır. İki gün sonra beni davet ettiği Paskalya törenine gittiğimde ise ne kadar güzel dans ettiğini de öğrenmiş bulundum. Oysa annesi Madam Eleni'ye göre o da dans etmek mi, hiç de değil canım. Siz onu gençken görecektiniz. Üstelik dans elbiselerini de kendisi dikerdi... Fotini'ye eşlik edip Aya Triada Kilisesi'ne doğru yürüyebilirsiniz. Madam Mari, geniş güzel bahçeli kilisemiz Aya Triada'nın görevlisi Enver Bey'in eşi. Kendisi Hataylıdır ve her fırsatta yine Hatay'a gider; zeytinyağı, kekik, kurutulmuş sebzeler getirir. Bir yaz akşamüstünde kilisenin bahçesinde komşularımızla beraber otururken bizi görseniz, mutlaka Madam Mari'nin Hatay'dan getirdiği acı kahvesini içiyordunuz. Ben bir gün bu kahvelerin karşılığında kendi yaptır-

➤ Fırat ve kardeşleri

➤ Fırat ve Berken Döner

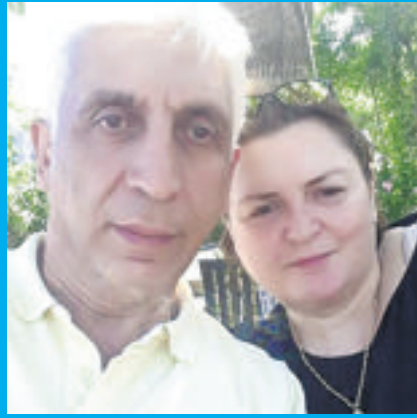
» Madam Eleni, Paskalya töreninde

» Kosta ve Fotini

» Lora

» Nezahat Hanım ve Ali Bey

ğım vişne reçelini güzel bir kavanoza koydum, kavanozu mor bir kurdeleyle süsledim ve kilisenin yolunu tuttum. Yanıma güneş gözlüğümü almayı unuttuğum için yere bakarak yürürken, kiliseye geldiğimde birden ne göreyim. İki adım sonrasında kilise yönetiminden ileri gelenler, Rum cemaatinin en mühim kişileri ve peder, yuvarlak bir masa etrafında ciddi bir yüz ifadesiyle oturuyorlar. Nasıl davranacağımı şaşırdım. Ortada ciddi bir toplantı atmosferi vardı. Yanlarına kadar gelmiş bulunuyordum. Ancak "şeyyy kalimera, ti kanete, Madam Mari'ye reçel getirmiştin de" diyebilirdim. Önce peder bey gülmeye başladı, sonra diğerleri... Neyse ucuz atlatmıştım. Peder Bey'den söz açılmışken hemen söylemeliyim, kendisi çok yakışıklıdır, dimdik yürür ve her karşılaşmamızda şapkasına dokunarak nazikçe selam verir. Gelelim Madam Mari'nin eşi Enver Bey'e... Hiç bozulmamış Hatay şı-

vesiyle her zaman, bahçeyi kirleten kedilerden, sokak çalgıcılarının ayini engellemesinden yakınıdır. Bahçedeki ceviz ağaçlarının olgunlaşarak ceviz reçeli olabilecek duruma gelmesinin yolunu gözler durur. Hatay usulü ceviz tatlısından yaptığında bana da ikram sözü var. Zihnimde iki küçük ladin ağacıyla simgeleşen kızları Lora ise oldukça sevimli ve cana yakındır. Bir gün sokağımızın girişindeki butiğin sahibi evimizin bahçesine dikilmek

“ Fotini'yle bir Paskalya günü arifesinde tanıştık. Annesi Eleni'yle birlikte o kadar neşeli ve güler yüzlüdür ki onunla konuşurken zaman durur. Çünkü size bir yandan Bizans tarifleri verir, bir yandan da gençliğinin Paskalya bayramlarını anlatır. ”

üzere iki küçük ladin ağacı hediye etti. Fakat bizim bahçe için hiç uygun olmadığından ağaçları ne yapacağımızı düşünmeye koyulduk ve kilisenin bahçesine götürmeye karar verdik. Fakat ne yanılı... Öyle kolay değilmiş kilisenin bahçesine ağaç dikmek. Önce bahçeyle ilgilenen peyzaj mimarı geldi, gerekli notları alıp üç gün sonra fikrini açıklayacağını söyledi. Bizim çamlar Madam Mari'nin evinin giriş kapısında beklemeye koyuldu. Üç gün sonra kilise bahçesine uygun olmadığı raporu geldi. Bunun üzerine kilise yönetimi ağaçları Süreyya Operası'nın yanında bulunan Kadıköy Metropolitinin bahçesine götürülmesine karar verdi. Ağaçlar Madam Mari'nin kapısından alınıp Metropolitin bahçesine götürüldü. Fakat orası da uygun bulunmadı ve kiliseye geri gönderildi. Ben çok üzülmiş ve ağaçların kuruyacağından endişe etmeye başlamıştım ki Lora parlak bir fikir buldu. Neden ağaçları Noel'e kadar arka bahçede büyütüyordu, hem Noel ayininden önce süslerdi. Ne peder bey ne de yönetim bu fikre karşı çıktı ve bizim küçük ağaçlar şimdilerde Noel ayinine hazırlanıyorlar. Kiliseden ayrıldıktan sonra, evinden az önce çıkmış, kösedeki simitçiden aldığı simidi yiyerek Moda Caddesi'ne doğru yürüyen Mösyö Rober'i görebilirsiniz. Mösyö Rober, Taksim doğumlu olup uzun yıllar Kapalıçarşı'da çalışan bir Ermeni zanaatçısıdır. Ömrü boyunca Taksim, Tarlabası, Bakırköy, Tatavla arasında yaşadığından sonra Moda'ya yerleşmeye karar vermiş. Kendisi geçmişini hatırlarken her zaman yemek-

Karnunuz acıktı ve evde yemek yapmak istemiyor musunuz? O zaman doğru Bizim Ev'e... Burası Moda Caddesi üzerinde şipşirin bir ev yemekleri dükkânı. Nezahat Hanım, Ali Bey ve Madam Şuşan tarafından işletiliyor.

lerden faydalanır. “Ben Madam Juliet’e o kolyeyi yaptığımda akşam Todor’ye gitmiştik”, “Kızım Diana doğduğunda arkadaşları Üç Horan Kilisesi’nin yanındaki meyhaneye ziyafete götürmüştüm”, “Mihitar’la birlikte devamlı Pandeli’ye giderdik...” Onu tanısanız ne kadar yemek düşkünü olduğu konusunda bana hak veririrsiniz. Eşi Madam Janet ise pek gizemli biridir. Mösyö Rober, eşinin, gençliğinde Vakko’nun mankeni olduğunu, şapkalarının Paris’ten, elbiselerinin ise Titiz Mağazası’ndan alındığını gururla anlatır. Madam Janet, Moda sokaklarında bizler gibi gezintiye çıkmaz, ara sıra eski ahbablarını görmeye Bakırköy’e gider. Biz sadece onun ne kadar farklı olduğunu düşünürüz. Mösyö Rober’in dediğine göre sadece Hrant ahpariği öldüğünde ağlarken görülmüş.

Karnunuz acıktı ve evde yemek yapmak istemiyor musunuz? O zaman doğru Bizim Ev’e... Burası Moda Caddesi üzerinde şipşirin bir ev yemekleri dükkânı. Nezahat Hanım, Ali Bey ve Madam Şuşan tarafından işletiliyor. Ali Bey Hilton’dan emekli bir aşçıdır ve Hilton kurallarını bu küçük dükkânda da uygular. Ayaküstü atıştırmak diye bir şey yoktur, mutlaka özenle servis açar, çatal bıçağı muntazam yerleştirir. Eğer gelen müşteriyi gözü tutmuşsa yemeğin sonunda kurabiye ve çay ikram eder. Yakın zamanda yemeklerin tadına bakmaya gelen Vedat Milor ise dükkânın tarihinde önemli bir yere sahip. O gün sadece Bizim Ev’in sahipleri değil, civardaki esnaf da oldukça heyecanlanmıştı. Nezahat Hanım’ın alametifarikası ise mantıdır. Kayserili olduğu

“ Mösyö Rober’i görebilirsiniz. Mösyö Rober, Taksim doğumlu olup uzun yıllar Kapalıçarşı’da çalışan bir Ermeni zanaatçısıdır. Ömrü boyunca Taksim, Tarlabası, Bakırköy, Tatavla arasında yaşadıktan sonra Moda’ya yerleşmeye karar vermiş. ”

için bu konuda hiç tevazu göstermez. Madam Şuşan’la ise iki laf etmek isterseniz düş kırıklığına uğrayabilirsiniz. Kendisi kolay kolay kimseye yüz vermez. Bir gün ona yitip giden bir İstanbul tatlısı olan “beyaz çevirme tatlısı”nın tarifini sorduğumda pek duygulanmıştı. Onunla ilk diyaloglarımız böyle başladı, şimdi ise “parılıys”, “kişerpari”, “pareo” diyerek coşkuyla selamlaşıyoruz. Bu lezzetli yemeklerin üstüne cevizli kurabiyelerden fazla yemişseniz mideniz ağrıyabilir. O zaman hemen yan taraftaki, geçen yüzyıldan kalma Yeni Moda Eczanesi’ne gidebilirsiniz. Hem de içerdeki opera müziğiyle kulaklarınızın pası silinir. Eczanenin sahibi Melih Ziya Bey, sizi küçük bir sınavdan geçirir ve eğer istediği cevapları alabilirse eczanenin gizli geçidinden geçip arkadaki odaya varabilirsiniz. Burada sizi klasik müzik cd’lerinden oluşan koleksiyon karşılayacaktır. Melih Bey, size kristal bardakta kırmızı şarap ikram edip arşivi gösterir veya kendi şiirlerinden okur. Ben bir keresinde Aliye Berger’in meşhur sevgilisi

Karl Berger’in fotoğrafını görmüştüm ve Aliye Berger’in kıskançlık krizlerini pek yerinde bulmuştum. O gün şanslıysanız hemen az ilerdeki apartmanda oturan Ahmet Cemal de eczaneye gelir. Üniversite öğrencisiyken ben Ahmet Cemal’in eczaneye gelmesini dört gözle beklerdim. O geldiğinde ise geçiyormuş gibi uğrayıp her defasında gül suyu alırdım. Maksadım onun sohbetini dinleyebilmektir ama her seferinde ilaç almak da çok garip olacaktı. Bu nedenle devamlı gül suyu alıp bunları Moda’daki ev hanımlarına dağıtıyordum. Onlar da güzel güzel tatlılar yapıyorlardı. Birgün dükkâna oldukça kaprisli bir kadın geldi ve Melih Ziya Bey’den kendisine cilt kremi yapmasını istedi. Melih Bey, kadından hoşlanmamış olacak ki hışımla ona dönüp “Krem sürmek fayda etmez hanımefendi, siz en iyisi gül suyu kullanın. Bakın bu genç hanımefendi da-ima gül suyu kullanır, cildi ne güzeldir” dedi. Aklıma geldikçe gülerim. Eczaneden çıkıp Milka Şarküteri’ye uğrayalım. İçeriye girdiğinizde doğma büyüme Modalı pek çok simayı görebilirsiniz. Ben nedense her zaman Mina Urgan’ın kızı Zeynep Hanım’la karşılaşırım. Bu dükkânın kökeni 1885 yılında Makedonya’dan İstanbul’a

“ Gelelim Madam Mari’nin eşi Enver Bey’e... Hiç bozulmamış Hatay şivesiyle her zaman, bahçeyi kirleten kedilerden, sokak çalgıcılarının ayini engellemesinden yakınır. ”

Yeni Moda Eczanesi

göçmüş olan Notof Ailesi'ne dayanır. Modalıları batılı damak tatlarıyla tanıştıran ve her gün hazırladıkları kırk beş çeşit mezeyle hem gözlerimize hem de damağımıza nefis ziyafetler çeken Milka, 6-7 Eylül'de yerle bir edilmiş daha sonra tekrar toparlanıp günümüze kadar gelebilmiştir. Dükkânın çalışanları son derece kibar ve görmüş geçirmiş insanlardır. Bu nedenle her sabah Milka'ya uğrar, hiçbir şey almayacak olsam bile onlarla sohbet ederim. Bir gün onlara küçük bir hediye hazırlamıştık. Fakat sürpriz yapmak istediğimiz için bir yandan da belli etmemeye çalışıyorduk. Oyalama görevi bana verilmişti. Ben de nerden aklıma geldiyse birden "Ayva tatlısı var mı?" diyiverdim. Mevsimlerden yaz, aylardan Haziran... Ayva tatlısı ne gezsin bu mevsimde... Ne çok gülmüştük. Şimdi ilk ayva tatlıları yapılıyor. O günün anısına bir dilim yememek olur mu?

Milka Şarküteri'nin kökeni 1885 yılında Makedonya'dan İstanbul'a göçmüş olan Notof Ailesi'ne dayanır. Modalıları batılı damak tatlarıyla tanıştıran ve her gün hazırladıkları kırk beş çeşit mezeyle hem gözlerimize hem de damağımıza nefis ziyafetler çeken Milka, 6-7 Eylül'de yerle bir edilmiş daha sonra tekrar toparlanıp günümüze kadar gelebilmiştir.

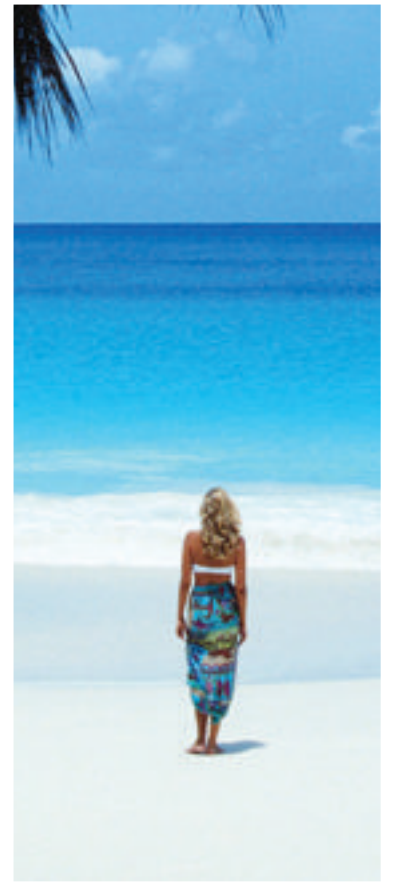
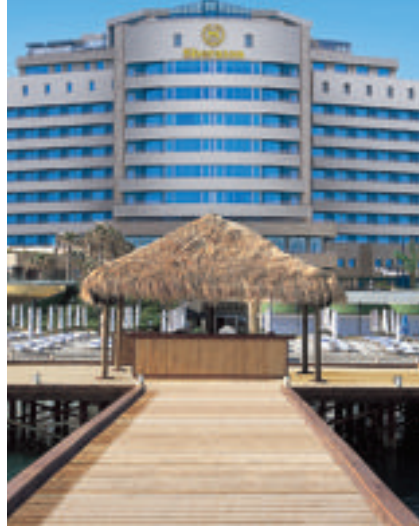
“ Yeni Moda Eczanesi'ne girdiğinizde kulaklarınızın pası silinir. Eczanenin sahibi Melih Ziya Bey, sizi küçük bir sınavdan geçirir. Eğer istediği cevapları alabilirse sizi eczanenin gizli geçidinden geçirip, klasik müzik cd'lerinden oluşan koleksiyona götürür. ”

Milka'dan çıkıp Küçük Moda'ya doğru yol alalım. Eski havuz meydanından tramvay yolunu takip ederek ilerleyelim. Sokağa taşan piyano sesini duyuyor musunuz? O zaman Madam Anais'in evinin önünden geçiyorsunuzdur. Madam Anais, opera sanatçısı ve doğma büyüme Moda'lıdır. Anne tarafından Gülbenkyan ailesiyle de akrabadır. Yılın altı ayını Moda'da, altı ayını Güney Fransa'da geçirir. Kendisi çok disiplinli bir yazar olduğundan öyle çat kapı evine gidemezsiniz. Çünkü ya yeni romanı üstüne çalışıyordur ya da Fransızca'dan bir metin çeviriyordur. Fakat o sizi evine davet ettiğinde bu sıradan bir ev buluşması değil bir şölen davetidir. Piyano çalar, nefis zeytinyağlı yemekler yapar ve anneannesinden kalan antika büfeden renk renk likörler ikram eder. Aramızda kalsın, bu likörleri hala eski sevgililerinin anneleri yapıp gönderiyormuş. Anlaşılan Moda Plajı'nın en güzel kızını anneler de unutamamış. Madam Anais'e gitmeden önce gün-

lük bir saç mı yaptırmaya karar verdiniz? O halde Neşe Sokak'ın yolunu tutmalısınız. Kuaför Mustafa çok yeteneklidir. Kendisi Cem Yılmaz'ın dublörü, amatör tiyatrocusu ve usta bir balıkçıdır. Genellikle Moda Rum cemaatine hizmet verdiği için onu arayıp bulamazsanız vaftiz töreni için Atina'da, isim günü kutlaması için Girit'de olduğunu öğrenebilirsiniz. O kadar iyi saç yapar ki, kadınlar ondan vazgeçemez, seyahatlerine eşlik etmesini rica ederler. Fakat Mustafa yine bir vaftiz törenine hazırlanıyor ve dükkân çok kalabalıkta o zaman Ruşen Ağa Sokak'a Kuaför Kemal'e gitmelisiniz. Kemal Bey, askerliğini Kalender Ordu Evi'nde yaptığı için, sizin saçınıza da subay eşlerine yaptığı modellerden yapabilir, aman dikkat. Bu konuda onu uyarırsanız bu kez de size bir Cahide Sonku ya da Feriha Tevfik havası verecektir. Şimdi tarihi balıkçılar çarşısından geçip Moda turumuzu bitirelim. Kadıköy Balıkçılar Çarşısı içindeki Gözde Şarküteri'de görevli Muharrem Bey'in kahkahaları tüm çarşığı sarmıştır. Dükkânda midye dolmalarının sorumlusu odur ve dünyanın her yerinden fotoğrafı vardır. Çarşığı ziyarete gelen turist kadınlarla bol bol fotoğraf çektirir. Bir gün evlilik meselesi açılmıştı ve ona eşini kaybetmesinden sonra evlenmeyi düşünüp düşünmediği sordum. Öyle ya, her gün turistlerle şakalaşıp, gülmüş duruyordu. Verdiği cevap ise oldukça manidar; "Eski kadınların yerini kimse tutmaz." Ne dersiniz? Sizce de öyle midir? ■

berkendoner@gmail.com

Sheraton
Çeşme
%50
erken
rezervasyon*
indirimiyle
sizleri bekliyor!

%50 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

	Sezon Fiyatlarımız	İndirimli Fiyatlarımız
01 Nisan - 30 Nisan	335 TL	168 TL
01 Mayıs - 31 Mayıs	390 TL	195 TL
01 Haziran - 01 Temmuz	475 TL	238 TL
19 Eylül - 30 Eylül	405 TL	203 TL
01 Ekim - 31 Ekim	335 TL	168 TL

%35 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

01 Eylül - 08 Eylül	475 TL	309 TL
---------------------	--------	--------

%25 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

11 Temmuz - 31 Ağustos	565 TL	424 TL
------------------------	--------	--------

*Erken rezervasyon kampanyası yukarıda belirtilen tarihlerde deluxe deniz manzaralı odalarda ve doğa manzaralı aile odalarında minimum 5 gecelik konaklamalar için geçerli olup kontenjan sınırlıdır. Fiyatlara açık büfe sabah kahvaltısı, açık büfe akşam yemeği ve KDV dahildir. 0-6 yaş arası 1. çocuk ücretsiz olarak, 7-12 yaş arası tüm çocuklar ise %50 indirimli olarak konaklar. Rezervasyon iptalinde ücret iadesi gerçekleşmez fakat müsaitlik doğrultusunda ve en geç giriş günün 7 gün öncesinden bildirilmek suretiyle o günün fiyat ve erken rezervasyon indirimini koşullardan tarih değişikliği gerçekleştirilebilir.

Sheraton®

CESME HOTEL RESORT & SPA

0232 750 00 00

sheratoncesme.com

sales@sheratoncesme.com

Bonus'a özel 5 taksit

Tıklayın, kampanyaları kaçırmayın. bonus.com.tr [facebook.com/bonuscard](https://www.facebook.com/bonuscard) twitter.com/bonuscard

Takı ve aksesuarın doğal taşlarla birleşimi

ATELIER DELIS

İzzet Reyna ve Duygu Levi'nin girişimleri ile kurulan Kapalıçarşı'daki yeni ATELIER DELİS mağazası her yaştan ve kesimden hanımlara, her türlü bütçeye ve beğeniye uygun ürünler imal ederek hizmet vermeyi hedefliyor. ATELIER DELİS hanımların yeni tutkusu olmaya aday...

Öncelikle kendinizden bahsedebilir misiniz?

Bizler yıllardır ticaretin farklı kollarında işti- gal etmiş girişimci ruhu yüksek olan bir ekibiz.

Bu sektöre girip iş kurmak nerden aklınıza geldi? İşinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Duygu hanımın zaten uzun süredir takı ve aksesuar merakı vardı , bu sektörle de çok ilgiliydi...Bazı projeler bilirsiniz şaka ile karışık konuşurken oluşur işte bizim de hikayemiz böyle başladı.. Kapalıçarşı'da yer alan ve hemen hemen birbirinin aynı olan malları satanlardan daha farklı ve her yerde bulunmayan ürünleri hammadde alarak dizayn etmek ve atölyelerde

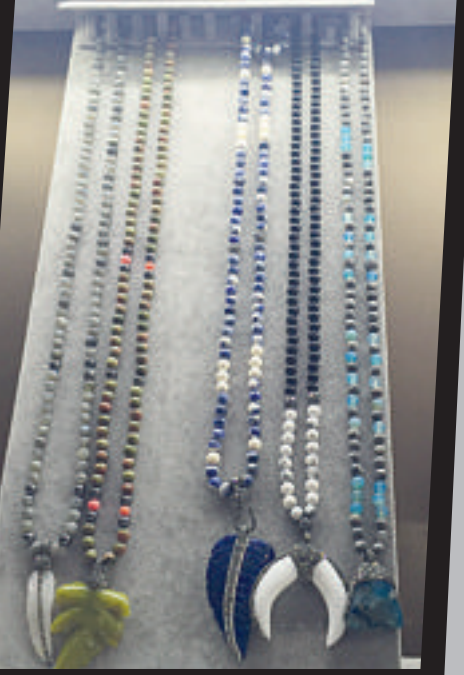
üretirmek suretiyle yeni bir konsept oluş- turma amacındayız... Bunu da başlatmak adına ilk dükkânımızı ocak ayı içinde açarak temelini attık... ATELIER DELİS'in amacı ve vizyonu her zaman dünya modasını takip ederek birçok farklı hammaddenin ve doğal taşların uyumlu birleşimi- ni yakalamak ve bunu tasarımları- mızla birleştirerek markalaşma yoluna girmektedir.

Hedef kitleniz kimlerdir?

Hedef kitlemizi aslında sınırlamak çok doğru olmaz, bizler her yaşa hitap edebilecek ürünleri tasarla-

maktayız aslında. Giyinmekten zevk alan ve bunu süslemek adına aksesuar ve takı taşımaya seven herkes bizim potansiyel müşteri kitlemiz olabilir...

Sizi bu sektörde diğerlerinden ayıran en önemli özelliğiniz nedir?

Söze önce sektördeki diğer emeği olan kuruluşlara olan saygımızı belirterek başlamak isteriz, bu işi yapan herkes kendi becerisini ortaya koymaktadır. Bizler de kendi vizyonumuza göre daha çok doğal taşlarla güncel takıları uyum ve renk harmonisi içinde birleştirerek pek fazla yapılmayan ürünleri ortaya çıkarıyoruz...

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Eklemek istediğimiz bir görüşümüz var... Bizler takı

ve aksesuarların illa

çok pahalı ve kıymetli materyallerden yapılabileceği fikrine inat, kendi içinde makul ekonomik ve dar bütçelere hitap edebilen bir yolda olduğumuzun bilinmesini istiyoruz. Kısaca; takı ve aksesuar konusunda bazı değer yargılarını minimize ederek her türlü bütçeye uygun beğeniye açık ürünler de imal etmeye devam ediyoruz. Yeni doğmuş bebeğimiz ATELIER DELIS'in amacının, emekleyerek ticari hayatında basamakları yavaş ve emin adımlarla çıktıktan sonra artık dünyaya açılmak olduğunu herkesle paylaşmak istiyoruz...

ATELIER DELIS

ADVERTORIAL

Adres : Kapalıçarşı Takkeçiler Sokak No 24-26 Beyazıt / İstanbul

Tel : 0212 4387874

Facebook.com/atelierdelis - Instagram.com/delisatelier - Twitter.com/Atelierdelis

M
שלום

Arap aşkını işleyen yasak

'borderite' adlı kitabın yazarı Dorit Rabinyan, "Aynı güneşin altında, aynı denizle ırmak arasındaki toprak parçasında doğup büyüyen komşumla yabancı topraklarda ilk kez göz göze gelip, İngilizce konuşup anlaşmam için iki okyanus aynam kap etmişiz"

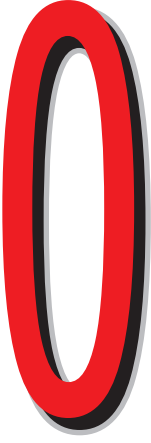

YASAK
Dorit Rabinyan
Kısa öyküleri

PROJELERİN KADINI

KAREN GERSON ŞARHON

*Onu dinleyince zenginleşiyorsunuz. Bu dünyaya öğrenmek ve öğretmek için gelenlerden. Elini attığı her işte başarılı, ki bu bir tesadüf değil. Tanınırlılığı sınırlarımızı aşan Osmanlı-Türk Sefarad Kültürü Araştırma Merkezi Koordinatörü **Karen Gerson Şarhon**'un kanımca en önemli üç meziyeti: zekâsı, çalışkanlığı ve hayatla barışık olması... Müzikten yemeğe, dillerden teknolojiye, Centropa'dan El Amaneser'e derken hiçbir anı boşa harcanmamış bu verimli hayat için Karen'i yine ve yeniden takdir ettim*

n parmakta yirmi marifet! Çalıştığı konularla ilgili her taşın altından o çıkar. Araştırmaktan bıkmaz. Bazen bu kadar işin altından nasıl kalkıyor diye düşünmüyor değilim. Özgüveni ve kapasitesi yüksek. Sürekli meşgul ancak yaptığı işlerden o kadar keyif alır ki, iş ile özel hayatı neredeyse birbirine karışmış o yüzden her an fırlama

mı fırlama, hazırcevap, komik, alçakgönüllü ve samimi Karen ile karşılaşabilirsiniz. Ülkemizde Ladino müziği denince grubu Los Pasharos Sefaradis ile birlikte ilk önce akla o gelir. Bu müziği sevdiren ve 'del dip del baul' eserleri bulup sevdiren de yine Karen ve grubudur. Birçoğumuzun bilmediği, bilse de konuşmayı kendine yakıştırmadığı Judeo-Espanyolu tekrar diriltme, itibar kazandırma çabalarında onun da parmağı vardır ve bu yolda ödüllü bir Şövalye olarak hâlâ koşmaya devam etmekte. Senelerce Boğaziçi Üniversitesinde hocalık yapan Karen, birçok dilin yanında İngilizceye o kadar hâkimdir ki, Centropa projesi yürütülürken Türkçe olan hayat öykülerini tercüme eden nice anlı şanlı okul mezunlarının çevirilerini beğenmemiş, "iş başa düştü" diyerek büyük kısmını kendisi İngilizceye aktarmıştı.

Ve bütün bu hasletlerin yanında o, iyi ve gururlu bir anne. Karen'i duyulandırmak isterseniz 'SELİN' demeniz yeterli. Yüzünde açan güller ve buğulanan gözleri ile işte o zaman arkadaşım, dünyanın en güzel kadını oluverir...

İşte sohbetimizden bazı satırbaşları...

Nasıl bir ailede büyüdün, siz Judeo-Espanyol konuşmayı tenezül edenlerden miydiniz?

Valla şöyle; ailemde daha çok Fransızca konuşulurdu. Babamın ana diliydi ve halamla her zaman Fransızca konuşurlardı, akrabaları da öyle. Annemin tarafı ise öyle değildi ama annem de St. Benoit mezunu olduğu için o da bu dile vakıftı. Dolayısıyla da benim ilk konuştuğum dil de Fransızca oldu. O zamanlar Osmanbey'de Özel Devrim İlkokulu diye bir okul vardı. 5 yaşında beni oranın 'dinleyici sınıfı' diye adlandırdıkları bir birinci sınıfa koydular ve

ilk gün 'travma', etrafımda konuşulanlardan hiçbir şey anlamıyordum! Öğretmenler annemlere evde Türkçe konuşmayı salık verdiler ve böylece hayatıma ikinci dil de girmiş oldu. Judeo-Espanyola gelince, o her zaman mevcuttu zaten, çünkü her ne kadar annem-babam aralarında Fransızca konuşsalar da diğer akrabalar ve arkadaşları her zaman Judeo-Espanyol konuşurlardı. Sonuçta bizim eve üç dil hâkimdi: Fransızca, Türkçe ve Judeo-Espanyol. Genelde de hepsi birbiriyle karıştırılırdı. Herkes bir dil den diğerine atlardı. Kardeşim ve ben genellikle Türkçe konuşurduk ama annemler her üçünü de. Hatta gizli bir şey konuşmak istediklerinde Rumca konuşurlardı ama 'topethi' dediler mi bizden bahsedildiğini anlardık hemen! İlkokuldan sonra İngiliz Ortaokuluna oradan da Robert College'a girdim. Böylece hayatıma İngilizce de girdi. Aslında İngilizce daha sonra Türkçe ile aynı seviyeye bile geldi.

Bizim yaşlarımızda olanlar evde genelde Judeo-Espanyol ile büyüdükleri halde özellikle konuşmaktan kaçındılar; üstelik konuşanların bozuk Türkçeleri yüzünden mahcubiyet de hissettiler. Sen de bu yollardan geçtin mi, bu dilin pırlıtsı seni ne zaman cezbettirdi?

Evde değil ama sokakta veya otobüste yüksek sesle konuştuğular zaman rahatsız olduğumu hatırlarım, herhalde çevreden negatif titreşimler alıyordum. Bizim kadınlarımız da pek kısıp sesle konuşmayı bilmezler, onun için bağıra çağıra mesela otobüsün bir ucundan öbürüne konuştuğular zaman sinir olurum. Türkçe konuştuğular zaman bile sinir olurum çünkü Türkçeleri aksanlıydı. Yıllar boyunca o aksanın Yahudi aksanı olduğunu sanmıştım taaa ki Cervantes Enstitüsünün müdürü Pablo Martin Asuero Türkçe konuşmaya başlayana kadar. Büyükbabam gibi konuşur Pablo. Yani o aksan aslında İspanyol aksanı! Babam çok matrak bir adamdı. Arkadaş ziyaretlerinde her zaman fıkralar ya da komik olaylar anlatır, milleti gülmekten kırar geçirirdi. Onun Judeo-Espanyol ve Fransızca, çift dilli fıkralarını dinleyerek büyüdüm ben. Babam okumuş kişilerin Judeo-Espanyolu ile okumuş kişilerin arasında ayırım yapar, 'illetré' ya da 'basse classe' dediği kişilerin konuşma tarzlarıyla dalga geçerdi.

Cervantes Enstitüsü ile birlikte gerçekleştirdiğimiz bir mutfak etkinliği için İspanya'dan bir uzman, Uriel Macias gelmişti. Onun anlattığına göre Ortaçağ'da İspanya'nın herhangi bir köyünde hangi evin Yahudi evi olduğunu mutfaktan gelen patlıcan kokularından anlarmışsın.

Aslında babam hayatta komik ne varsa onunla dalga geçerdi. Pesah'ta mesela Agada'yı okurken yine komiklikler yapardı. Her zaman Judeo-Espanyol olarak okurdu Agada'yı. Mesela bir yerinde 'arami' diye bir laf geçer, babam onu okurken "Arami, Athos, Porthos i D'Artagnan" derdi en ciddi suratıyla, biz de yerlere düşerdik tabii gülmekten. Annem dalga geçtiği için kızar ama o da gülmekten kendini alamazdı.

18 yaşında liseyi bitirdikten sonra Boğaziçi Üniversitesine girdim. O sene kuzenlerimin teşviki ile Dostluk Yurdu Derneğine gitmeye başladım. Dostluk Yurdu, hayatımda çok önemli bir yer tutar çünkü birtakım yeteneklerimi orada keşfettim. Müziği ne kadar çok sevdiğimi orada anladım. Aslında orta-okulda müzik öğretmenim fark etmişti yeteneğimi ama annemler kulak arkası ettiler. Müzik önemsizdi onlar için, matematik daha önemliydi. Dostluk bu yeteneğimi geliştirmek adına, adım atmam için vesile oldu. Konservatuara girdim. O yaşta sadece şan bölümüne alıyorlardı, hâlbuki ben piyano öğrenmek istiyordum ama ne yapalım ki, durum böyleydi. Dostluk'ta bir de tiyatro vardı tabii. Daha ilk gittiğim gün, bir skeçler dizisi hazırlıyorlardı ve Momo Eskenazi, "güzel çığlık atan birini arıyoruz" dedi. Ben onlara öyle bir çığlık attım ki, anında tiyatro grubuna dâhil oldum! O ilk sene oynanan 'Fikso' çılgınca sükse yapınca Judeo-Espanyol bir gösteri daha yapılmasına karar verildi. İşte benim Judeo-Espanyol maceram 'Kula 930' adlı bu müzikal oyunla başladı. Partnerim Jojo Eskenazi idi ve ünlü 'Moiz' karakteri de orada doğdu zaten. Jojo harika bir oyuncudur ama tekst ezberlemez dolayısıyla her an doğaçlama bir şeyler yumurtlayabilir. Karşısında oynayabilmek için dili çok iyi bilmek gerekiyordu. Jojo'da sorun yoktu çünkü zaten onun ana diliydi. Bunun üzerine ben de kulaklarımı açtım ve annemlerin nasıl konuştuklarını dikkatle dinlemeye başladım. Bu arada da müziklere hayran kaldım. Yani beni bütün bu kariyere başlatan Kula ve Jojo oldu.

Centropa ile yürüttüğün proje vasıfıyla birçok yaşlının hayatına dokundun; geçmişe yapılan bu yolculuk sana neler öğretti?

Centropa çok önemli bir projeydi.

Herşeyin başlangıcı
'Kula' oyunu

Karen G. Şarhon,
İspanya Kralı VI. Felipe ile

Karen, çok sevdiği eşi Yusuf
ve kızı Selin ile

Fransa'nın İstanbul Başkonsolosu Hervé Magrot,
Karen Gerson'a 'Chevalier des Arts et des Lettres' madalyasını sundu

Şahsen ben dünya kadar şey öğrendim. Hiç bilmediğim, çocukluğumuzda çok az bahsi geçen bir sürü konu... İnsanların ne kadar zor hayatlar geçirdiklerini, savaş zamanı çektiklerini ve aslında her bireyin hayatının bir roman olduğunu öğrendim. Ne yazık ki, sadece 50 hikâye yapabildik. Para bitince projeye son vermek zorunda kaldık.

Sefarad kültürü deyince aklımıza ilk neler gelmeli?

En önemli unsur dil tabii ki. Osmanlıya geldikten sonra Sefarad Yahudilerinin kimliklerinin en önemli parçasını dilleri oluşturuyordu. Ardından dini gelenekler. Sonra da müzik ve mutfak. Mutfak, kültürümüzün önemli bir parçası. Sosyalleşme çoğunlukla bir yemek masasının etrafında oluyor. İnsanlarımız yemeğe meraklı. Mesela bir faaliyet yapacaksınız, yemek ikram ederseniz daha çok insan gelir. İkramlar da anında bitiverir. Bu sanırım savaş ve kıtlık yıllarının duygusal kalıntıları olsa gerek.

Sefarad Yahudi mutfağının bu patlıcan aşkı nedir bilir misin? Patlıcanı 36 farklı şekilde pişirmeyi anlatan, Ladino yazılmış bir şiir bile varmış...

Sefarad Yahudileri patlıcana ezelden beri çok düşkünmüş. Birkaç yıl önce Cervantes Enstitüsü ile birlikte gerçekleştirdiğimiz bir mutfak etkinliği için İspanya'dan bir uzman, Uriel Macias gelmişti. Onun anlattığına göre Ortaçağ'da İspanya'nın herhangi bir köyünde hangi evin Yahudi evi olduğunu mutfağından gelen patlıcan kokularından anlarmışsın. İspanyollar patlıcana çok meraklı değillermiş. Yahudiler bu patlıcan merakıyla, bir de patlıcanın kral olduğu Osmanlıya gelince bu aşk iyice pekişmiş tabii ki.

Judeo-Espanyol ile ilgili birçok merkezde çalışmalar yapılıyor, en son gibi gelişmeler yaşanıyor?

Bugün en büyük çalışmalar İsrail'de yapılıyor. Bir kere bu dili ve kültürü araştıran hem Bar İlan hem de Ben Gurion Üniversitelerinde departmanlar var. Bu üniversiteler birçok akademik araştırma yapmakta. Eski

'Chevalier des Arts
et des Lettres'
madalyası

tekstler ortaya çıkartılıyor, özellikle 'Responsa'lar üzerine çok önemli çalışmalar yapılıyor. 'Responsa' bildiğin gibi, Yahudi kanunları konusunda rabi'lerin karşılıklı yazışmaları. İsrail'de ayrıca bir devlet kurumu olan 'Autoridad Nasyonal del Ladino i su Kultura' adlı bir kurum var. Onlar da birçok akademik çalışma yapmakta. Bugün Ladinokomunita adlı bir yahogroups var ki, 1500'e yakın üyesi mevcut ve her gün Judeo-Espanyolca iletişim kuruluyor. Araştırmacılar için çok büyük bir kaynak oluşturuyor. ABD'de özellikle Seattle ve Los Angeles'ta çok ciddi çalışmalar

Bizim eve üç dil hâkimdi: Fransızca, Türkçe ve Judeo-Espanyol. Herkes bir dilden diğerine atlardı. Kardeşim ve ben genellikle Türkçe konuşurduk ama annemler her üçünü de. Hatta gizli bir şey konuşmak istediklerinde Rumca konuşurlardı ama 'topethi' dediler mi bizden bahsedildiğini anlardık hemen!

Los Paşaros Sefaradis grubunun yeni kadrosu

yapılıyor. Seattle önemli bir merkez mesela, çünkü orada yüksek sayıda Trakya Sefaradları var ve Judeo-Espanyolu çok seviyorlar, korumak ve devam ettirmek istiyorlar. Bizler de burada çok önemli projelere imza attık. Diğer yerlerde neler yapıldığını takip edip hiç yapılmamış projeler başlattık. El Amaneser mesela, dünyada eşi olmayan bir gazete. Dünyanın ilk Judeo-Espanyol karikatür kitabını İrvın Mandel'in harika karikatürleriyle bastık. Maftirim projemiz herkes tarafından çok beğenildi ve ABD'deki neredeyse tüm üniversiteler tarafından kütüphanelerine alındı. Ladino Database projemiz ile de 80 saatlik konuşulan Judeo-Espanyolca'yı belgelemiş olduk. Bunlar çok önemli ve saygın projeler. Yurtdışında herkes bu merkezin içinde 50 kişinin çalıştığı kocaman bir yer olduğunu düşünüyor.

Chevalier olmak nasıl bir duygu?

Valla, herhalde hayatımda en çok duyulduğum olaylardan biriydi. Zaten en başta inanmakta da güçlük çektim. 2010 yılında Paris'teki Alliance Israelite Universelle arşivlerinde iki hafta çalışmaya gitmiştim. O sırada Paris'teki Judeo-Espanyol ile ilgilenen kişiler toplanıp bir gece düzenlediler. Kültür Bakanlığının diller bölümü sorumlusunu da çağırdılar. O gece adam bana tonlarca soru sordu. Ben de uzun uzun yaptıklarımızı anlattım. İstanbul'a döndükten birkaç ay sonra Jean Carasso arkadaşım bana Fransız Kültür Bakanlığından bir mesaj alıp almadığını sordu. Hiçbir şey almamıştım. Her geçen ay aynı soruyu

LA'deki konseri sevgili arkadaşımız Metin Samrano ayarladı. 25 sene öncesinden bizleri hatırlayanlar ve "neden daha önce gelmediniz" deyip kollarımıza atılıp ağlayanlar oldu. Tabii çok güzel duygular bunlar. Sevgi dolu anlar. Çok güzeldi her şey.

tekrarlüyordu ben de aynı cevabı veriyordum. Sonunda baklayı ağzından çıkarttı. "Sana 'Chevalier des Arts et des Lettres' madalyası verildi" dedi. Kulaklarıma inanamadım. Hiç böyle bir şey beklemiyordum doğrusu. Hani İspanya böyle bir ödül verse hadi neyse de, Fransa ne alaka diye düşündüm. Sonunda doğru olduğu ortaya çıkınca çok gururlandım. Fransız Başkonsolosu madalyayı göğsüme taktığı anda gözlerim filan doldu. Tek üzüldüğüm babamın bunu görememiş olması, annemin de yatalak olduğu için törene katılamaması oldu.

Çok 'aver livyano' bir kadının, anlattığın bazı 'Kuentos del bel parabasho'lara tanık olmuşumdur. Mizah duygunu neye veya kime borçlusun?

Babama tabii ki. O yanlış zamanda

doğmuş. Modern zamanlarda harika bir komedyen olabilirdi herhalde. Onu tanıyan herkes ne kadar sempatik olduğunu hatırlar. Biraz 'fırlama' karakteri de vardı. Çok ama çok matrak bir adamdı.

El Amaneser sanırım 10 yılı aşkın bir süredir yaşamımızda; biraz hikâyesinden söz eder misin, mesele ismine nasıl karar verdiniz?

Mart 2016'da 12. senemize giriyoruz. Merkezi kurduktan sonra bir de yayın yapmamız gerektiğini düşündük. Aki Yerushalayim o zaman tek örnekti tamamı Judeo-Espanyol olan bir yayın olarak ama o da senede iki (ya da en fazla üç) kere çıkıyor ve bir akademik dergi niteliği taşıyordu. Şalom gazetesine bir ek sayfa koymayı düşündük önce ama teknik olarak olamıyordu. Sonunda ayda bir Şalom'la beraber çıkan bir ek yapmaya karar verdik. Selim Hubeş okunması daha kolay olsun diye Şalom sayfası boyunda değil de ikiye katlanmış boyda olmasını önerdi. Ben logonun "Kuando muncho eskurese es para amaneser" olmasını istiyordum. Bundan yola çıkarak Gad Nassi, ismi El Amaneser olsun dedi. Böylece karar verdik. İlk sayımızın 8 sayfa olması gerekiyordu fakat o kadar çok malzeme geldi ki, daha ilk sayıdan 12 sayfa çıktık. Sonraki ay matbaa ancak sekizinin katlarını basabileceğini söyledi dolayısıyla ikinci ay 16 sayfa çıkmaya başladık. İkinci seneden itibaren de 24 sayfa! Sadece Amaneser abonesi, dünyadan 300'e yakın takipçimiz var.

Son zamanlarda Sephardic Center'da ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Şu anda araştırıp malzeme topladığımız bir Yemek Ansiklopedisi projemiz var. Judeo-Espanyol – Türkçe olarak çıkan sözlüğümüzün diğer tarafı yani Türkçe – Judeo-Espanyol sözlüğünü bitirmeye çalışıyoruz. Matilda Koen-Sarano'nun baskısı bitmiş üç harika hikâye/anekdot kitabının tekrar basılması için metinleri tekrar bilgisayara yazıyoruz. Müzik projelerimiz var. Los Pasharos Sefaradis olarak üzerinde iki senedir çalıştığımız bir 'Tangolar' albümü çıkartıyoruz. Bu da dünyada ilk olacak ve çok ses getireceğine inanıyoruz. Bunun için de birçok müzikolog profesör arkadaştan yardım aldık.

Teknoloji ile aran nasıl?

Çok iyidir. Bu da çok araştırdığım ve gelişmelere ayak uydurmaya çalıştığım konulardan biridir. Ben bir şey bilmediğim zaman hemen bilen birini bulup ondan öğrenmeye çalışırım. Bu konu kızım ve arkadaşlarının uzmanlık alanı, dolayısıyla onlardan dünya kadar şey öğreniyorum, gerisini de ben bilgisayarı karıştırarak buluyorum. Bilgisayardan korkmam, o alt tarafı bir makine ama sonsuz bilgiye sahip bir makine. O bilginin de elimin altında olduğunu bilmek çok ama çok keyifli. İnsana büyük bir güç hissi veriyor. Yeni teknolojiler tam bana göre gelişmeler, cuk oturuyor yani.

Birden fazla dili mükemmel bir şekilde konuşuyorsun; bir lisani iyi öğrenmenin metodu nedir?

40 senelik öğretmenlik hayatımda şunu katıyetle öğrendim. Bir dili iyi konuşmak (ya da yazmak vs.) istiyorsan o dilde kitap okuyacaksın. Hiç başka yolu yok. Okumak, okumak ve yine okumak.

Biraz da müzik çalışmalarından söz edelim, yeni albümünüz çıkmak üzere sanırım?

Tuna Saylağ ve Karen G. Şarhon

Evet, 'Tangos Sefaradis'. Çok heyecanlıyız. 2012 yılında Brezilya'nın Rio kentinde bir kongreye katılmıştım, orada Arjantinli sevgili arkadaşım Liliana Benveniste bir konser vermiş ve meşhur Arjantin tangosu 'Caminito'yu 'Kalejika' diye Judeo-Espanyol sözlerle söylemişti. O anda kafamda bir ışık yandı ve böyle bir CD çıkartsak ne iyi olur diye düşündüm. Geri döndüğümde dünyanın değişik yerlerindeki müzikolog ve müzikle ilgilenen arkadaşlara bilgi ve malzeme için yazdım. Hepsi sağ olsunlar, hemen cevap verdiler ve hem bilgi hem de malzeme yolları. Onlardan yola çıkarak özellikle Balkanlar ve dünyanın bu tarafından olan şarkıları seçmeye karar verdik. Çok harika bir albüm oldu. Ceyda Piralı, genç ve yetenekli piyanist besteci arkadaşımız, aranjanmanları yaptı. Şimdi muameleleri halletmeye çalışıyoruz.

Bir dolu işle meşgulsün, en çok hangisini yapmayı seviyorsun?

Hepsini tabii ki. Sevmediğim işi yapmam, ama doğruyu söylemek gere-

kirse, bir gün gelse de ders vermek durumunda kalmam diye hayal ediyorum, çünkü o zaman evde bol bol piyano çalacağım.

Sence başarının sırrı nedir?

Başarının sırrı ilk önce merak, sonra da çalışmak. Sevdiğin işi yapmanın da etkisi çok büyük tabii.

En son LA'de konser verdiniz, biraz anlatır mısın, nasıl gerçekleşti?

LA'deki konseri sevgili arkadaşımız Metin Samrano ayarladı. Çok küçükken benim öğrencimdi. Çok yetenekli bir genç adam olmuş. Çok becerikli, nereye elini atsa başaran bir çocuk. İki yıl önce UCLA'de bir konferans vermeye gittiğimden beri bizleri oraya getirtmeyi kafasına koymuştu ve sonunda becerdi valla. LA çok güzel bir yer, havası insana mutluluk veriyor. Kocaman salonu doldurmayı başardılar ve konser çok hoş oldu. İnsanlar çok eğlendi. 25 sene öncesinden bizleri hatırlayanlar ve "neden daha önce gelmediniz" deyip kollarımıza atılıp ağlayanlar oldu. Tabii çok güzel duygular bunlar. Sevgi dolu anlar. Çok güzeldi her şey.

Son olarak Selin desem...

"İyi ki doğurmuşum" derim. Hayatımızın odak noktası o, doğduğu günden beri. En iyi şekilde yetiştirmeye çalıştık ve sanırım da başardık. Son derece akli başında, tek çocuk olmasına rağmen hiç şımarık olmayan ve içi de dışı kadar güzel bir insan oldu. Şimdi üniversitede ve hayatını nasıl yönlendireceğini düşünüyor. Biz de elimizden geldiğince ona yardım etmeye çalışıyoruz. Allah bütün çocuklarımızı doğru yolda tutsun ve onları korusun. Amen. ■

KENDİNLE BARIŞIK, POZİTİF BİR İNSANSIN; DÜNYAYA NASIL BAKIYORSUN, YAŞAM FELSEFEN NEDİR VE BUNU NE İLE DESTEKLİYORSUN?

Benim felsefem her zaman şu olmuş ve zamanla tecrübelerimle pekişmiştir: "Todo lo ke aze el Dio es bien". (Tanrının her yaptığı iyi içindir). Bunu annem söylerdi ve zaman içinde inanır oldum ben de aynı şeye. Buna inandığın müddetçe zaten mutsuz olamazsın. Tabii ki bazen mutsuz olunuyor olaylar karşısında ama sonrasında her zaman bir hayır geleceğini düşünür ve bilirsen o zaman kısa süreli oluyor, depresyona girmiyorsun, çabuk atlatıyorsun. Bir de şu var, ben çok meraklı bir insanım. Hep yeni şeyler öğrenmek isterim. Hayatta "off sıklıdım" dediğimi hatırlamam. İlgilendiğim binlerce konu vardır. Okuduğum kitapların ve seyrettiğim filmlerin çeşidi çok fazladır. Kurgu bilimden aşka, bilimselden spiritaliteye her konu ilgimi çeker. Okurum, araştırırım ve öğrenirim.

ARASTIRMA

Suzan Nana TARABLUS

Kuşaklararasına bir kuşbakışı

Kuşak derken...

Aşağı yukarı aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın koşullarını, kısaca birbirine benzer sıkıntıları deneyimlemiş insanlar... Egemen söylemleri de benzer olanlar! Aynı kuşaktan gelenler için sadece paylaşılan yıllar değil, paylaşılan sosyal ve tarihsel olaylar da, kuşakların özelliklerini kalıcı olarak etkilemekte.

Kavram olarak "kuşak", toplumbilim terimleri sözlüğünde, yaklaşık 25-30 yıllık yaş kümelerini oluşturan birey grupları olarak addedilmekte... Nesil ve "jenerasyon" kelimeleriyle de ifade bulmakta...

Türk Dil Kurumu'nun felsefe terimleri sözlüğünde, aşağı yukarı aynı yıllarda doğmuş olup, aynı çağın koşulları çerçevesinde birbirine benzer yazgıları yaşamış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişiler topluluğu olarak tanımlanmakta.

Tarih felsefesi ve kültür tarihi sözlüğünde ise "kuşak", yeni bir anlayışta yeni bir yaşama duygusunda, yeni biçimlerde birleşen, eskiden belirgin çizgilerle ayrılan kişilerin topluluğu olarak anlam kazanmakta.

Egemen sistemler... Düşünce sistematikleri... Devamlılığı sürdüren ortak görüşler...

"Kuşaklar" çerçevesinde hayli küçük ve oldukça iddiasız bir tur yapmayı - kuşaklararasına bir kuşbakışını plânladım.

1923 – 1945 yılları arasında doğan SESSİZ KUŞAK

Onlar, anne-babalarımız. Onlar maneviyatı ve muhafazakârlığı temsil ederken Türkiye nüfusunun sadece %3'ünü oluşturuyorlar. Kendi büyüklerinin içine doğdukları yüzyılda büyük değişiklikler yaşayacağı, 20. yüzyılda işçi, köylü, asker, siyasetçi, sanatçı ve burjuvazinin, kısaca her kesimin, her sınıfın büyük değişikliklere uğrayacağını öngördüğünü söylemişti, babam. Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarıydı bu kuşağın ilk filizlenmesi. Sessiz Kuşak Çocuklara sahip olan anneannem, 'Konstantinopolis' demişti, İstanbul'uma... O dönemlerde yaşadıkdan sonra, ilerleyen yaşlarında bile Atatürk'ün ilahi büyüklüğünü dilinden hiç düşürmemişti. Bir yandan dünya savaşları görmüş, yokluklar yaşamış Sessiz Kuşak aynı zamanda Cumhuriyet'in kurulmasıyla umutlarını yemyeşil tutmuştu. Çok kapsamlı iki büyük savaş arasında – 1929'da başlayan Büyük Buhran ile tüm dünyada işsizlik ve yokluk hâkimdi. Sadece Ukrayna'da 5 ilâ 10 milyon insan açlıktan hayatını kay-

betmişti. Türkiye katılmamış olsa da 2. Dünya Savaşı'nda (1939-1945) ülke ekonomisi derinden ve olumsuz etkilenmişti. Savaşların ve krizlerin yarattığı atmosfer çerçevesinde, anne-baba neslim her şeyden önce hayatta kalma bilincini ön planda tutarak büyümüştü. Onlar, bu kuşağın temsilcileri hiye-

rarşiyi, emir-komuta zincirini iyice bellemişti. Onlar, adanmışlıkla gelenek ve kurallara uygun davranmıştı. Sessiz Kuşak: Muhafazakâr evet, ama aynı zamanda da tatmin olabilen... Sabır eşiği hayli yüksek...

1946 - 1964 arasındaki "PATLAMA KUŞAĞI"

Kendi kuşağımdan dem vuracaksak! Adı hayli ilginç: Baby Boomers, Türkçesi "Patlama Kuşağı" veya daha belirleyici bir terim ile "Büyük Bebek Patlaması Kuşağı". Dünyada bir milyar bebek! Bizler BBP'ler, 1946 ile 1964 yılları arasında doğduk. İki Dünya Savaşını takiben... Evrensel dengeler açısından gerçekten de büyük bir bebek patlaması yaşanmıştı, o yıllar boyunca. Bizler, Soğuk Savaş dönemi çocuklarıyız. Temkinli yaşadık ve temkinli harcadık. Şimdilerde 51 - 72 yaşların-

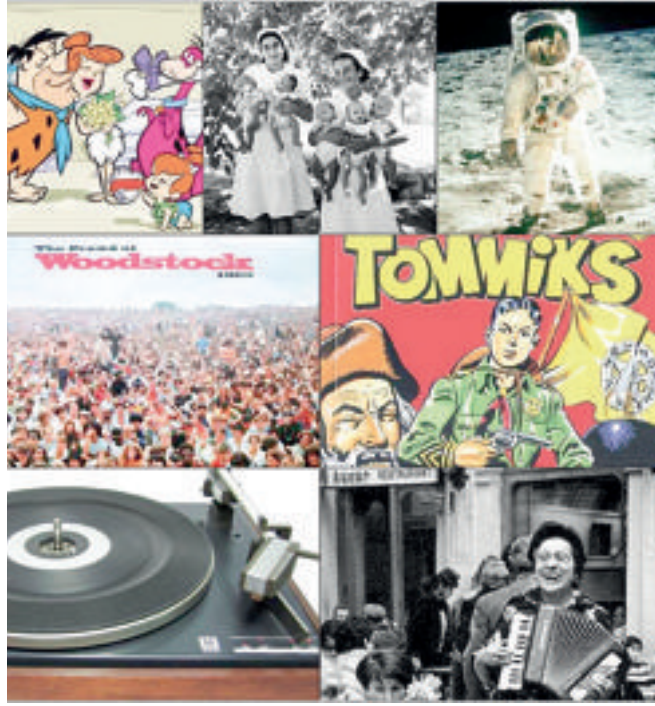
dayız. Bizim kuşağın karakteristik duyguları büyüme, refah, mal ve hizmetlere duyulan özlem... Geride kalmıştı hayatta kalma mücadelesine neden olan yokluklar! Artık nispeten varlığa kavuşulduğu bir dönem oldu. Türkiye'de çok partili dönemin getirdiği siyasi dinamiklerle çerçeveselenmiş olarak yaşarken refah düzeylerinin yükselişlerine tanıklık edebildik. Bizim kuşak yani BBP'ler, çalışkan, fedakâr ve itaatkâr. Diğer yandan da harcama

ve eğlenme eğilimliyiz. Ama... Beklemeyi bildik. Çünkü yavaştı hayat.

Telefonlarda kadranelerdeki numaraları çevirirdik. Dakikalar alırdı hattın düşmesi, kimi zaman.

Uluslararası aramalarda birkaç öğün geçebilirdi... Mektup yazardık. Yollardık. Yanıtını almak için kimi kez haftalar bekleyebildik. Televizyonun açılıp kapanması da olaydı: Regülatörler de bu olayın parçası... Otomobillerimizle hemen hareket edemezdik, önce ısıtmamız gerekti. Beklerdik: Çayın demlenmesi için suyun kaynamasını. Beklerken izlerdik çamaşırı sıkıran merdanelerin yavaş-yavaş dönüşünü. Pikabın kolunu kaldırdık, iğneyi plağa oturtmak için. Beklerdik kasetin başa sarmasını. Veya bilgisayarın açılmasını... Çektiğimiz fotoları görebilmek için önce filmi bitirirdik. Sonra da fotoğrafçıya götürürdük. Bir süre de basılmalarını beklememiz gerekirdi. Gruplar halinde gerçekleştirdik bir sürü şeyi: Feminizm yürüyüşleri yaptık!

Vietnam'ı protesto ettik. Diskolara gittik. Seminerlere de. Bilinç yükseltme seanslarına da. Tüm dünyada insan hakları hareketlerini, radyonun altın çağını, Türkiye'nin ihtilallerini ve çok partiliğe geçiş sancılarını derinden yaşadık.

Sadakat duygularımız yüksek ve kanaatkâr bireyleriz biz. Yıllarca aynı işte çalışıyor olduk. Teknolojiyi tanıdıysak da, kimimiz onu benimse(ye)medi. Çocukluğumuzda, gençliğimizde kırsaldan kentlere taşınmalara, kentlerin de

gecekonduya tanıklık ettik. Köy-kent-dış dünya arasındaki geçirgenliğe de. Toplumumuzun eğitim düzeyi arttıysa da "Cumhuriyet Yılları" kadar iyi bir eğitim alamadı. "Patlama Kuşağı" temsilcilerinin diğer kuşaklardan farklı olan en önemli özellikleri olumlu yaklaşımları! Kriz anlarında bile serinkanlı ve iyimser kalabilirler. İyi yaşam standartlarının ancak çok çalışmakla mümkün olduğunu düşünen bizim kuşak, "şimdi çok çalış, ileride karşılığını alırsın," düsturuna sahip! Genç nesillerden de aynı beklenti içine giren bu "Patlama Kuşağı" temsilcileri genelde onlardan daha engin bir bilgiye sahip olduklarını düşünürler. Gençlerin kendi kararlarını dinlemesini ve uygulamasını beklerler. Patlama Kuşağı'nı uyumsuz, teknolojiye uzak, yeniliklere kapalı olarak tanımlamaktalar, X ile Y Kuşakları...

1965-1979 arası doğan X KUŞAĞI

X'ler doğdukları ve yetiştikleri dönemlerde dünyada olduğunca Türkiye'de de büyük değişim ve dönüşümler yaşandı. Bu yüzden X Kuşağı, Araf Kuşağı veya Geçiş Kuşağı olarak da biliniyor.

GEN-X, 1970'lerden 80'lere dek müzik yapmayı sürdüren ve Billy Idol'un solisti olduğu İngiliz punk grubunun da adıydı. X Kuşağının sözcüsü olarak addedilen ise, 1961 Kanada doğumlu yazar, sanatçı Douglas Coupland. Coupland, "Generation X – Tales for an Accelerated Culture" (X – Kuşağı Hızlandırılmış bir Kültürün Öyküleri) adını taşıyan kitabının Billy Idol'un topluluğundan esinlenmediğini şiddetle savunduysa da kimilerine inandırıcı gelemedi! Çünkü... Söz konusu bu kitabın kahramanları, Büyük Bebek Patlaması Kuşağı'nın (Baby

Boomers 'ların) yalnız yetiştirdikleri, televizyonla, hamburgerle büyüyen, hızlandırılmış bir olgunlaşma sürecini tamamlayan bir kuşağın sözcüleri idi.

Gen-X yani X Kuşağında doğmuş olanları...

Şüphesiz yalnızca doğum yıllarına göre bir kısım insanı sınıflandırmaktan daha ötesiydi bu adlandırma, kuşağın üyelerinin hayatla ilgili deneyimleri de eşdeğeri:

Pragmatik, yaratıcı, bağımsız...

Kendi kuşağının marjinalize edilmesine karşı olan Coupland herhangi bir romandan daha ötesini tanımlayarak bir kuşağın jargonunu da kitapta sunduktan sonra, hiç de hoşlanmadığı bir şekilde X Kuşağının sözcüsü, hatta 'guru'su olmuştu.

Üstelik Coupland bu konuda yeni bir terminoloji bile yaratmıştı:

Hiçbir önemli olayın meydana gelmediği bir zaman diliminde yaşamak anlamına gelen "tarihsel yetersiz doz", çok fazla olayın meydana geldiği bir zaman diliminde yaşamak "tarihsel aşırı doz" şeklinde nitelendi.

Söz ettikleriyle Coupland minimalizm akımını da X Kuşağı'na mal etmişti.

X'lere rastlayan 60'lardan söz ederken...

O "Çalkalanan Altmışlar": Cinsellik, uyuşturucu ve Rock'n Roll – âdeta patlamaya hazır bir kokteyl!

Rock müziği ve doğum kontrol hapı. Mini modası ve maxi modası...

Rolling Stones ve Beatles, Dallas ve Vietnam...

Kameraların sessiz tanıklığıyla büyük ıstırap ve kendinden geçiş kareleri...

70'lerden söz ederken...

Beyrut'tan Belfast'a, Kıbrıs'tan Soweto'ya, Münih'ten Mogadişu'ya terör ve şiddet...

Ayetullah Humeyni, Sahtekâr Nixon, General İdi Amin, Pol Pot...

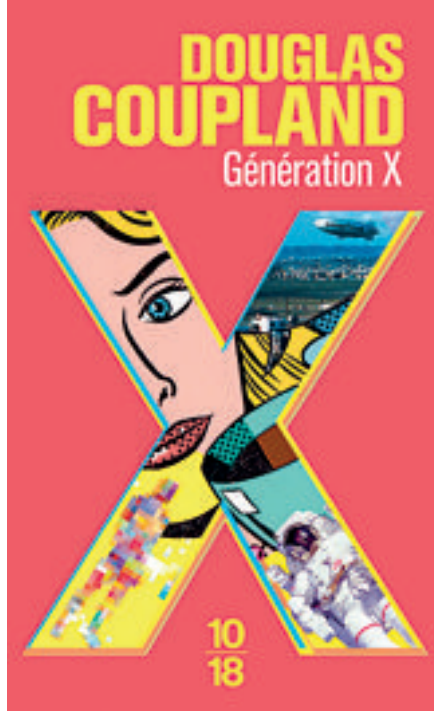
Genç Michael Jackson ve yaşlanan Elvis Presley...

Kameraların sessiz tanıklığıyla ortaya çıkan çarpıcı gerçekler...

Türkiye'de, 1990 yılındaki erken emeklilik yasasıyla "Büyük Bebek Patlaması Kuşağı" erkence emekli olup iş dünyasından hızla ayrılırken, şirketler kurumsal hafıza kaybına uğradı.

Şirketlerde deneyim X Kuşağına aktarılamamıştı!

Bilgi eskiyen bir konu iken...

Deneyimin eksikliği derinden hissedildi.

Deneyimi sabitlemek için söylenen, "40 kez attan düşmek gerek," iken...

Dünya dengeleri – dinamikleri radikal değişimlere uğrarken büyüdü bu kuşak.

Soğuk Savaş sona erdi.

Renkli televizyonlar oturma odalarına girdi.

Milyonlarca insan fişlendi, gözüne alındı.

80 Darbesi ve sonrasında yasaklı yıllar harmanladı bu kuşak temsilcilerini.

Ardından... Kapalı Türkiye ekonomisi liberalleşerek ithâl tüketime açıldı.

Kanaatkâr ve sadık... Aynı zamanda da "bireysel" ciliğin ağır bastığı bir kuşak oldu.

X'lere "içine kapalı – içten yanmalı" kuşak da deniliyor.

Teknolojiyle daha sonra tanıştırlarsa da uyum sağladılar, içselleştirdiler.

Aslında, kendinden önceki kuşakların çok sayıda çocuk sahibi olmaları ve çok çocukluk tarzında yetiştirilmiş olan ebeveynleri tarafından çokça ihmal edilmiş bir kuşak, X Kuşağı.

Böylesi bir şemsiye altında doğup büyüyen bu nesil, kalabalık ortamlarda öne çıkma güdüsü ve bireyselleşme olarak kendini göstermekte.

Yükselme çabası da aynı itki çerçevesinde...

Önceki nesillerden daha fazla paraya odaklandılar.

Bu kuşağın en önemli gelişmelerinden biri de kadınların iş gücüne daha fazla katılmaya başlaması.

Bu nesil – X'ler az çocuk sahibi olmayı sergiliyor.

"Kişisel Gelişim" kavramlarının öncülleri ilk kez bu kuşakta ortaya çıktı. Önceki kuşaklara nazaran hayat standardı önemli bir iyileşme gösteren bu kuşak, hayatın sadece çalışmak için olmadığını savunurken iş ile yaşam arasındaki dengeyi kuruyor, aynı zamanda da değişik yeteneklerini geliştirmeyi önemsiyor.

Bu neslin temsilcileri kendini yöneten Patlama Kuşağı'nın otoriter ve kuralcı yaklaşımıyla büyüdü.

Diğer yandan kendilerine gelince...

Yönettikleri Y Kuşağı'nın (bir sonrakiler) itaat etmeyi reddeden, bağımsız "hemen olsun" tavrı arasında sıkışmış kaldı, bu adı-üstünde-Geçiş Kuşağı...

Şüpheli olarak da nitelendiriliyorlar.

Değişen dünyanın dinamiklerini acımasızca deneyimleyen X'ler, belirsiz durumları yönetebilme konusunda, kendilerinden sonra gelen Y Kuşağı'na göre daha başarılılar.

Çünkü onlar, kurallara esnetilmekten uyulmasını bekleyen, değişimlere toleransı düşük olan Patlama Kuşağı'nın astı olarak hareket içinde oldular.

Tabii ki değişime uğrayana dek!

Patlama Kuşağı ile yönettikleri Y Kuşağı arasında kalan X'ler için kullanılacak en uygun deyim ise, "Yukarıda bıyık, aşağıda sakal..."

Benzer bir şekilde, profesyonel yönetim becerileri konusunda danışmanlık veren bir şirketin Genel Müdürü olan Umut Sav'ın bir eğitimde kullandığı ifade, X Kuşağı'nın bulunduğu duruma tercüman olabilir:

"Kaynanaların zalim olduğu dönemde gelin oldum.

Gelinlerin zalim olduğu dönemde kaynana oldum."

1979-1999 arası doğan Y KUŞAĞI

1982 doğumlu gazeteci-yazar Bedia Ceylan Güzelce "1473" adlı ilk aşk romanında iki kirpiyi anlatıyor.^[1]

Kirpiler:

"Yuvalarının üstünde birbirini öldürmek için sıraya girmiş zafer düşkünlüklerini taklit ederek yere düşerken, dualar ettiler. Bu şekilde ölmeyecekleri bir dünyaya yeniden gelebilmek için. Ve hayvanlar her duanın sonunda "Âmin" yerine "Olsun" dedi."

Olsun!

Hem "Âmin" hem de başına ne gelirse gelsin şeklinde bir kabullenişle "Olsun". Genç gazeteci, içine doğduğu nesli anlatırken şöyle söylüyor:

"Galiba, bizim kuşağı anlatan anahtar kelime – her iki anlamıyla – "OLSUN!"

Genç Türkiye’de, %35 nüfusuyla en kalabalık grubu oluşturan Y kuşağını anlatmayı, Bedia Ceylan Güzelce’ye bırakıyorum:

"Özgüvenim uzayda.

Yüksek teknolojiyle donatıldım.

Dünyayı yönlendirebilme, her şeyi lehime/aleyhime çevirebilme gücüne sahibim.

Yani dünya –bana dünya!

Anne-babam benimle ebeveynlik değil, arkadaşlık ilişkisi kurdu. Nedense...

Arkadaşlarımdan da şunu duydum: "Senden daha önemli hiçbir şey yok!"

Ben de, "benden önemli hiçbir şey yok" diye diye bugünlere geldim.

Öyle ya, siz darbeler yaşadınız... Çok acılar çektiniz... İç savaşlarda on binleri uğurladınız...

Elektrikler kesikti... Ekmek karne ile satılıyordu... Sular kesikti... Gün geldi bebeğinize mama alamadınız... Ama yemediniz, yedirdiniz; içmediniz içirdiniz... Bunların hepsini benim ailem de yaptı – yaşadı.

Ama ben bugün durduğum yerden bakınca acılarınızı küçümsüyorum! Sanki 80 sonrasında hiçbir şey yaşanmadı... Dünya 80 öncesi kuşakların nostaljisiyle dönüp durdu, kavrulup durdu. Ama bizden önceki kuşak-

lar bazı şeyleri es geçtiler. Örneğin John Lennon’a sahip çıkamadınız. Hippiler dünyada sevgiden bir çember kurmaya çalışıyordu – burada sine-malarda seks filmleri gösteriliyordu.

Eşcinseller hakları için mücadele ediyorlardı – burada bıyık şekline göre adam tayin etmekle meşguldünüz.

Dünya evreni konuşuyordu – evrenin genişlemesini... Bizde ise (Kenan) Evren dünyayı bize dar etmekle meşguldü.

Zordu! Üstelik sizden sonra gelen kuşak: Başınıza gelen felâketlerden sadece bir tanesi olduk!

Biz niye böyle olduk?

80 sonrası biz, gazete-TV-okullarda PKK, Kürt düşmanlığıyla büyüdük.

Araplar Türkiye’ye gelen kara çarşaflılardı. Osmanlı’yı sırtından vurdıkları için hep haindi, onlar.

Ve onları sevmemeliydik. Ama Amerika hep bize yardım ediyordu. Dosttuk. Ve onları sevmeliydik.

Türkiye’nin dört bir tarafı düşmanlarla çevriliydi. Yunanlılar bir tarafta. Ermeniler bir tarafta! Ama neyse ki Türk Ordusu vardı – dünyanın ne büyük güçlerinden biri... Bizi korurdu!

Her sabah bir hızla andımızı okurduk: "Türkiim, doğuruyum, çalışkanım."

Oysa... Ne tam anlamıyla Türk, ne tam anlamıyla çalışkan, ne de tam anlamıyla doğruyduk! Biz 68 kuşağı gibi hayalleri uğruna canını veren kuşak değiliz.

Biz savaş-sonrası-sendromunu da yaşamadık.

Ama bir darbe ortamının içine doğduğumuz için hep bazı şeylerden uzak tutulduk.

Politikanın- siyasetin hep dışında tutulduk.

Bize bazı şeyler anlatılmadı – en önemlisi de "kim olduğumuz" anlatılmadı. Ve "kim olmadığımız" elbette!

Gün boyu evden çıkmayanlarımız var.

Evrensel modalar bizi sarhoş ediyor, doğru!

Elimize verilenleri hemen tüketiyoruz – yenilerini istiyoruz.

Bu da doğru!

Sahip olduğumuz tek erk alanı Internet olduğu için Ve tabii büyümeye başladığımızda işler iyice değişti. Meselâ... Kadın ve erkekler: "Uzun ilişkiye hazır değilim," lâfını söylemeye başladı.

Kimse uzun bir ilişkiye hazır değildi. Sizler (önceki nesiller) kendi kahramanlarınızı bir-bir alaşağı ederken bizlerden kahraman olmamızı tabii ki bekleyemezsiniz. Tabii ki bu kişisel gelişim

meseleleri de bizim zamanımızda çıktı.

İnsanlar ruhani bir yolu hep bizim kuşağımızda aramak gerektiğini keşfetti ya da bunu dillendirmeye başladı.

Meselâ, adam Ferrari'sini satmak için bizim kuşağımızı bekledi. O satılan Ferrari'ler kendilerine Türk pazarında iyi

yer buldu.

Dolayısıyla biz anne-babalarımızın konforlu, güvenli alanında yaşayıp durduk. Komünist... Liberal... Faşist...

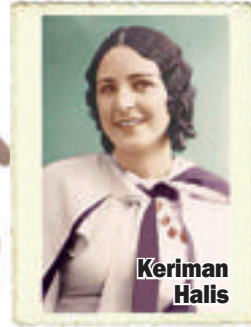
Böyle kelimeler bizim literatürümüze gir-

medi.

Politika bizim için: Turgut Özal'ın eşi Semra Özal'ı elinden tutup "Samanyolu" şarkısını söylemesinden ibaretti. Bir de sınıfın yarısı İnönü taklidi yapardı, yarısı da Demirel taklidi...

Dolayısıyla biz "erenlere" karıştık. Adımıza da "Kayıp Kuşak" dendi. Biz de, "olsun" dedik, "olsun!" Şimdi biz apolitik ve kimliksiz olarak adlandırılıyor.

Aydan Şener

Keriman Halis

KUŞAKLAR VE GÜZELLİK KRALİÇELERİ

SESSİZ KUŞAK
1923 - 1945

BABY BOOMERS
1946 - 1964

X KUŞAĞI
1965 - 1979

Y KUŞAĞI
1980 - 1999

DÜNYADA

II. Dünya Savaşı
Ekonomik Buhran
TV'nin doğuşu

İnsan Hakları hareketleri
Martin Luther King
Radyonun Altın Çağı

Petrol Krizi
68 Kuşağı
Barış
Sinema

Körfez Savaşı
9/11
Küresel ısınma
Internet
iPod
Play Station

TÜRKİYE

Cumhuriyet Dönemi

İhtilâl

Sol-sağ çatışmaları

Refah & kriz dönemleri

Çok partili dönem

Azra Akın

Arzum Onan

Biz hem apolitik olduk, hem kimliksiz.

Ama "kayıp" değiliz! Biz buradayız!

Biz kendi tercih yapma hakkımızı kullanıyoruz.

Aslında biz, "Rum olmak... Affedersiniz..." denecek bir şey mi – bilmiyoruz!

Apolitikiz ya!

Ya da Türk olmak, Ermeni olmak, Kürt olmak bir insanı sevmeye, onunla dost olmaya engel mi, bilmiyoruz.

Biz apolitikiz. Bizim odaklarımız yok!

Bazılarımız sanatı hayatın merkezine koydu. İfade yollarının tıkandığı bir dünyada herkesin sanata dönmesi sizce tuhaf mı?

Dünyanın eksenini kültür-sanat-edebyata kayıyor.

Farkında mısınız?

Sanat insanlığın ortak kadeğinde konuşulabilir hale geliyor.

Mesela müzik kalp atışlarımızı düzenliyor.

Resim tablolarından çıkıp sokakları süslüyor.

Sinema sizlerin/bizlerin acılarını göz önüne getiriyor – konuşabilir hale getiriyor.

Biz apolitik bir kuşak olabiliriz.

Ama siz 30 yıldır aynı konuları konuşurken sanat bize ruh kıyafetlerimizi dikti.

Biz apolitikliğimizden bir anlam çıkarmaya çalışıyoruz – bir fayda çıkarmaya çalışıyoruz.

Ve bu keşfin sonunda anlıyoruz ki:

Apolitik olmak, kimliksiz olmak bize bir takım olumlu şeyler katmış.

Mesela nefreti çıkarmış, kalplerimizden. Yerine uyumu koymuş.

Önyargılarımız olmadığı için herkesi anlayabilmeyi koymuş.

"Olsun!" demeyi öğretmiş, meselâ.

Biz anlamın peşinde koş-

muyoruz – biz varız! Biz oradayız!

Bir yıldız öldüğü zaman açığa çıkan maddeler, hidrojen, nitrojen, oksijen, karbon!

İnsanı da oluşturan elementler bunlar!

Hepimiz ölü yıldızlardan geldik buraya.

Tesadüf mü bunlar?

İnsanlığın soyağacında en tepeye baktığınızda ölü bir yıldız göreceksiniz.

Mesele soyağacınızı nereye

bakarsanız, doğudaki ve batıdaki kara parçalarını görürsünüz.

Eğer doğudaki kara parçalarına bakarsanız, yaşadığımız coğrafyayı ve onun dışındakileri görürsünüz.

Yaşadığımız coğrafyada, şehirleri, şehirlerde mahalleleri, mahallelerde de evleri görürsünüz.

Evlerde kimlikleri görürsünüz.

Türkler, Kürtler, Süryaniler, Araplar, Aleviler...

Kimlikleri merkeze aldığınızda ise sadece kendinizi görürsünüz.

Ama evreni ölçek alırsanız, içinde ışık topları olan kara bir boşluktasınız.

Orada egolarımıza, acılarımıza, kederlerimize, sevinçlerimize, hüzünlerimize...

Bunların hiçbirine yer yoktur. Her şey oradadır ve hiçbir şey de oradadır.

Tıpkı bizim de orada olduğumuz gibi...

Bu sizin kritik kavşağınızdır!"

koyduğunuza ve kendinizi nereden başlattığınıza bağlı...

Eğer Samanyolu Galaksisinden bakarsanız meteorlar, gezegenler, yıldızlar görürsünüz.

Eğer yaşadığımız gezegene

BULUŞ	SÜRE	KULLANICI SAYISI
Radio	35 yılda	50 milyon
TV	13 yılda	50 milyon
Facebook	3 yılda	50 milyon
Instagram ^[4]	6 ayda	50 milyon
"Angry Birds" ^[5]	35 günde	50 milyon

2000'lerden sonrası

Z KUŞAĞI

Bugün hayat artık çok hızlı! ^[2] Bilgisayar ve televizyon anında açılmazsa, olmazsa olmazlardan önde geleni!

"Kettle" (ısıtıcı) suyu bir dakikada kaynatıyor.

Çektiğimiz fotoğrafları anında görebiliyoruz. Artık kimsenin çirkin çıktığı bir fotoğrafı yok.

Arabanın ısınması söz konusu değil, kaç saniyede hızlandığına bakıyoruz.

Çamaşır makinesinin sıkma özelliğini izlemeye kalksak gözlerimiz bozulur.

Video oyunlarının çoğunda hız tek önemli faktör!

Düşünme ve strateji üretme üzerine oyunlar olsa bile sadece refleks hızı ile oynanabilenler çoğunlukta.

Bu işte ustalığın tek ölçüsü hız!

Telefonda numara çevirme kalktı, numara ezberlemek ise hiç yok!

Dünyanın her yeriyle telefon veya bilgisayardan yazışabiliyoruz, birkaç saniye içinde mesajımız gidiyor, yenisi de gelebiliyor.

Anında görüntülü konuşabiliyoruz.

Mesaj yollamamız, mesajın okunduğunu görmemiz ve cevap gelmesi arasında geçen süreler başlı başına bir eziyet olabiliyor.

Dünyanın en ünlü kuşu TWITTER!

Müthiş bir etkilenişim mecrası!

Neredeyse "mutlak gerçek" addediliyor. Küçük kuş, gece 12 ile öğlen 12 arasında uykuda...

En popüler "hashtag"^[3] #love... Herkes onun peşinde – sevginin peşinde, yani eksik olanın!

Bugün biyolojik bir tanımlama yapmak gerekirse; bir kuşak bugüne dek olanlardan daha uzun bir süreye yayılmakta...

Çünkü çocuk doğumu hiç bir zaman olmadığı kadar erteleniyor. Bunun doğal bir sonucu olarak, ebeveynler ve çocuklarının doğumları arasındaki zaman iki

on yıldan üç on yıla esnediği gözlemlenmekte.

1982 yılında ilk

bebeğini dünyaya getiren bir kadının ortalama yaşı 25 iken, 2010 yılında bu yaş 31'e ulaştı.

Açılmayan – yanıtlanmayan telefonlara sinir oluyoruz.

E-maillerimizin cevapsız kalmasına tahammülümüz yok!

Twitter'in hızına yetişemiyoruz.

Eskilerde her şeyi beklemeyi bilen yetişkinler bile beklemeyi bilmiyor.

Çocuklarımız beklemeyi hiç öğrenmedi.

Bu noktada her birimizin sorumluluk payı var.

Tabii ki teknolojinin de!

Çocuklarımıza "sabır" kavramını ve beklemeyi öğretmek için, önce biz öğrenmeliyiz!

Z'ler tamamen teknolojik bir çağda doğduklarından teknoloji ile iç içe yaşamaktalar. Bu nedenle bu kuşağın üyelerine "Kuşak I", "İnternet Kuşağı", "Next Generation" ya da "iGen" adları veriliyor. Bir diğer adları ise; "Instant" Online (her-daim-çevrimiçi) kuşağı...

Aşırı bireyselleşme ve yalnızlık yaşayacak kuşak olarak da adlandırılmaktalar. Z kuşağını 21. yüzyılın ilk kuşağı olarak tanımlarken onlara dijital çocuklar ve ".com" çocukları ismi de uygun bulmakta.

Z kuşağı diğer kuşaklardan sağlık sistemindeki teknolojik ilerleme ve farkındalık arttığı için hayat aralığı olarak, buldukları çağ ve teknolojinin getirisini

bağlamında sosyolojik olarak ve deneyimledikleri olgular bakımından tarihsel olarak diğer kuşaklardan ayrılmaktalar.

Dünyanın eskilere nazaran çok daha hızlı döndüğünü duyumsarken...

Hepimiz, gerçek hayatla iç içe kalmak isteyenlerimiz için öğrenilesi önemli olan BEKLEMEK!

Sabır öğrenilen ve öğretilen bir olgu...

Nerede, neden, niçin, ne zaman, kim, kiminle gibi sonsuzluğu yakalayabilecek tüm sorularımızın yanıtı evrende.

Bütün kuşaklar da ilk gördüğünü "doğru" olarak algılamadan, beklemeli... Beklemeli... Sabır eylemeli.

Beklemeli.

Beklemeli.

Gerçek ve doğru bizi bulacak! ■

NOT: Satırılarımı Eytan ve Eyal'e - iki oğluma adıyorum... Kocaman sevgimle. Onları doğduğumda sadece 20'lerimdeydim...

KAYNAKÇA:

*Konferans, 8 Kasım 2015, Limmud: Evrim Kuran, Dinamo Danışmanlık – "Genç Ülkenin Gençleri: Y Kuşağına Bakış" *"İş"te Y Kuşağı; İnan Acıoğlu; Elma Yayınevi; Ekim 2015

*1960'lar Fotoğraflarla 20. Yüzyılın Sosyal Tarihi; Getty Images, Nick Yapp; Könemann

*1970'ler Fotoğraflarla 20. Yüzyılın Sosyal Tarihi; Getty Images, Nick Yapp; Könemann

*"Generation X – Tales for an Accelerated Culture", Douglas Coupland, *http://www.ejovoc.org/makaleler/aralik_2014/pdf/01.pdf

*Araştırma: Electronic Journal of Vocational Colleges-December/Aralık 2014 - "X ve Y Kuşağı: Çalışmanın anlamında bir değişme var mı?"; Gülşen Çetin Aydın, Oğuz Başol

DİPNOTLAR:

[1] TED Talks, Bedia Ceylan Güzelce; "Acılarınızı Küçümsüyorum"

[2] Çocuklara öğretilmesi gereken önemli bir beceri: Beklemek, Doç. Dr. Bilge SELÇUK - Koç Üniversitesi Psikoloji Bölümü Çocuk ve Aile Çalışmaları Laboratuvarı Direktörü, <https://cocukile.ku.edu.tr/sites/cocukile.ku.edu.tr/files/2%20kas%C4%B1m%202015.pdf>

[3] Bir hashtag (diyez-etiket), pek çok mikro-blog ve sosyal ağlarda bir sözcük ya da sözün başına diyez işareti (#) eklenerek oluşturulur. Mikroblog ve Facebook, Google Plus, Instagram, Twitter ve benzeri sosyal ağ servislerinde, "#" sembolünün kelime veya kelime grubunun önüne eklenerek oluşturulan bağlantılar, anlık bilgileri kategorize etmeye ve kitlelere ulaştırmaya yardımcı olmaktadır...

[4] Instagram, mobil fotoğrafların paylaşıldığı bir sosyal ağıdır. Şu anda 150 milyon kullanıcısı vardır. Facebook'un bu platformu satın almasıyla birlikte, kullanıcı kitlesi gittikçe büyümeye başladı. Uygulama ilk önce iOS platformunda çıktı.

[5] Angry Birds (Türkçe: Kızgın Kuşlar) Finlandiya merkezli Rovio Mobile tarafından mobil cihazlar için geliştirilen oyun. Aralık 2009'da Apple iOS için geliştirilen oyun daha sonra diğer platformlara da port edilmişti.

Altın Değerinde Hikayeler

Bu kitap, "Golden Age - Altın Yaş"larında olan yaşlılarımızın anlattıkları yaşam hikâyelerinden derlendi.

İçerikteki fotoğraflar, ekte yer alan yemek tarifleri ve Judeo Espanyol sözlük bölümüyle daha da zenginleşen kitap, okuyucuyu belli bir zaman diliminde hoş bir yolculuğa çıkartıyor...

Yazar: Sima Tovi / 312 sf.

Tel: (212) 231 92 82

www.gozlemitap.com

kitabevi@salom.com.tr

Dünyaca ünlü yabancı markalar, etnik tarzlar, vintage ürünler, 40'ın üzerinde yerli tasarımcının üretimi ürünler... Şişhane'de bölgenin en zarif tarihi binalarından birinde, koyu kırmızı tenteleriyle Paris'ten kopup gelmiş izlenimini veren Miniko Shop'ta...

MINIKO SHOP

Son zamanlarda Beyoğlu Şişhane taraflarına gittiyseniz Meşrutiyet caddesi üzerinde koyu kırmızı tenteleriyle sanki Paris'ten kopup gelmiş izlenimi veren tasarım butiği Miniko Shop dikkatinizi mutlaka çekmiştir. Ağırlıklı olarak, Türkiye'de yaşayan yabancılardan ve yöredeki otel sayısının fazlalığı sebebiyle Avrupalı turistlerden oluşan bir müşteri portföyü olan bu şirin butiğin popülaritesi her geçen gün artıyor. Ekim 2010'da internet üzerinde ikinci el ürün satışı ile faaliyetine başlayan Miniko Shop, Şubat 2012'den beri kurumsal bir kimlik kazanmış. Yaklaşık 2.5 sene Galata'da Kumbaracı Yokuşu üzerinde, Tarihi Kırım Kilisesi önündeki şirin butiğinde faaliyet gösterdikten sonra Eylül 2014'ten itibaren Meşrutiyet Caddesi üzerindeki bölgenin en zarif tarihi binalarından birindeki yerine geçmiş. Miniko Shop'un üst katında 40'ın üzerinde yerli tasarımcının ürünleri ağırlıklı yer tutsa da yurt dışından özenle seçilmiş ve her yerde bulunmayan özellikle etnik tarzda ürünler raflarda sıklıkla yer alıyor.

“Vintage ve marka meraklılarının tek adresi Miniko Shop...”

Daha önce, sadece www.minikoshop.com da online olarak ve özel satış etkinliklerinde satışı gerçekleşen dünyaca ünlü yabancı markalara ait tamamı orijinal, ikinci el ve vintage yüzlerce ürün de gelen talep üzerine Miniko Shop' un alt katında vintage ve marka meraklılarını bekliyor. İnternette ve sosyal medya hesaplarında tanıtımını yaptıkları çok sayıda ayakkabı, çanta, aksesuar ve giyim ürünlerini deneyip görerek, piyasadan daha uygun koşullarla satın almak mümkün. Bunların yanında Amerika'dan ithal edilen ve Hollywood yıldızlarının da tutkun olduğu % 100 doğal, % 97 organik orijinal EOS dudak kremleri, el losyonları ve avantajlı çoklu paketleri de Miniko' da her zaman stokta bulunuyor ve satışa sunuluyor.

Beyoğlu Hahambaşılığı' nın sokağında yer alan Miniko Shop konumuyla da fark yaratıyor ve Adahan Otel, Baylo bar, Aheste Pera, Miss Pizza ve Soho House İstanbul'a birkaç adım mesafede bulunuyor. Şişhane metro durağından 2 dakikada ulaşabileceğiniz butik hafta içi 10.30-18.30, cumartesileri ise 14-19.00 arası hizmet veriyor.

Asmalımescit Mahallesi Yemenici
Abdüllatif Sokak No:1 34430 Beyoğlu, İstanbul.

Tel:0-212-251 11 52

info@minikoshop.com ♦ www.minikoshop.com

İZLENİMLER

İzel ROZENTAL

Vietnam'da kecileri kaçırmadık!

Komünizm Batı için birincil tehlike olmaktan çıktı, yerini yeni düşmanlara bıraktı. Zaten artık dünyada komünizm rejimiyle yönetilen beş ülke kaldı: Kuzey Kore, Küba, Çin, Laos ve Vietnam. Bunlardan serbest piyasa ekonomisine çoktan teslim olan Çin ile Amerikan ambargosunun kalkmasını heyecanla bekleyen Küba'nın günleri sayılı. 1948 yılından bu yana üç kuşaktır 'Kim'ler tarafından otoriterce yönetilen Kuzey Kore kolay kolay pes etmeyecek gibi. Ama Vietnam'ın eli kulağında, bir an önce gidip görmek lazım diyorlardı... 2015 yılının Şubatında Çinhindi maceramız böyle başladı...

İkinci Dünya Savaşı sonrasında başlayan soğuk savaş, 1965’de Amerika’nın Kuzey Vietnam’ı bombalamasıyla sıcak savaşa dönüşmüştü. Kennedy’nin suikastla öldürülmesinden sonra yerine geçen başkan Johnson’un kararıyla ABD, Kore’den sonra bu kez Vietnam’da baş gösteren komünizm belâsına karşı amansız bir savaşa girişmişti.

Görevi komünizmin dünyaya yayılmasını önlemek olan Amerikan ordusu, çekik gözlü küçük sarı gerillalara karşı kahramanca savaşıyordu. Oysa Vietkonglular yollara bubi tuzakları kuruyor, yerlere bombalı oyuncaklar bırakıyor, gizlendikleri daracık tünellerden kahpece vur-kaç taktikleriyle Amerikan askerlerine büyük kayıplar verdiriyorlardı.

On beş yaşlarındaydık. İstanbul’daki sinemalarda Amerikan yapımı savaş filmleri oynuyordu. İnsancıl Amerikan deniz piyadelerinin kahramanlıklarını hayranlıkla izliyoruz, Vietnamlıların ne denli sinsi yaratıklar olduklarını, Vietkongluların kurdukları kalleşçe tuzakları, yakaladıkları düşman askerlerine yaptıkları korkunç işkenceleri görüyor, bilgileniyor, ufkumuz açılıyordu...

Sonra bir gün “Hair” müzikali çıktı, şarkıları dünyayı kasıp kavurmaya başladı. 68 hareketi doğmuştu! Savaşma sevis diyerek düzene başkaldıran ‘çiçek çocukları’ askere gitmek istemiyordu. Üstelik onlar has Amerikalıydılar! Savaşın çirkin yüzünü görmeye başlamıştık. Napalm bombaları Vietnam köylerini kasıp kavururken, gencecik Amerikan askerleri bayrağa sarılı tabutları içerisinde ülkelerine geri dönüyorlardı...

Yirmili yaşlarıma gelmiştim ve dünyaya bakışım artık sinemaskop Amerikan ekranının dışına taşmıştı. Kan, gözyaşı, işkence, sefalet, vahşet, dehşet... Tüm bu sözcüklerin toplamı benim için eşitti: Vietnam! Çok geçmeden Vietnam’ın yanında artık Kamboçya da yer alacaktı... Pol Pot’un gerçekleştirdiği insanlık dışı katliamları gazetelerde okudukça dehşete kapılıyor, Holokost’un izleri henüz bu kadar tazeyken dünyada yeniden ölüm tarlalarının oluşmasını bir türlü havsalamalmıyordum.

Vietnam ile Kamboçya, dünyada en son gezip görmek istediğim ülkelerdi...

Saigon'da motosiklet furyası. Binlerce motosikletli Saigon sokaklarında sabaha kadar turlayarak eğlendi...

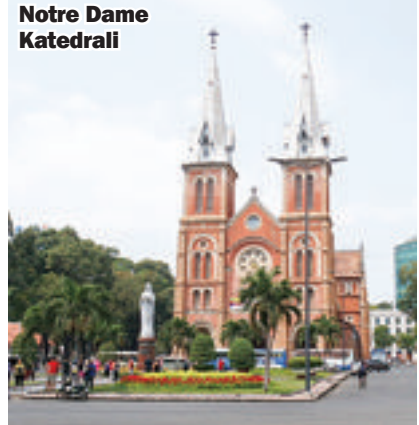

Civar köylerden gelen cambazlar, rengarenk ejderha kıyafetleri içinde hemen her köşede iş başındalar...

Camlarından yansıyan ışıkların sayesinde havai fişek senfonisini gökdelenlerin arasından izlemek daha mı keyifli ne?

Notre Dame Katedrali

Büyük Postane, Fransız koloni döneminden kalan en önemli yapılardan biri

Çiçek ve bonsai fuarından görüntüler. Keçi ve ağaç ne büyük bir tezat!

KOMÜNİST Mİ KALDI?

Yıllar geçti, dengeler değişti, komünizm Batı için birincil tehlike olmaktan çıktı, yerini yeni düşmanlara bıraktı. Zaten artık dünyada komünizm rejimiyle yönetilen beş ülke kaldı: Kuzey Kore, Küba, Çin, Laos ve Vietnam. Bunlardan serbest piyasa ekonomisine çoktan teslim olan Çin ile Amerikan ambargosunun kalkmasını heyecanla bekleyen Küba'nın günleri sayılı. 1948 yılından bu yana üç kuşaktır 'Kim'ler tarafından otoriterce yönetilen Kuzey Kore kolay kolay pes etmeyecek gibi. Ama Vietnam'ın eli kulağında, bir an önce gidip görmek lazım diyorlar... Coğrafi nedenlerden dolayı Vietnam'ın adı tur şirketlerinde Kamboçya, Laos ve Tayland ile birlikte anılır. Kamboçya'ya gidenler, özellikle UNESCO'nun dünya mirası listesine giren ünlü Anchor Watt tapınaklarını methede methede bitiremiyorlar. Sadece bu tapınakları gezmek bile dört gün sürermiş... Aile dostlarımız – ki aynı zamanda iş ortaklarımızdır – Fatoş ile Uygur Özay çifti, gezmeyi severler ama soğuktan da bir o kadar nefret ederler. Kışın karlı dağlara tepelere çıkmak bir yana, sıcak iklimlere sığınır. Aslında ideal bir dünya köşesi keşfetmişlerdir; kış tatillerini Tayland'ın sakin olduğu kadar sıcak bir adasında geçirirler ve her yıl ısrarla bizi yanlarına çağırırlar. Hal böyle olunca, Saigon'a giden THY uçağı Bangkok'da da uğradığından, bu yıl aklıma parlak bir fikir geldi: Özay çifti hazır Tayland'dayken, Bangkok'ta buluşur aynı uçakla Vietnam'a gider birlikte gezeriz. 2015 yılının Şubatında Çin hindi maceramız böyle başladı... Başımıza buyruk seyahat ettiğimizden,

'canımız çekerse bir ara Laos'a, Luang Prabang'a da uzanırız' mantığından hareketle programımızı Saigon – Hanoi – Siem Reap kentlerini merkez alarak hazırladık. Planladığımız gibi buluşmamız THY uçağında gerçekleşti. Gece yolculuğunun verdiği uyku sersemliğiyle fakat uçağın sahibi havalarında, dostlarımızı güneyden diyerek karşıladık, oysa akşam olmak üzereydi! Neyse ki bir buçuk saatlik Bangkok - Ho Chi Minh City uçuşumuz, bulunduğumuz coğrafyanın saat dilimine uyum sağlamamıza yetti. İlginçtir, ben jet lag'i sadece doğudan batıya gidince yaşarım. Karım ise jet lag nedir bilmez!

MOTOSİKLET İSTİLASI

Ho Chi Minh City havaalanı için inişe geçtiğimizde hava artık kararmıştı. Alçaldıkça aşağıdaki yüzlerce küçük ışığın motosiklet farları olduğunu hayretle fark ettim. Genişçe bir caddenin tamamı motosiklet sürücülerinden işgal edilmişti. Özel bir etkinlik sandım... Bavulları alıp taksi durağına gittiğimizde uçsuz bucaksız bir kuyrukla karşılaştık. Çaresiz ve biraz da homurdanarak kuyruğun sonuna geçtik. Görünüşe göre kuyrukta uzunca bir süredir hareket olmamıştı, zira bekleyenlerden bazıları sohbet ederken kimisi yol kenarına oturmuş telefonu ile oynuyor, kimisi uyukluyordu. Bu esnada yanıma kısa boylu bir kadın yanaştı. "Taksi?" diye sordu sıcacık bir gülümsemeyle. Şüphesiz 'evet' deyince, eliyle dört işaretini yaptı. Dördün ne anlama geldiğini tahmin etmeye çalıştık. Dört dolar ucuz olurdu, kırk dolar ise soygun! Aslında Vietnam'da yabancı paraların geçmedi-

ğini, sadece Vietnam Dong'unu kullandıklarını öğrenmiştik. Havaalanından şehir merkezine yaklaşık iki yüz bin Dong ödememiz gerektiğini ise el rehberimde okumuştum. Biz bunları aramızda tartışırken, kız bir daha eliyle 'Rabia' işaretini yaptı ve parmağıyla bizi saymaya koyuldu: "Van, tu, thli, fol pelsın?" "Yeeees!" dedik bir ağızdan... Bunun üzerine beni takip edin anlamına gelen bir işaret daha yaptı. "Van minüt!" dedim kabarak, "taksi hav maç?" Sonunda el kol işaretleriyle üç yüz bin Dong'a anlaştık. O andan itibaren müthiş bir yarış başladı. Vietnamlı kız önden koşuyor, biz ellerimizde bavullar yetişmeye çalışıyorduk... Kız ara sıra durup soluklanmamıza izin verse de hemen sonra yeniden kanatlanıyordu. Arada bir gözden kayboluyor, biz şaşkınlıkla aranırken yeniden tepemizde bitiveriyordu. Vietnamlıların düşmanlarına nasıl kök söktürdüklerinin simülasyonunu yaşıyorduk adeta! Sonunda, ve neredeyse terminalin bütün bölümlerini dolaştıktan sonra, açıklık bir alana ulaştık. Siyah bir otomobil bizi bekliyordu... Ana yola çıktığımızda, çevremizin onlarca motosikletli tarafından kuşatıldığını hayretle fark ettik. Her motosiklette en az iki yetişkin, aralarında da mutlaka bir ya da iki çocuk vardı. Şoföre neden bu kadar çok motosikletli olduğunu sordum, gülümseyerek "Yes!" dedi. Daha sonra, yol boyunca soracağımız tüm sorulara aynı nezaketle "yes" diyecekti... 'Yes'ten başka İngilizce sözcük bilmeyen şoförümüz, hayal dahi edilemeyecek yoğun bir motosiklet trafiğinin arasından bizi şehrin merkezindeki otelimize ulaştırmayı başardı. Otel tipik Fransız mimaris tarzında inşa edilmiş

Pagoda'da duman altı!

üç katlı bir binaydı ve çevresine yerleştirilmiş projektörler sayesinde değerli bir mücevher gibi ışıdıyordu. Ortalık ise ana baba günüydü! Muazzam bir kalabalık kaldırımları yürünemez kılarken, otelin önündeki meydan motorluların işgaline uğramıştı.

CHUK MUNG NAM MOI!

"İyi ki geldiniz!" tarzında sıcak bir karşılama ile bizi ağırlayan resepsiyon görevlisine dışarıdaki curcunanın nedenini sordum. Adamcağız, sorumu cevaplandıracağına çekmecedan çıkardığı iki adet davetiyeyi elime tıkaştırdı: "Biraz sonra başlayacak kokteyl partiye sizi de bekliyoruz, mutlu yıllar sür! Chuk Mung Nam Moi!" Jeton düşmüştü! Şubatın on sekiziydi ve Çinlilerin geleneksel ay takvimine göre yarından itibaren Keçi Yılı başlıyordu. Meğer Vietnam'da da tıpkı Çin'deki gibi yeni yıl kutlamaları yapılmış, bu gece de yılbaşıydı!

Çin Yeni Yılı'nın ne kadar önemli olduğunu iyi biliyorduk. Memur ve işçilerin köylerine, aile ziyaretine gitmeleri nedeniyle, on beş gün süren tatil boyunca Çinlilerle iş yapmak bir yana, irtibat kurmak bile imkânsızdır. Çin ay takviminde, on iki yıllık döngü içinde her yıla bir hayvan ismi verilir. Bunlar sırasıyla fare, öküz, kaplan, tavşan, ejderha, yılan, at, keçi, maymun, horoz, köpek ve domuzdur. 2015 yılında sıra keçideydi. Yang (羊) karakteriyle temsil edilen keçi, insana çok yararlı olduğundan Çinlilerin en fazla sevdiği hayvanların başında gelir. Fakat daha da önemlisi keçi uğurludur, barış ve huzur getireceğine inanılır. Bütün bunları iyi biliyordum, zira temsilciliğini yaptığımız kalem firması, Çin ay takvimi temalı kalemler ürettiyordu.

Beklemediğimiz hoş bir sürprizle karşılaşmıştık. Anlaşılan, Çin Yeni Yılı münasebetiyle önümüzdeki dört gün boyunca ilginç bir yılbaşı deneyimi yaşayacaktık. Kokteyl, sadece otelde konaklayan yabancılara verildiğinden ruhsuzdu; fazla oyalanmadan dışarıdaki coşkulu kalabalığın arasına karıştık. Binlerce motorlunun birbirlerine sürtmeden caddelerde, meydanlarda firtatmaları olağanüstü bir gösteriydi. Ama esas gösteriler, lokanta, cafe gibi açık mekânların önüne kamyonetle gelen cambazlar tarafından gerçekleştiriliyordu. Bu kişiler mekânın önüne

Üç tekerlekli bisikletlerle (siklo) şehir turu: Hindistan'daki kadar heyecanlı olmasa da, çevremizdeki motorlar sayesinde adrenalinden eksik kalmadık.

Yılbaşı sokakta gezinmeyi yeğledik...

Her derde deva arı sütü... Tadımlık kaşıkla bedava ama kavanozu 30 dolar!

“ Hanoi havalimanına iner inmez, Kuzey ile Güney Vietnam arasındaki büyük fark gözümüze çarptı. Güneydeki Saigonlu artık kapitalizmle içli dışlı olmuştu, oysa kuzeydeki Hanoi’de yaşam, Saigon’a göre daha yavaş bir tempoda seyretilmekteydi. ”

Ha Noi'deki ilginç yapılarından biri

önce metal direkler yerleştiriyor, daha sonra rengârenk ejderha kıyafetlerine bürünerek davullar eşliğinde, direklerin tepesinde zıplayarak gösterilerini yapıyorlardı. Her oyunda dört ejderha, her ejderhanın içindeyse iki kişi bulunuyordu, öndeki boyca uzun, arkadaki ise çok daha kısaydı. Hemen her köşede benzer gösterilere rastlamak olasıydı. O kadar ki, bir süre sonra olay ilginçliğini kaybedip sıradanlaştı. Tıpkı motosiklet trafiği gibi...

Gece yarısı tam on ikide gökyüzü aniden aydınlandı. Muazzam bir havai fişek gösterisi başlamıştı. İşte ancak o zaman bulunduğumuz alanın gökdenlenlerle kuşatılmış olduğunu algıladık;

den sonraki şehir turumuzu da Devlet Baba düzenledi...

PAKET ŞEHİR TURU

Şaşı bakışlı, tıknaz ama oldukça sevimli ve telaşlı rehberimiz, saat tam ikide otelin kapısına geldi. "Hello, ben Ian!" Aslında Vietnamlılar da tıpkı Çinliler gibi, gerçek adları yerine Jack, Tony, Susan gibi batılılar tarafından kolay anlaşılacak fakat içinde 'r' harfi bulunmayan takma adları benimsiyorlar. Ian, biletlerimizi inceledikten sonra bizi de peşine takarak iki blok geride bekleyen midibüse koşturdu. Arabada dört kişilik bir Amerikalı aile bekliyordu. Daha

yordu... Budistlerin neden el çırtıkları konusunda kesin bilgi edinemedim. Aslında bunu neden yaptıklarını kendileri de pek bilmiyorlar sanırım. Yıllar önce karikatürist arkadaşım Norio ile birlikte Kyoto'daki bir tapınağı gezerken neden el çırttığını sormuş, o da öyle yaparak ruhları uyandırdığını, böylece duasının kayda geçtiğini anlatmıştı. Ciddiye almamıştım elbet!

Tütsülerden yayılan dumanın yoğunluğundan yalnız biz değil, Ian da rahatsız olmuştu. Verilen süre dolmadan hepimiz dışarıdaydık ki, bu tür gezilerde nadir görülen bir durumdur. Ben bu durumu yoğun dumandan ziyade hatıralık eşya satılmamasına bağladım.

Yanlış anlaşılmasın, yılanı korkarım... ama korkularımın yüzleşmeyi severim!

Kanoyla sazlıkların arasında heyecanlı bir gezinti... Kaptanlarımız en fazla on iki yaşlarında iki çocuk!

gösteriyi binaların arasından izlemek durumundaydık. Buna rağmen gökdenlenlerin camlarından yansıyan ışıkların, yarım saatten fazla süren ve hiç bitmesini istemediğimiz bu müthiş gösteriye farklı bir boyut kattığını da itiraf etmiyorum.

Sokaklardaki yılbaşı eğlenceleri geç saatlere dek sürdü. Sabah, çevreyi keşfetmek amacıyla dışarı çıktığımızda terk edilmiş bir kent manzarasıyla karşılaştık. Otel görevlisi, çevrede oylanmamızı, öğleden sonra turistler için bazı turlar düzenleneceğini söyledi. Vietnamlıların 'Tét' diye adlandırdıkları yılbaşı festivali bu ülkede sadece dört gün sürüyordu. Küresel kapitalizmin gücünü, kente diktikleri gökdelenlerle insanların gözünün ta içine sokan Singapur ve Hong Kong kaynaklı şirketlerin çokluğuna karşın, Vietnam hâlâ komünist bir ülkeydi ve görünüşe göre 'vahşi kapitalizm' henüz tabana inememişti. Tüm yerli işletmeler gibi, seyahat acenteleri ve tur şirketleri de devlet tarafından işletiliyordu. Haliyle, öğle-

sonra uğradığımız çeşitli merkezlerden sırasıyla biri Singapurlu, ikisi Kanadalı ve biri de Yeni Zelandalı olmak üzere dört turist daha topladık.

Turumuz çiçek fuarının gezilmesiyle başladı. Vietnamlıların uğurlu renk saydıkları sarı ağırlıklı çiçeklerin ve boy boy bonzailerin yılbaşı armağanı olarak satıldığı 'Tao Dan Kültür Parkı'nın içindeki çiçek sergisini, rehberimizin telaşı nedeniyle, kısmen gezebildik. Ian bizi bir pagodaya götürmek için acele ediyordu. Demesine bakılırsa yılın ilk günü yalnız Saigonlular değil, civar kent ve kasabalarda oturanlar bile bu tapınağa gelip adakta bulduklarından içerisi çok kalabalık olmuştu.

Tapınak kalabalık olmasına kalabalıktı ama gürültülü değildi. İnsanlar sessizce kuyruğa girmiş, ellerinde dumanı tüten tütsülerle adak yerinin önüne varmak için sessizce bekliyorlardı. Çeşitli tropikal meyvelerle dolu sunağın önüne erişebilenler, saygıyla eğilmeden önce iki kez el çırtıyordu. Mabedin içinde yalnızca bu kısa alkış sesi yankılanı-

Bundan sonraki durağımız tapınağın çıkış kapısında bizi bekliyordu! Programa göre, bu aşamada siklolarla (tipik üç tekerlekli bisiklet) Saigon'un eski yerleşim bölgesi olan Cho Lon sokaklarını gezecektik. Sikloda yolcu öndeki koltukta rahatça otururken, sürücü arkadaki selenin üzerinden pedal çeviriyor. İşte o siklo sürücülerini, sapsarı tişörtleriyle dışarıda sıra olmuş bizi bekliyorlardı.

Birkaç yıl önce Hindistan'da benzer araçlarla tehlikeli bir deneyim yaşadığımızdan, karım da ben de biraz tedirgindik. Gerçi Eski Delhi'de siklolar pedallı değil motorluydu. Yollar ise çok daha engebeliydi. Buradaysa muazzam bir motosiklet trafiği vardı... Sürücüler, çantalarımıza ve kameralarımıza sıkı sıkıya sahip olmamız gerektiğini defalarca tembih ettiler. Çevredeki kasklı motorcular için küçük kafemiz iştah kabartan bir av görünümündeydi. Gerçekten de yola koyulur koyulmaz, motorlar çevremizde vızır vızır dolanmaya başladı. Her daim telaşlı halini

artık kanıksadığımız rehberimiz Ian, en arkadan gelerek grubu kolluyor, sürücülere komutlar yağdırıyordu. Yarım saatlik siklo gezintisinin vukuatsız sona ermesi en fazla rehberimizi mutlu etmişe benziyordu.

GELENEKSEL YILBAŞI YEMEĞİ

Sırada turun son etkinliği olan bir Vietnam evinde 'geleneksel yılbaşı yemeği deneyimi' vardı. Kentin eski mahallesinden çıkıp görece daha düzgün binalardan oluşan bir yerleşim bölgesine ulaştık. Arabadan inerek, bitişik nizamda üçer katlı dar binaların bulunduğu bir çıkmaz sokağa girdik. Her evin önünde sarı çiçekli büyükçe bir saksı vardı. Kare şeklindeki perdesiz pencerelerin yanındaki sokak kapıları ardına kadar açıktı. Yaşam alanları zemindeydi. Yemek grupları, mutfak, televizyon, hepsi giriş katındaydı. Üst katlar balkonluydu. Bütün balkonlarda sarı yıldızlı Vietnam bayrakları dalgalanıyordu. Bayrakların yılbaşına özel olduğu, normalde bayrak yerine çamaşır asıldığını tahmin etmek için müneccim olmak gerekmezdi.

Ev sahibimiz kapıda bekliyordu. Adamcağız artık bütün Vietnamlıların yüzünde görmeye alışageldiğimiz sıcak gülümsemeye grubumuzu içeriye buyur etti. Evden dışarı keskin ve tarifi güç ağır bir yağ kokusu yayılıyordu. Kokunun kaynağı salonun bitişiğindeki mutfaktı. Mutfak kapısı aralanınca, yoğun buharın arasından elleri tavalı iki kadın silüetinin bir ocağın başında tepinmekte olduklarını gördük. Ian'ın arkadan ittirmesiyle ayakkabılarımızı çıkartıp taş zeminli loş mekâna daldık. On iki kişinin sıkışarak oturabilecekleri alçak yemek masası, küçük ve çeşitli yiyecek tabaklarıyla donatılmış bizi bekliyordu.

Dört Türk vatandaşı, göreceğimiz kadarını görmüş, ağızımıza tek bir lokma dahi koymadan doymuştuk! Ev sahibine kibarca teşekkür edip, iştahla masaya kurulmuş olan turdaşlarımıza veda ettik ve sokağa çıktık. Ian telaşa peşimizden koştu: "Nereye gidiyorsunuz?" Sağlam bir bahanem vardı:

"İnançlarımız gereği bazı yemekleri yemiyoruz, bir taksi tutup otele döneceğiz" dedim. Rehberimizin inançlara saygılı olduğunu umuyordum.

Ian'ın yerlere yatıp kendini parala-

Başkanlık Sarayının bahçesinde tek sütun üzerine inşa edilmiş bin yıllık pagoda, yılbaşında ziyaretçilerin akınına uğruyor...

Pagoda'da dua eden bir çocuk. Ne diliyor acaba?

Su kuklaları tiyatrosu. Görsel olarak oldukça ilginç ve değişik. Müzik ise Vietnamlıların asırlar boyu çektikleri tüm acıları anlatmaya yetiyor!

madığı kaldı! Adam hüngür hüngür ağlıyordu. O kadar ki şaşı bakan gözleri bile düzleşmişti! “Kesinlikle gidemezsiniz!” dedi ağlamaklı ses tonuyla, “Sizi ben teslim aldım, ben teslim etmeliyim, yoksa işimden olurum!”

Mecburen bekledik... Önceleri sokak boyunca ileri geri dolandık. Daha sonra, bazı evlerden dışarı çıkartılan küçük taburelere oturup çevreyi gözlemeye koyulduk. Şık giysileriyle sokağa giren bazı ikili üçlü aileler, ziyarete geldikleri evin kapısında motosikletlerini park ediyor, kasklarını çıkartıyor, kapı eşiğinde hazır bekleyen ev sahiplerini eğilerek selamladıktan sonra içeriye buyur ediliyorlardı. Pencere ve kapılar açık olduğundan bu ilginç ve en çok on beş dakika süren ‘yeni yıl nezaket ziyaretlerini’ ister istemez izliyorduk. Bizdeki tipik bayram ziyaretlerini andırıyordu.

Öte yandan bizim turluların ziyareti sanırım ‘ağır misafir’ kategorisine giriyordu; yemek iki saat sürmüştü! Bu esnada, Ian arada bir dışarıya minik çerez, meyve ve tatlı tabakları çıkartıyor, bizi oyalamaya çalışıyordu. Dönüş yolunda, turdaşlarımızın bakışlarından anladığım kadarıyla, biz birlikte gezilmemesi gereken aykırı gezginlerdendik!

DOKUZ BAŞLI EJDER NEHRİ

Fransız kolonisi döneminde başkent olan Saigon’un adı, Amerikalılara karşı verilen bağımsızlık savaşının kazanılmasından ve 1976’da Kuzey ile Güneyin birleşmesinden sonra, Ho Chi Minh City olarak değiştirildi. Aynı zamanda başkent payesi elinden alınarak Hanoi’ye verildi. Saigon’a adını veren Ho Chi Minh, yani ünlü Ho Amca, Fransızlara, Japonlara, İngilizlere

ve Amerikalılara karşı bağımsızlık mücadelesi vermiş, 18 yıl boyunca Çin’de hapis yatmış bir halk kahramanıdır. Ne ki Ho Amca, 1969 yılında, ülkesinin bağımsızlığa kavuştuğunu göremeden dünyamızdan göçmüştür. Rehberimiz abartmamışsa, bugün yaklaşık 10 milyon nüfusu olan Saigon’da 6 milyona yakın motosiklet varmış. Saigonlular, markası ne olursa olsun motosiklete ‘honda’ diyorlar. Tıpkı bizim blucin pantolonlara ‘kot’ dememiz gibi... Yollardaki onca ‘honda’ yılbaşı bayramına has değildi, Saigon dünyanın en çok motosikleti olan şehri unvanına sahipmiş...

Saigon’da Fransız koloni döneminden kalma pek çok bina mevcut. Bunlardan Büyük Postane ve Parlamento binaları, Notre Dame Katedrali görülüp gezilesi mekânlar arasında. Ne ki, Saigon’daki ikinci günümüzde, kentin güneyindeki Mekong Deltasında yaptığımız gezi hepsini bastırıyordu. Motosiklet trafiği yüzünden üç saat süren 80 kilometrelik Saigon - My Tho otoyolu, ister istemez bize İstanbul trafiğini anımsattı.

Mekong Deltasında yüzlerce küçük adacık yer alıyor. Biz küçük bir taka ile Vietnamlıların ‘Dokuz Başlı Ejder’ diye adlandırdıkları Song Tien Giang Nehri üzerindeki Thoi Son Adasına gittik. Suyun rengi, bizim Kurbağalıdere kıyımında kahverengiydi ama hiç değilse kokmuyordu. Ne ki, nehirdeki yoğun tekne trafiğinin oluşturduğu serseri dalgalar, takamız yol aldıkça çamurlu suların üstümüze sıçramasına neden oluyordu. Kahverengi damlalardan korunmak için hep birlikte aynı anda aynı yöne hareket ettikçe de taka beşik gibi sağa sola sallanıyordu. Sonunda tekneyi batırıp çamur banyosu yapmaktansa, çamurlu duşu tercih ettik. Tam kaderimize razı olmuştuk ki, adadaki derme çatma

iskelelerden birine yanaştık ve daracık bir kanoya transfer olduk. Şimdi artık tek sıra oturmak zorundaydık. Kanoya biri önde, diğeri arkada bağdaş kurmuş iki köylü çocuğu ellerindeki sopalarla yön veriyordu. Dar bir kanalda, dallara yapraklara sürterek yavaşça yol almaya başladık. Elimdeki tanıtıcı broşürde bu adada yılan çiftlikleri olduğu yazılıydı. Yaşasın macera!

Thoi Son adasında gerçekten de yılanlarla tanıştık. Her derde deva, cinsel gücü artırıcı yılan suyu şurubundan tatmadık ama arı sütünü reddetmedik. Köylü kızlardan yöresel türküler dinlerken ikram ettikleri çeşitli egzotik meyvelerin tadına vardık. Deniz ürünleri eşliğinde, ‘Banh Tet’ denilen, balon şeklinde kızartılan yeşil fasulye hamurunun içindeki pirinçten yedik, nefisti...

BİR DÜNYA MİRASI: HALONG KÖRFEZİ

Saigon’u yeterince gördüğümüze kanaat getirdikten sonra Hanoi’ye hareket ettik. Bu iki kentin arasındaki mesafe yaklaşık 900 km olduğundan araba ile yolculuğu göze alamazdık, tren ise en az 33 saat sürermiş ki bu da kesin değildi. Geriye tek uçak seçeneği kalıyordu, biz de öyle yaptık...

Hanoi havalimanına iner inmez, Kuzey ile Güney Vietnam arasındaki büyük fark gözümüze çarptı. Güneydeki Saigonlu artık kapitalizmle içli dışlı olmuştu, oysa kuzeydeki Hanoi’li henüz buna pek hazır görünmüyordu...

6,5 milyon nüfuslu başkent Hanoi’de yaşam, Saigon’a göre daha yavaş bir tempoda seyretmekteydi. Bunda etken, ‘hondaların’ az olması kadar, gökdenlerin de kenti henüz tam anlamıyla kuşatmamış olmalarıydı şüphesiz. Bir Hanoi gezgininin olmazsa olma-

Geceden yorgun bir motosikletçi

zı, Halong Körfezinde tekne gezisi yapmaktır. Hatta mümkünse bir gece teknede kalarak bu eşsiz manzarayı 24 saat boyunca yaşamaktır. Kireçtaşından (limestone) adacıkların oluşturduğu ve Unesco'nun 'Dünya Mirası' listesinde olan 'Halong Körfezi', fotoğraf meraklılarının rüyalarını süsleyecek nitelikte bir doğa şaheseri! Saigonlu bir dost aracılığıyla bulduğumuz Tony kod adlı rehberimizin ifadesine göre körfezde tam 1.968 küçük adacık bulunuyormuş. Bir 68'li için bu sayı unutulacak gibi değil! 'Ha-long' Vietnamca ejderhanın evi anlamına geliyormuş. İnanışa göre adalardaki mağaralarda yaşayan ejderha, sık sık buralardan denize girermiş. Hatta ejderha yüzmeye başladığında denizin rengi değişir, dalgalar yükselirmiş. Allahtan biz oradayken ejderha uyuyordu! Hanoi'den kiraladığımız arabayla yaklaşık 4 saatte ulaştığımız Halong Bay'de gerçekten de unutulmaz bir gün geçirdik. Tekne salaş görünümüne karşın konforlu sayılırdı. Aşçının pişirdiği deniz mahsulleri ise tek kelimeyle lezzetli. Adaların arasında yavaşça seyrederken manzara her an değişiyor, gözlerimizin önünde yeni panoramik görüntüler oluşuyordu.

HO AMCA'NIN HANOİ'Sİ

Hanoi'deki bir günümüzü de kenti gezmeye ayırdık. Sabah, Ho Amca'nın mozolesi ile evini gezdik. Lotus çiçekleriyle donatılmış bir göletin kenarında, kazıklar üzerine inşa edilmiş bu küçük ev, Ho Amca'nın doğup büyüdüğü köy evinin tıpatıp benzeriymiş. Fransızlara

karşı verdiği amansız savaştan sonra Kuzey Vietnam'a bağımsızlığını kazanıp devlet başkanlığına getirilince, kendisine ikamet etmesi için sunulan başkanlık sarayını reddedip bahçedeki küçük bir elektrik bakım atölyesine taşınmış. Bunun üzerine yoldaşları bu mütevazı evi yaptırılmışlar.

Ho Amca'nın mumyası mozolede sergileniyormuş ama göremedik. Her yıl bakım için bir süreliğine Moskova'ya gönderilmiş, belki o döneme denk geldik, bilemiyorum ama içeriye kimseyi almıyorlardı. Aslında Ho Amca, ölümünden sonra naaşının yakılmasını vasiyet etmiş ama yoldaşlar kıyamamışlar ve kendisini ölümsüz kılmak üzere Ruslara mumyasını yaptırmışlar. Sarayın bahçesindeki tek sütun üzerine inşa edilmiş bin yıllık pagoda ise ilginç bir mimari örneği idi. Bahçedeki yapay göletin çevreleyen tropikal ağaçların bir özellikleri de köklerinin toprağın altından yeniden yüzeye çıkmaları. Vietnamlılar bu köklere 'küçük monk' diyorlar, onlara göre bu kökler yeniden doğuşu simgeliyor.

Sokak sanatçılarının bolluğu ve renkli gece hayatıyla ünlü Hanoi sakindi çünkü Hanoililer, yılbaşı tatilini fırsat bilip köylerde oturan aile ve akrabalarını ziyarete gitmişlerdi. Sokaklardaki kalabalığın neredeyse tamamını turistler oluşturuyordu. Biz de turist olarak kalabalığa karışık ve kendimizi tiyatrodaki 'Su Kuklları' gösterisini izlerken bulduk. Sahnede su dolu bir havuzun altından sopalarla yönetilen ve sahnenin üstündeki locada yer alan müzisyenlerin tek düze müziği eşliğinde şarkı söyler gibi yapan insan ve hayvan figürü kuklları belki on - on beş dakika

boyunca merakla izleyebildik ama bir buçuk saatlik gösteri bana 'Bayburt Bayburt olalı böyle zulüm görmedi' deyişini anımsattı. Neden çıkmadınız diye soracak olursanız, sanata ve sanataçıya saygıdan diyebilirim ama gerçeği itiraf edeyim: Tika basa dolu tiyatro salonunun orta yerinde oturuyorduk, dört kişinin çaktırmadan çıkması imkânsızdı, zaten o kadar yorgunduk ki uyuyakaldık! Gösteri bitip de kendimizi dışarı attığımızda, bir sonraki seansa girmek için kapı önünde sabırsızlıkla bekleyen kalabalığa baktım. İçlerinde tek Vietnamlı yoktu! Turizm pazarlaması dedikleri budur!

Hanoi ve çevresinde gezilip görülmesi gereken çok sayıda yer var. Hoan Kiem (Kılıç) Gölü ve ortasındaki Ngoc Son Tapınağı, Vietnam'ın on birinci yüzyıldan kalma ilk üniversitesi Van Mieu - Quoc Tu Niam Tapınağı bunların başlıcaları. Bir saatlik mesafedeki Cuu Köyü ise Fransız Koloni döneminden bugüne hiç değişmeden gelen bir terziler köyü. Zamanında burada yaşayan köylülerin hemen tamamı terzilik yaparak geçirmiş. Diktikleri elbiseleri Hanoi'de satarak zengin olmuşlar. Şimdilerde köy terk edilmiş gibi görünse de, tarih Çin ve Fransız mimarisinden izler taşıyan eski villalarda dile geliyor...

'Maison Centrale' ise, kentin göbeğinde yer alan tarihi bir cezaevi. Daha doğrusu, tarihi cezaevinden geriye kalan bir ibret vesikası! Biraz bizim müzeye dönüştürülen eski Sinop Cezaevini andırıyor, şu farkla ki hapisanenin büyük bölümü Singapur sermayedarları tarafından bir alışveriş ve iş merkezine dönüştürülmüş durumda. Ama geride kalan birkaç yüz metre karelik sembolik kısım bile, Vietnamlıların bağımsızlık uğruna neler yaşamış olduklarını anlatmaya yetiyor. Ayaklarından kelepçelenerek açığa terk edilmiş kadınlı erkekli mahkûmlar, giyotin sehpaları, kelle sepetleri, kanlı işkence aletleri... Bunların hepsi yalnız fotoğraflarda değil, mankenlerle canlandırılarak Vietnam'ın dehşetengiz yakın tarihi gözler önüne seriliyor. On dokuzuncu yüzyıldan itibaren, önce Fransızlara, ardından İngilizlere, Japonlara, Çinlilere, Amerikalılara karşı verilen bağımsızlık mücadelesi her saygıyı hak eder nitelikte.

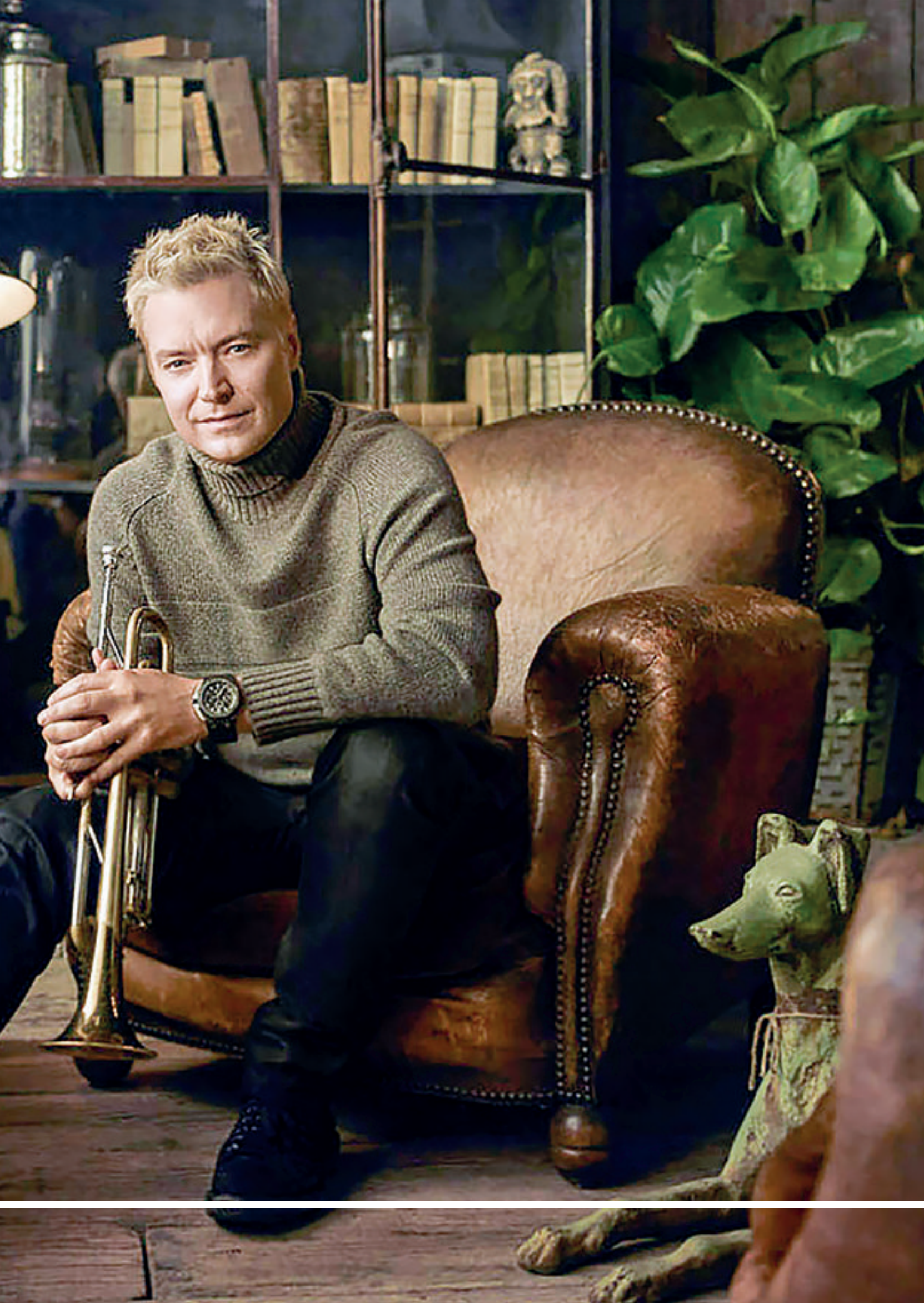
Hanoi'den sonra, Kamboçya'ya Siem Reap'taki bir başka Unesco Dünya Mirası olan muhteşem Angkor Wat harabelerini görmeye gittik. Ama bu da bir başka yazı konusu olsun artık... ■

SÖYLEŞİ
Aylin YENGIN

O BİR
GRAMMY
AVCISI

Chris Botti

Bu onun Türkiye'ye ikinci gelişi. Geçtiğimiz senenin Ekim ayında Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda kendisini izleyenlere muhteşem bir performans sunan Chris Botti, 16 Ocak 2016'da da bu kez Zorlu Performans Sanatları Merkezini hınca hınç dolduranlar hayranlarını büyüledi. Onu pek yakından tanımayanlar, Andrea Bocelli'nin unutulmaz "Portofino" konserindeki müthiş performansından hatırlayacaklardır. Frank Sinatra, Sting, Josh Groban, Andrea Bocelli, Paul Simon, Joshua Bell, Joni Mitchell, John Mayer, Michael Buble ve Aerosmith'in vokalisti Steven Tyler gibi isimlerle canlı kayıt ve performanslar sergileyen sanatçıyı iki kelimeyle özetlemek gerekirse, "o bir Grammy Avcısı" derdim. Gelin isterseniz ünlü trompet sanatçısı Chris Botti'yi biraz daha yakından tanıyalım.

İstanbul'a tekrar hoş geldiniz. Bu sizin kısa süre içinde İstanbul'da verdiğiniz ikinci konser. Türk izleyicisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Öncelikle söylemem gerekir ki, İstanbul olağanüstü bir şehir ve bu yüzden de hem geçen geldiğimizde, hem de bu gelişimimizde hepimiz harika vakit geçirdik. Türk seyircisi son derece konuksever, bizi çok iyi karşıladılar. Burada olmak büyük bir mutluluk.

Çok sayıda müzisyen ve sanatçının olduğu bir aileden geliyorsunuz. Müzikle tanışmanız ve çok erken yaşta trompet çalmaya başlamanız bu sayede mi oldu?

Beni çok küçük yaşlardan itibaren müzikle tanıştıran ve müziği bana sevdiren annem oldu. Kendisi piyano çalar ve klasik müzik geçmişine sahiptir. Çocukluğum boyunca bana en büyük desteği sağlayan odur, haftada bir gün sırf trompet dersi alabileyim diye 130 kilometre yol gider, beni arabasıyla özel öğretmene götürüp geri getirirdi. Annemden öğrendiğim en önemli şey, disiplin ve iş ahlakıdır, onun sayesinde, yaptığım işi ciddiye almayı öğrendim diyebilirim. Ve bu yüzden de ona her zaman minnettar kalacağım.

Biyografinizde, Miles Davis'ten büyük ilham aldığınızı belirtiyorsunuz. Müzikle dolu geçen yıllarınızda başka hangi sanatçılar size esin kaynağı oldu?

Hiç kuşkusuz, bugün geldiğim noktada, Sting'e çok büyük bir minnet borcum olduğunu düşünüyorum. Kariyerim boyunca kendisinden almış olduğum en önemli ders, gündelik yaşam içerisinde tutkumu keşfetmemdi, yani sabah yataktan kalmak, alıştırma yapmak, yogaya vakit ayırmak, ekibimle birlikte turneye çıkmak vs. Sting ile tanıştıktan sonra, kariyerimin farklı bir şekil almaya başladığını ve "Brand New Day Tour" ile geçirdiğim iki üç senenin benim hayatımda çok önemli bir yeri olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Sting benim en büyük destekçim, en yakın dostum

oldu ve hatta bir adım daha ileri giderek, bana gerçek bir abi olduğunu dahi söyleyebilirim. Bir başka deyişle, onunla tanışmam hayatımda bir dönüm noktasıdır.

Sting'in Londra'daki küçük bir caz barda sizi keşfettiği söyleniyor. Gerçek bir hikâyeye mi bu, yoksa şehir efsanesi mi?

Sting ile, eşiyile birlikte kurup destekledikleri "Yağmur Ormanları Derneği"nin bir yardım yemeğinde tanıştık. Hemencecik arkadaş olduk çünkü ortak zevklerimiz çok fazlaydı. Tanışmamızdan yaklaşık bir sene kadar sonra, müzik topluluğuna katılmamı ve onlarla birlikte turneye çıkmamı teklif etti. Böyle bir teklifi asla geri çeviremezdim. Bu turne kariyerimin de başlangıcı oldu ve bu yüzden Sting'e ömrüm boyunca müteşekkirci kalacağım. Bugün müzik alanında tanınıyorsam ve bir yerlere gelebilmişsem eğer, onun sayesinde.

Sanırım kariyerinizin bir yerinde yollarınız Arif Mardin ile de keşişti. Bu karşılaşma sizi ne şekilde etkiledi?

Arif Mardin ile pek çok kez ortak projelerde çalıştık. Onu aşkın projede birlikteydik. Bu düzeyde efsanevi bir yapımcının çalışmalarına dâhil olmak, çalışmalarını izlemek, kayıt ve albüm yapımı konusunda bana inanılmaz derecede yol gösterici oldu. İşin aslı popüler müzik, klasik müzik ya da caz alanlarında büyük başarılar elde etmiş olan yapımcılarla bir arada olduğum süre içinde albüm yapmak konusunda çok şey öğrendiğimi itiraf etmem gerek. Mikrofonu doğru yerleştirme, ne tür eko kullanılması gerektiği, kaydın nerede yapılmasının daha uygun olacağı, sanatçının nerede konumlanması gerektiği gibi farklı farklı konularda çok bilgi sahibi oldum. Ve tüm bunları, bu camianın en iyilerinden öğrendiğimi söyleye-

bilirim.

Ben müziğinizi pop, caz ve klasiğin güzel bir karışımı olarak görüyorum. Siz kendi müziğinizi nasıl tanımlıyorsunuz?

Ben aslında, hangi müziğin ne tür olduğu konularında yapılan yorumlardan ve basmakalıp etiketlerden uzak durmaya çalışıyorum. Bana göre sadece iki tip müzik vardır: iyi müzik ve kötü müzik, bu kadar basit işte. Bir başka deyişle insanlar o müzikte kendilerinden bir şeyler bulabiliyorlar mı, yoksa bulamıyorlar mı? Bana göre en önemli şey bu. Neticede, ben yaptığım müziğin olabildiğince çok insana ulaşmasını, olabildiğince çok insanın beğenisini kazanmasını istiyorum; bütün çabam bu yönde.

Trompet dışında herhangi bir müzik aleti çalıyor musunuz?

Biraz piyano çalıyorum ve bazı besteler yapıyorum ama kendimi asla bir piyanist olarak görmüyorum. Trompet çalışmak ve alıştırılmalar hemen hemen bütün zamanımı alıyor ve zaten genel ortalamaya bakarsanız, trompet sanatçılarının yalnızca tek bir müzik aleti çaldıklarını da rahatlıkla fark edersiniz.

Andrea Bocelli'nin Portofino konserindeki performansınız unutulmazdı. Bize bu projeden

kısaca söz edebilir misiniz?

Sırf Andrea Bocelli ile aynı projenin içinde yer almak ve onunla birlikte çalışmak bile benim için inanılmaz bir deneyimdi. Onunla aynı sahneyi paylaşmak bana her zaman için büyük heyecan verir ve özellikle Portofino'da onunla birlikte çalmak, sahneden yükselen o inanılmaz sesi hissetmek tam anlamıyla büyüleyiciydi. Asla hafızamdan silinmeyecek bir anı olarak kalacak.

Kısa kısa

- Chris Botti'nin müziğe yönelmesindeki en büyük etken, yarı zamanlı piyano hocalığı yapan, klasik müzik eğitimi almış annesi.
- Trompetle ilk kez 9 yaşında tanışıyor. Miles Davis'in My Funny Valentine şarkısını dinlemesinin ardından ise enstrümana büyük bir tutkuyla bağlanıyor.
- Çok genç yaşta Frank Sinatra ve Buddy Rich gibi isimlerin sahne grubunda yer alarak kısa süreli turnelerle tanışıyor.
- 1990 yılına ayrı bir parantez açmak lazım: Botti, kariyerine yön verecek isimlerden biri olan Paul Simon'la tanışıyor. Uzun bir süre onunla turneye çıkıyor, şarkıların kayıt aşamasında yer alıyor.
- 1995 tarihinde Grammy Ödülü kazanan The Brecker Brothers albümü Out of the Loop'un prodüktörlerinden biri.
- Kariyerinin zirve yapmasında büyük payı olan Sting, 1999 tarihli albüm Slowing Down The World'de Botti'ye sesiyle destek verdi.
- Sting'in 1999 yılındaki dev turnesi Brand New Day'de ünlü sanatçıya sahnedeki eşlik etti.
- Üyesi olduğu Bruford Levin Upper Extremities isimli deneysel caz grubuyla 1996 tarihli sinema filmi Caught'un müziklerini besteledi.
- 3 dalda Grammy'ye aday olan canlı albümü Chris Botti in Boston'da; Yo-Yo Ma, Steven Tyler, Josh Groban, John Mayer ve Sting'le aynı sahneyi paylaştı.
- 2002-2003 yıllarında The Caroline Rhea Show isimli talkshow programında yer alan müzik grubunun liderliğini üstlendi.
- Uzun yıllar Chill with Chris Botti isimli radyo programı sundu.

İlk solo albümünüz "First Wish"i 1995 senesinde çıkardınız. Ve o zamandan bu yana tam 10 albümünüz yayınlandı. Bu yanıtlaması zor bir soru olacak biliyorum, ama içlerinde en çok içinize sinen hangisiydi?

"Impressions" adlı albümümle çok gurur duyuyorum. Bana göre bu albüm, genel dokusu itibarıyla bugüne dek sürekli yapmaya çalıştığım şeyleri içinde barındırıyor. Temel olarak albüm 13 balad'dan oluşuyor. Bu albümü yaparken esas amacımız, benzer tınıdaki şarkılarla dinleyiciyi sürekli aynı ruh halinde tutabilmektir. Yani diğer albümlerde olduğu gibi, dinleyenleri önce hızlı, sonra yavaş melodiler arasında gitgellere sürüklemek istemedik. Albüm yapmaktaki esas amacınız elbette ki dinleyiciyi güzel bir yolculuğa çıkartmaktır, ama aynı zamanda aynı ruh hali içinde tutabilmeyi de istersiniz. Sanırım biz bu albümde, bunu başardık.

2013'te, "En İyi Pop Enstrümantal Albüm" dalında Grammy ödülü kazandınız. Size göre bu ödülün hayatınıza ya da kariyerinize nasıl bir etkisi oldu?

Size karşı dürüst olmam gerekirse, bence bir müzisyen için bir Grammy ödülü kazanmak, bir oyuncu için Oscar kazanmaktan oldukça farklı bir şey. Grammy bir müzisyene sahnede boy göstermesinin ve her gece gerçekleştirdiği performansın karşılığıdır. Bu açıdan baktığımızda, Grammy ödülü kazanıp da çok başarılı olarak addedemeyeceğimiz konserler veren müzisyenler de var.

Oysa ben dönüp kendime baktığımda, asla yanımdan ayırmadığım ekip arkadaşlarımı, dünyanın dört bir köşesinde verdiğim konserleri ve her gece sahneye çıkıp elimden geleni yaptığımı görüyorum ve:

ARIF MARDİN İLE PEK ÇOK KEZ ORTAK PROJELERDE ÇALIŞTIK. ONU AŞKIN PROJEDE BİRLİKTEYDİK. BU DÜZEYDE EFSANEVİ BİR YAPIMCININ ÇALIŞMALARINA DÂHİL OLMAK, ÇALIŞMALARINI İZLEMEK, KAYIT VE ALBÜM YAPIMI KONUSUNDA BANA İNANILMAZ DERECEDE YOL GÖSTERİCİ OLDU.

ğum zaman, onlara şöyle diyorum: "Eğer turne müzisyeni olmaya karar verdiyseniz, bu işi gerçekten çok sevdiğinizden emin olmalısınız. Çünkü

"İşte benim gerçek Grammy'm bu!" diye düşünüyorum. Yani demek istediğim, emeğinizin karşılığında bir ödül almak güzel bir şey tabii, ancak bu diğer saydıklarım beni manen çok daha fazla tatmin ediyor.

Senede ortalama kaç ay turnedesiniz. Bu çılgın hayat temposu sizi yormuyor mu?

Yılın tam 300 günü yollarda, turnedeyiz ve hayatımı başka türlü bir şekilde yaşayabileceğimi düşünmüyorum. Benim müzik dışında bir hayatım yok. Kulağa çılgınca geliyor olabilir, ama gerçek bu. Çoğu zaman gençlerle bu konuda konuştu-

önceden bilmeniz gerekir ki, bu süreçte ne bir saksı bitkiniz, ne bir kediniz, ne de bir köpeğiniz olabilecektir. Ve üstelik ilişkilerinizde de çok zorlanacaksınız." Ama tabii elde ettiğiniz sonuç da tüm bunlara rağmen mükemmel. Hayatımın son 12 senesinde sürekli bu tempoda yaşayarak geçirdim ve itiraf etmeliyim ki buna bayılıyorum!

Dünyanın hangi şehri "cazın merkezi" olarak görüyorsunuz? Sebebinin öğrenebilir miyiz?

Bu sorunuza tam olarak ne cevap vereceğimi bilemiyorum. Aslında böyle genellemelerden pek de hoşlandığımı söyleyemem. Bir şehre gittiğim ve orada konser vereceğim zaman, tek endişem: "İzleyiciler, konserimden keyif alıyorlar mı?" ya da "Geçen defaya kıyasla daha kalabalık bir seyirci kitlem var mı?" gibi sorulardır. Bu iki soruya verdiğim yanıtlar olumlu olduğu sürece, bana göre cazın merkezi olduğum yerdir. Ve beni hiçbir şey bundan daha fazla mutlu edemez.

●●
BENCE BİR
MÜZİSYEN İÇİN BİR
GRAMMY ÖDÜLÜ
KAZANMAK, BİR
OYUNCU İÇİN OSCAR
KAZANMAKTAN
OLDUKÇA FARKLI
BİR ŞEY. GRAMMY
BİR MÜZİSYENE
SAHNEDE BOY
GÖSTERMESİNİN
VE HER GECE
GERÇEKLEŞTİRDİĞİ
PERFORMANSIN
KARŞILIĞIDIR.

Chris Botti kimdir?

Klasik cazdaki ustalığını, Sting ile yakın dostluğunun verdiği ilham ve pop müzik aromasıyla ustaca harmanlayan Botti, İtalyan kökeninin verdiği egzotikliği de albümlerine yansıtmayı başardı. "Impressions" adlı albümüyle 2013 yılında "En İyi Enstrümantal Pop" dalında Grammy kazanan, 2008 tarihli "Italia" ile bir kez, 2010 tarihli "Chris Botti in Boston" ile ise farklı dallarda üç kez Grammy'ye aday olan Amerikalı sanatçı, toplam 10 stüdyo albümü ve canlı performanslarının gücü ile hayran kitlesini katlamayı başardı. Trompetle tanıştığı 9 yaşından itibaren caz müziğine karşı beslediği sevgiyi virtüözlükle birleştirebilen sanatçının görkemli isimlerle dolu bir özgeçmişi var. Ünlü trompetçi, bugüne kadar; Frank Sinatra, Buddy Rich, Paul Simon, Aretha Franklin, Natalie Cole, Bette Midler, Joni Mitchell, Sting ve Natalie Merchant'ın da aralarında bulunduğu müzik tarihine damgalarını vurmuş isimlerle aynı sahneyi paylaştı ve kayıtlar gerçekleştirdi. Billboard caz albümleri listelerinde bugüne kadar dört albümüyle zirveyi gördü.

Bundan kısa bir süre önce Pazartesi Futbol Gecesinde, karşılaşma öncesi Amerikan ulusal marşını çalma şerefine nail oldunuz. Neler hissettiniz, anlatabilir misiniz?

Oldukça heyecan verici bir andı. Yani demek istediğim, ben milli marşı çaldığım sırada, kameraların Reggie Wayne gibi efsanevi bir futbolcunun beni dinlediği anda yanaklarından süzülen gözyaşlarını yakalayabileceği kimin aklına gelirdi? Sanırım böyle bir tesadüf ve böyle heyecan verici bir an yaşanmamış olsaydı, benim milli marşı çalmam akıllarda bu kadar yer etmezdi. Basit bir anı olarak kalırdı sadece. Oysa o akşam orada inanılmaz yoğunlukta duyguların yaşandığına tanıklık ettik. Düşünsenize, hayatınız boyunca

milyonlarca saat trompet alıştırması yapıyorsunuz, binlerce kez aynı parçayı tekrar ediyorsunuz ve iki dakika gibi kısacık bir sürede tüm dünyanın zihnine kazanıyorsunuz. Bu arada bana o mükemmel akortları ile eşlik eden David Foster'a

da teşekkür etmem gerekiyor. Bu projede ben daha çok yardımcı erkek rolüneydim aslında, ama yine de asla unutamayacağım bir anı olacak.

2016 için yeni projeleriniz neler?

Şimdilik ilk planım dünyanın dört bir köşesindeki konser turnelerime devam etmek! Her sabah uyandığında ve ekimle birlikte turnede yeni bir güne gözlerimi açtığımı fark ettiğimde kendimi inanılmaz şanslı hissediyorum. Bence çoğu müzisyen benimle

aynı duyguları paylaşıyordur. Bizler, hayatımıza rehberlik etmek üzere, bizi seçmiş olan müziğe ve sanata müteşekkirimiz. ■

BEN ASLINDA, HANGİ MÜZİĞİN NE TÜR OLDUĞU KONULARINDA YAPILAN YORUMLARDAN VE BASMAKALIP ETİKETLERDEN UZAK DURMAYA ÇALIŞIYORUM. BANA GÖRE SADECE İKİ TİP MÜZİK VARDIR: İYİ MÜZİK VE KÖTÜ MÜZİK, BU KADAR BASİT İŞTE.

Şalom Dergi
artık
internet
ortamında

www.salomdergi.com

GEZİ NOTLARI

Nathalie ALYON

Fotoğraf: Ayvalık / Bilge Tuncay

Şehirli Köylüler

Fotoğraf: Ayvalık sokakları / Levent Çetiner

“Her sarkacın sallantısı tersine döndüğü gibi, şişmiş şehirler de bir gün çatlak bir rahim gibi patlayıp çocuklarını kırsal köylere geri saçacaklar. Bu kehanet zenginlerin zaten bunu yapmaya başlamış olmasına dayalı. Zenginlerin çizdiği yolu fakirler takip eder. En azından denerler.” *John Steinbeck*

Son zamanlarda hep duyuyoruz: Bilmem kim şehir hayatından kaçıp İzmir’in bir köyünde organik tarım yapıp, özgür gezinen tavuk yetiştirmeye başladı; Göcek’e yerleşip seramik stüdyosu kurdu; Bodrum’da yaz-kış keyif çatmaya karar verdi. Bir emeklilik hayali olarak görülen bu eğilim 60 yaş üstü, kariyer amaçlarına çoktan ulaşmış burjuvaziye has değil. Şehir hayatını ve bu hayatın sunduğu kariyer olanaklarını geride bırakıp daha sakin bir yaşamı tercih eden bir dolu genç var. Yetişkin hayatın getirdiği sorumlulardan kaçmak isteyen gençlerin sisteme isyanı değil bu. Eşiyle Ayvalık’a taşınup orada turizmle ilgili bir iş kurmaya hazırlanan 32 yaşındaki Bilge Tuncay “yaşamak istediğimiz hayat için emekli olmayı beklemek istemedik. Bir süredir bu gaye doğrultusunda alt yapı kurup birikim yapıyoruz.

Amacımız çalışmaktan kaçmak değil. Yine çalışacağız ama hayatın bizi şehirdeki kadar yormayacağını umuyoruz” diyor.

Bazı kişiler için ise doğa ile iç içe olmak şehirden köye geçişleri için en büyük sebep. Otuzlu yaşlarındaki başka bir çift ise İstanbul’dan taşınacak yer aramak için çıktıkları gezintide buldular Ege kıyısındaki Cunda Adasını: “Ben toprakla uğraşmak istiyordum.

Burada kocaman geniş alan var, keçi var, tavuk var. Etrafımız zeytinliklerle dolu” diyorlar.

Bir nevi şehirde doğmuş köysüzlerin köye dönüşü bizimkisi. Dünyanın her köşesinde bu şehirli köylülere rastlamak mümkün. Bloomberg’deki bir yazıya göre Çin’deki genç profesyoneller, Guardian’da çıkan bir diğer yazıya göre ise İngiltere’de genç artistler egzoz kokuları ve apartman dairelerinden çok, doğaya yakın küçük köy ve kasabaları tercih etmeye başlamış.

Enzue Duran San Cristobal de las Casas'daki stüdyosunda

Fotoğraf: Bir Aralık günü
Cunda sahil / Levent Çetiner

Fotoğraf: Ayvalık / Bilge Tuncay

Meksika'daki gezilerimde bu kararı almış birçok genç ile tanıştım. San Cristobal de Las Casas kasabasına yerleşen grafik ve görsel artist Enzue Duran'ın evinde bir ay kaldım. Başkent Mexico'da büyüyüp, sanat eğitimini de orada alan Enzue sabahlarını şeftali ağacından meyve toplayıp kazlarına pazı yedirmekle geçiriyor. Öğleden sonra ise organik kafeler ve yoga stüdyolarıyla dolu kasabaya inip yeni açtığı sanat stüdyosunda çizim, el yapımı damga,

geri dönüşüm kağıttan defter yapma gibi şeyler öğretiyor. Şehirde yürüyüş mesafesinde bulunduğu sayısız müze, galeri ve sosyal hayatı San Cristobal'da bulamaması onu rahatsız etmiyor. "Sistemin dışına çıkmak istedim," diyor Meksiko'yu neden terk ettiğini sorduğumda. Meksika'nın en yoksul eyaleti olan Chiapas'a bağlı San Cristobal'ın devrimci Zapatista akımının tam ortasında olması ise bu kasabanın gerek sivil toplum örgüt-

lerini gerekse hippy-yogi gençleri çekmesinde oldukça etkili. Şehir hayatından kaçan yerli yabancı göçmenlerin seçtiği San Miguel de Allende'de ise neredeyse iki ay geçirdim. Kaktüslerle süslü Baijo Dağlarının arasındaki bu kasaba başkent Meksiko'nun 270 kilometre kuzeyinde. Amerikalı emeklilerin istilasına uğramış, hafta sonu turizmiyle dolup boşalan amatör artistler kasabası olarak tanınıyor San Miguel. İlk bakışta bu rivayetler doğru gibi gözükse de 60'larda Sodom ve Gomora'yı nezh gösterebilecek partilere sahne olan bu kentin iç yüzünü tam olarak açığa vurmuyor.

San Miguel de Allende'ye ne sadece Amerikalı emekliler geliyor ne de sırf artistler. Örneğin, daha otuzuna basmamış Moskova'lı Maria Lugova üç senedir San Miguel de Allende'deki bir şamanla yerel psikoloji teknikleri öğreniyor. Moskova'nın stres dolu şehir hayatına dönüp hayali kariyer merdivenini tırmanmak gibi bir planı ise kesinlikle yok.

"Burda benim gibi insanlarla tanıştım ama bunun büyük bir akım olduğunu düşünmüyorum. Daha dengeli ve mutlu bir yaşam arayan insanların gittikçe fazlaştığına inanmak istiyorum. Bence büyük değişiklikler yapmak isteyenlerin bunu nerede yap-

Enzue'nin bahçesinde kahvaltı keyfi

Enzue Duran ve kazları

tıkları önemli değil. Değişim şehirde de ormanın ortasında da mümkün." Bazı okuyucularım, bu zengin çocukları gibi paramız olsa biz de yapardık, diye düşünüyor olabilir. Ancak bu saydığım kişilerin eğitilmiş oldukları doğru da olsa varlıklı kategorisine kesinlikle girmiyorlar. Örneğin, aydan aya geçinen Enzue geçimini sağlamak ve kirasını ödemek için

üç odalı evinin iki odasını turistlere kiralyor. Zaten onunla tanışmamız da bu sayede olmuştu. Gezmeyi seven Nobel ödüllü Amerikalı yazar John Steinbeck 1962 yılında yayınladığı Köpeğim Charley ile Amerika Yollarında kitabında gözlemlediğimiz bu akımı ise elli sene önceden tahmin etmişti: "Her sarkacın sallantısı tersine döndüğü gibi, şişmiş şehirler de bir gün çatlak bir rahim gibi patlayıp çocuklarını kırsal köylere geri saçacaklar. Bu kehanet zenginlerin zaten bunu yapmaya başlamış olmasına dayalı. Zenginlerin çizdiği yolu fakirler takip eder. En azından denerler." Ama gerçek şu ki şehirlerimiz şişmeye, dünyamız da kirlenmeye devam ediyor. Avukatlık veya muhasebecilik gibi şehirsiz kariyerleri bırakıp kendilerini tarım ya da sanat gibi yapıcı ve yaratıcı işlere veren ve bu sayede patlamaya yüz tutmuş şehirlerimizin oksijen eksikliğini körüklemekten vazgeçen gençler de var. Bu kişileri hippy-vari hayalperestler değil de gerçekçi idealistler olarak görmemiz gerektiğini düşünüyorum. ■

Sessizliği DİYOLOĞLA

Görme veya işitme engelli kişilerle karşılaştığınızda ilk tepkiniz onlara acımaksa birkaç dakika durun ve yeniden düşünün bu tepkinizi. Onların yaşamlarını ve karşılaştıkları zorluklarla nasıl başa çıktıklarını ne kadar bildiğinizi sorgulayın. Çoğunuzun bu sorulara cevabı olumsuzsa bunun sebebi bu kişileri topluma kazandırmaktansa bir kenarda, evlerinde, gözden uzakta durmalarını tercih etmemizden ileri geldiği gerçeği yüzünüze sert bir tokat gibi inebilir. Birkaç yıldan beri Gayrettepe Metro İstasyonu'nda süren Karanlıkta Diyalog sergisine Şubat ayı itibariyle Sessizlikte Diyalog da ekleniyor. Onların dünyasına onların rehberliğinde girin. Kızacak, üzülecek, zorlanacak, hayatta kalacak ama en sonunda içinizde bir şeyler değişecek

Babamın bir sözü vardır; "Hiç bir zaman bir tiyatro oyununun ilk günlerine gitmek için uğraşma, göreceğin en fazla iyi bir kostümlü prova olur. Bırak oyun otursun, oyuncular rollerine tam girsinler, teknik aksaklıklar halledilsin." Babamın bu sözü hep aklımdayken, üstelik ona hak verirken bir ön gösterime gitme şansı elde edince ne olur? Hiç düşünmeden gidilir. Sessizlikte Diyalog'u 29 Ocak'taki açılışından önce gezme fırsatını böylece kaçırmadım. Deneyimsel bir sergi olan Sessizlikte Diyalog sizin aktif katılımınızı bekliyor. Açılış öncesi olduğundan hala bazı düzenlemeler yapılyordu ben gittiğimde. Ama bu küçük sorunlar benim sergiden keyif almama hiç engel olmadı. Halen süren ve görme engellilerin dünyasına girebilmemizi sağlayan Karanlıkta Diyalog'un devamı olan bu proje ile bu sefer işitme engellilerin dünyasına giriş yapabiliyorsunuz.

HAYATTA KALABİLMEK

Bu sergilerde konu sadece karanlıkta veya sessizlikte nasıl 'hayatta kalılabileceğini' deneyimlemek değil. Günlük yaşamda görme veya işitme engellilerin ne zorluklar yaşadıklarını görüp onlara acımak hiç değil. Burada amaç bir farkındalık yaratmak. Karşındakinin yerine kendini koyarak, hiç bir zaman tam olarak anlayamayacak olsak da empati oluşturmak, bu konudaki eksikliklerin giderilmesi için topluma duyarlı bir kişi daha eklemek. Böylece onların hayat kalitesinde önemli bir iyileştirmeye gidilmesinin kapısını aralarken, bu konulardaki vurdumduymazlığa göz yummayacak bireyler artacak. Üstelik dikkatle etrafınıza bakarsanız bu projeler en başta bu kişilere iş imkanı sağlıyor. Sergilerin gerçekleştiği Gayrettepe Metro İstasyonu civarında hiç görmediğim kadar çok görme engelli kişiye rastlıyorum, işitme engelli kişilerin sohbetlerine tanık oluyorum. Buradalar, toplumun içindeler, yeter ki onların yaşam alanlarını daha fazla daraltmayalım.

SESSİZLİK BAZEN SÖZLERDEN DAHA ETKİLİ

Karanlıkta Diyalog adından anlaşıldığı gibi zifiri karanlıkta gerçekleşiyor. Sessizlikte Diyalog ise ses yalıtımlı bir alanda derin bir sessizlik içinde geçiyor. Girişte taktığımız kulaklıklarla dış sesleri engelliyorsunuz. Bir düğmenin sesi, bir öksürük veya bir ayakkabı gıcirtısı bu sessizliği arada bir bozabilse de burada önemli olan sesin, müziğin, gürültünün olmadığı bu dünyada diğer duyuları harekete geçirmek ve bu sosyal laboratuvar da iletişimde kalabilmek. Konuşmak yok, işaret dili bu konudaki ana kurtarıcı. Bu dile ilk giriş dersini de kuş, kalp, teşekkür ederim,

BU SERGİ SIRASINDA HERKES EŞİT AMA ENGELLİLER DAHA EŞİT.

Tanımadığınız bir ortama girdiğinizde rehberiniz sizin eliniz, gözünüz, kulağınız olur. Burada rehberler görme veya işitme engelli. Rol değişimi diye de adlandırabilirsiniz. Bu sefer onlar katılımcılara yol gösteriyorlar, bu dünyada dezavantajlı duruma düşen ise bizler, yani çoğunluk. Önyargılırsa böylesi bir ihtiyaç anında ister istemez ve hemen kalkıyor. Sınırlar yok olduğunda güven, bu ilişkinin en önemli unsuru haline geliyor. Onlar, karanlık veya sessiz dünyalarında bize yol gösteriyor, düşmememizi, sıkıntımızı anlatabilmemizi sağlıyorlar. Bu deneyimler sonucunda, çok basit değişikliklerle, standart bir kişiyi düşünerek yapılmış şehrimizde onların nasıl daha kaliteli bir yaşam sürebileceklerine şaşırp üzülebilirsiniz, buna da hazırlıklı olun. Ama en iyisi siz de bu farkındalığı deneyimledikten sonra dünyaya bambaşka gözlüklerle bakmayı tercih edenlerden olun.

güzel kelimelerini öğrenerek fark etmeden alıyorsunuz. Sesin olmadığı bir yerde işaretlerle kendinizi anlatmaya çalışmak, bazı işaretlerin anlamını çözmeye çalışmak oldukça eğlenceli bir hal alıyor. Fark ettim ki, sergi sırasında sessizce gülmeyi de başarabilmişim. Bir diyalog müzesine dönüştürülmek istenen bu alanda bir sonraki proje Zamanda Diyalog. Hazır olun yaşıyız kaç olursa olsun yaşlılık deneyimi yaşayacaksınız yakında.

“DİYALOG VARSA KARANLIK VEYA SESSİZLİK YOKTUR”

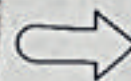
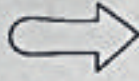
Bu sergi sırasında rehberim doğuştan işitme engelli Cem. İşitme engelli bir anne-babanın oğlu. Eğitimini normal bir lisede devam ettirmiş ve çok zorluk çektiğini anlatıyor. Bazen öğretmenler yazmadığı sadece anlattığı için dersleri takip edememiş, herkesten daha çok kitap okuyarak onlara yetişmeye çalışmış. Hayali ise hukuk fakültesine gidip hakim olmak. Ancak yasalara göre işitme engelli birinin hakim veya savcı olmasına izin verilmiyor. Bu hayalinin peşinde halen. Hukuk kitapları okuyor ve bu mesleği yapabileceğine inanıyor. Üniversitenin Felsefe bölümüne girmiş ama bitirmemiş. İşitme engelli eşi ile İstanbul’da yaşıyor. İşaret dili eğitimi veriyor ve Sessizlikte Diyalog’da rehber olarak çalışıyor. Karşılaştığı en büyük sorunu eğitim ve iş imkanı olarak tanımlıyor. Daha çok kişinin işaret dilini öğrenmesini arzuluyor. Son yıllarda ülkemizde birçok kurs açıldı bu

konuda, üniversiteler de destek oluyor. İşitme engelliler iletişim kurabiliyorlar kendi aralarında. Sizinle de kurmaya hazırlar. Sadece sizden bu dili öğrenme gayretini bekliyorlar.

Not: Görme engelli bir tanıdığım “Bana engelli, özürlü deme olduğum şeyi söyle körüm ben, kör de,” demişti. Bu şekilde her kullandığımdaysa ‘çok duyarlı’ kişilerden “terbiyesizlik yapma” uyarısı almışlığım var. Ancak bu sergide engelli terimi kullanılıyor, ben de bu yazıda bu şekilde kullanmayı tercih ettim. ■

Karel Valansi,
sergi yetkililerinden biriyle

Dahilerin burcu kova mısınız?

21 Ocak - 18 Şubat tarihleri arasında etkisini gösteren Kova burcunun yönetici gezegeni Uranüs'tür. Uranüs sürprizleri ve beklenmedik olayları yönetir. Aynı zamanda geleceği, yeni buluşları, henüz keşfedilmemiş ve hayal edilmiş olanlar dahil yeni teknolojiyi yönetir. Aslında Uranüs saf dehayı yönetir. Aynı zamanda elektrik ve tüm elektroniklerle ilgilidir.

Kova insanı hava elementi ve sabit nitelik özellikleri taşır. Kova, akıllı, bilgili, bağımsızdır ve zor durumda kaldığı anlarda kendini kurtaracak beceriye sahiptir. Dahilerin burcudur ve kimsenin aklına gelmeyen en uçuk fikirler ondan çıkar. Kova toplum yararına çalışmaktan zevk alır. Zekâsını ve teknolojiyi birleştirerek insanlığın yaşam standardını yükseltmeye çalışır. Toplumun geleceği ile ilgilidir; dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek

ve kendisinden daha kötü durumda olan insanlara yardımcı olmak ister. Balık burcu, insanlara birebir yardım etmek isterken, Kova genel anlamda bir bütün olarak insanlığa faydalı olmak ister. Kova insanı oldukça idealisttir. Bütün insanların ırk, cinsiyet, din ve sosyal durumuna bakılmaksızın aynı imkânlarla sahip olması gerektiğini düşünür. Kova aynı zamanda kardeşlik ve dostluk bur-

Kova insanıysanız felsefe, teknoloji, bilim ve yeniliklerden hoşlanan yetenekli birisiniz. Kendi işinizde çalışırsanız çok verimli olabilirsiniz. Keskin zekânız ve parlak fikirleriniz ile başka insanları yönlendirebilir, devrimler yaratabilirsiniz.

cusdur. Aynı amaç için bir araya gelinen topluluk, grup, dernek ve kulüplerin burcudur. Bütün burçlar içinde en az önyargılı olanıdır, her türlü insanla dostluk kurar. Önceden ne yapacağı belli olmayan eksantrik bir yapısı vardır. Statü ve marka yerine özgünlüğün peşindedir. En şaşırtıcı tipler Kova burcundan çıkar. Başkalarından farklı olmayı arzular.

İlerici ama aynı zamanda radikalsiniz

Modern görünüşüne rağmen inatçı ve sabit fikirli olabilir. İlerici ama radikal fikirlere sahiptir. Sabit nitelik taşıdığından fikirleri kolay kolay değişmez. Sabit nitelikler, düzenli işleyen bilimsel bir kafa yapısı ve kesin sonuçlar alınan sistematik çalışmalar şeklinde kendini gösterir. Dik kafalı ve özgürlüğüne aşırı düşkün bir tipdir. İsyankâr ve asi bir yapısı vardır. Hem çok sosyal hem de çok bireyseldir.

Gruplarla birlikte hareket etmeyi sevdiği halde bağımsızlığından asla ödün vermez. Kova burcu arkadaşlarına çok

önem verir ve arkadaşlığı ömür boyu sürebilir ama kişisel özgürlüğü kısıtlandığı zaman en yakın ilişkilerini bile anında kesip atabilir. Dostlarını sevmesine rağmen arada her zaman bir mesafe bırakır, ona gerçekten yaklaşmak zordur. Başkaları ile arasına görünmeyen bir çizgi çekmeyi becerir. Genellikle kişiliğini gizler.

Aşkta sevgiliden çok dost arıyorsunuz

Aşkta sevgiliden çok dost arar. Onun kalbine giden yol da, aynı İkizler burcu gibi, kafasından geçer. Tensel tutkulara sahip değildir. Entelektüel ilgilerini paylaşacağı birini bulduğu zaman bağlanabilir. Sizi sevse bile sahiplenmeyecektir; kıskanç değildir. Evlendiği zaman tutku ve merakını tatmin etmek için yeterince özgür olmak ister.

Kova insanı felsefe, teknoloji, bilim ve yeniliklerden hoşlanan yetenekli biridir. Kendi işinde çalışırsa çok verimli olabilir. Keskin zekâsı ve parlak fikirleri ile başka insanları yönlendirebilir. Devrimler yaratabilir. Gelenek ve alışkanlıklarla arası iyi değildir. Tutucu sosyal kurallar ve eski adetler onu fazla bağlamaz. Geçerliliğini kaybetmiş sistemleri ve kalıpları yıkıp yeni bir düzen getirmek ister. Başka etkiler

almadı ise geçmişe değil geleceğe dönük yaşar. Bilimin her alanında başarı elde edebilir. Doğa bilimleri, teknoloji ve politika ile uğraşabilir. Yüksek teknoloji, bilgisayar, İnternet, uzay bilimleri, astroloji gibi alanlar ona göredir. ■

SANAT

Dalia MAYA

love
360

**SEKİZİNCİ
ULUSLARARASI
360 DERECE DEN
AŞK FESTİVALİ**

Aşk üzerine zamansız bir sanat, kültür ve yaşam festivali

360 DERECEDEDEN AŞK

Bu bombardımanın içinde, bir sabah bambaşka bir İstanbul'a uyan-sak? Uyan-sak ve fark etsek; tüm bu koşturmacanın, tüm bu telaşın, tüm bu başarıma odaklı savaşın özünde, kaybettiğimiz insanlığı, görmez olduğumuz çocukları - sa-dece kendi çevremizdekileri değil, ama tüm çocukları- fark etsek. Bir sabah uyandığımızda tüm telaşın içinde AŞK sarsa her yön-den bizi. Aşkla sarmalansak, her nefesimizle içimize çeksek, her yudumumuzla damarlarımızda dolaştırsak, ve her hareketimizle etrafımıza yaysak aşkı? Aşık olsak, yaratsak hep birlikte Aşık dünyayı? Toplumların, tam ortasına sevgi-lileri yerleştirerek devleştirdikleri bodur Şubat ayında İstanbul bu yıl AŞK'a sarılıp AŞK'la sarmalanıyor. İstanbul Concept'in kurucusu Işık Gençoğlu yaratıcısı ve küratörü olduğu Love 360 Fest, 360 Derece-den aşk festivalinin 8.'sini düzenli-yor bu sene.

Aşkın her halini ve tüm yönlerini kucaklayan bu festivalin spon-sorları arasında da bulunan Pera Palas'ta Ocak ayında düzenlenen basın toplantısında Işık Gençoğlu, "yalnızca kadın-erkek aşkını değil, çocuk sevgisini, doğa aşkını, ilahi aşkı, sanat aşkını ve aşkın tüm hallerini kapsadığım ve aşkın tüm açılımlarını sanatla kutladığım" ifade ederek, bu seneki festival temasının "Aşık dünya" olduğunu vurguladı. Şehrin farklı noktalarında Şubat ayı boyunca düzenlenen etkinlik-

Giderek hızlanan, koşan, koştukça daha da koşan bir şehirde yaşıyoruz. Her an her taraftan etkinlikler, sergiler, partiler, lezzetler, kokular, seslerden oluşan bir bombardıman altındayız. Yaşadığımız günün sıklıkla farkına bile varmadan. Bir nefes alma zamanı bulamadan.

lerle aşkı, sanatı ve tasarımı geniş kitlelere yaymak, aşık dünyanın tabanda tüm İstanbullulara ya-yılmasını sağlamak amacındaki festivalde dileyen, AŞK Filmleri maratonunda AŞK'ı izleyebilir, ses terapisti Gonca Gürses Van Herper ile AŞK'la arınabilir, Sahrıp Soysal ile AŞK dolu lezzetlerle beslene-bilir. Maslak Uniç'te AŞK pazarı aracılığı ile Aşk, sanat, ve tasarım bu soğuk günlerde her birimiz için ulaşılabilir.

Aşk partileri, konserleri, fotoğraf sanatçıları, tasavvuf sohbetleri derken festivalin AŞK'la odak-landığı en önemli alan aslında çocuklar.

"Sanatın işlevselliği sanat ürününde değildir! Sanat ürünü metadır. Etkile-yici bir meta! Sanatın kişi üzerindeki asıl işlevselliği; sanatsal bir estetik açı-sıyla hayata verilen mana ve anlamdır!

Gerçek bir sanatçı için yaptığı eserle-rin değeri yoktur! Gözünü kırpmadan yakar da, yıkar da parçalayıp yok da eder! O değer, bunu biçenler için söz konusudur! Sanatçı için önemli olan "biricik değer"; sanatın kendisine kattığı üstün değer yarığlarıdır. Bu sa-yede hayatta ve ayakta'dır! Ve bundan dolayı da hayata minnettardır" diyor Eceşan Erdem Facebook sayfasın-da. Şimdi kendisi de Palladium ve Capacity AVM'lerinde çocuklarla atölye çalışmaları düzenliyor 360 dereceden Aşk festivali kapsamın-da. Tüm çocuklarımızın o biricik değer farkına varmalarına aracı olmak için.

"Çünkü aşkın en naif hali, insanın en hassas noktasıdır çocuklar. Aşık dünya diyoruz ve dünya üzerinde aşk, tasarımcı gözünden nasıl ifade edile-bilir, bunun biraz daha geniş bir şey olduğunu fark ettiğimiz için, şöyle bir soru sorduk, ve aşkın en naif meyvesi nedir ortak birleşim noktası nedir, o noktaya baktığımız zaman çocuk olduğunu gördük. O yüzden bu sene etkinliklerde biraz daha çocukların öne çıktığını göreceksiniz" diye hatırlatı-yor Gençoğlu.

Teması Aşk olan zamansız bir sanat kültür ve yaşam festivali İstanbulluları bekliyor bu sene. Konferansları, partileri, ilahi aşk geceleri, lezzet geceleri, pazar yeri, deli işi sergileri, atölyeleri ve henüz açıklanmayan tüm sürpriz-leri ile bu festival sadece dünyayı değil tüm İstanbul'u aşık edeceğe benzer.

GOTTFRIED HELNWEIN

Sürdürülebilir, takılabilir, giyilebilir, tadılabilir, yenilebilir, dokunabilir, işitebilir, gülünebilir, görülebilir, denenebilir Aşk deneyimleri üzerine planlanan festivalin kaçırılmayacak diğer bir konuğu ise bir fotoğrafçı, performans sanatçısı ve ressam olan Gottfried Helnwein. Avusturya ve İrlanda asıllı sanatçı İrlanda'da oturmakta ancak Los Angeles'ta da bir stüdyo kurmuştur. İki ülke arasında dönüşümlü çalışmalar yaparken, San Francisco'da, Viyana'da (Alber-tina müzesi) sergileri yüzbinler tarafından ziyaret edilmektedir. Odağında çocuklar olan sanatçının çalışmalarının bir yönü de otoriter eğitim, çevresel problemler. Ona göre dünyada yaşanmış savaşlar, ırkçılık, gibi sosyal sorunlar ve günümüz toplum-larının geldiği boyut çocuklardaki saflığın yitirilmesine neden olmuştur. Özellikle de Alman Nazi soykırımından sonra, yeni neslin yitirmiş olduğu bu saflı-ğını resimlerindeki yaralı yüzler, kan gibi simgelerle ifade etmiştir. Küratör Işık Gençoğlu "Sanatım bir cevap değil, bir soru" şeklinde kendini tanıtan bu dünyaca ünlü ismi, "tüm dünyaya göstermeyi başardığı mesajları ile İstanbul'a Love 360 Fest ile kazandırarak festivalin ilk günden he-

defi olan gelecek için umut ve barış mesajlarını en güçlü haliyle vermeyi" planladığını ifade ediyor. Gençoğlu'nun hedefi İstanbul'un, bir sabah uyandığında, gözünü Helnwein'in mükemmel ve mesajları güçlü eserleriyle karşılamala-rı. Sanatı her kesime ulaştırarak, "soru sordurmayı ve bu sorgulamaların üzerinden toplumsal çözüme odaklanmayı hareket noktaları" olduğunu dile getiren Gençoğlu, bu amaçla festivalde sergilenmek üzere Helnwein'in "Son Çocuk" isimli eserini seçmiş. Zira bu eser ile dünya devleri markalar, politika-cılar, sermayenin bakın dediği yere değil kalbin bakması yere çocuklara yüzlerimizi dönerek küre-sel ısınma, savaş ya da açlık gibi tüm yokluklarla yarına ilişkin endişeleri "görüyoruz, biliyoruz" diyor. Yazı baskıya hazırlandığı sırada, Helnwein projesi henüz belediyenin iznini beklemekteydi. Dilerim, bu anarşist ruhlu sanatçı adına İstanbul

"Sanatçılar, çocuklar ve tüm diğer kutsal deliler arasında sıkı bir bağ vardır"
Gottfried Helnwein

Concept gerekli izinleri almayı başarır, ve bizler elimize dergimizi aldığımız günlerde "Son Çocuk"un gözlerine bakma şansını yakalarız. Bakarız, görürüz, ve biliriz: Çözümün şiddetten ve yıkımdan değil, ötekileştirmekten değil, ama illa ki Aşk'tan geçtiğini bildiğimizi hatırlarız Helnwein ve Gençoğlu sayesinde. ■

Gottfried Helnwein

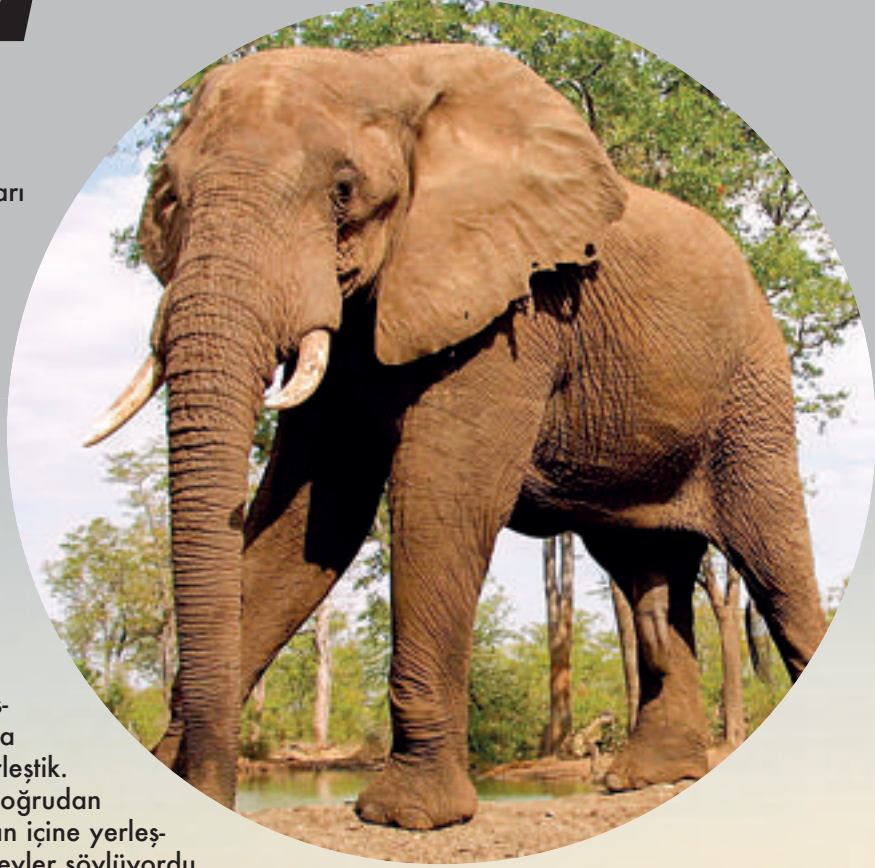
AŞKI
TEMŞİL
EDEN
EN GÜZEL
EYLEM SİZCE
HANGİSİDİR?

Türkiye'nin en büyük izinli veritabanına sahip online pazar araştırma şirketi DORinsight'ın web üzerindeki platformu Napolyon tarafından 360 dereceden aşk festivali kapsamında bir anket gerçekleştirilerek Türkiye'nin aşk tarifini bulmayı hedeflemişler. 23 Aralık 2015 - 5 Ocak 2016 tarihlerinde gerçekleşen ve yaklaşık 11bin kişinin katıldığı bu anket ile aşkın tarifine ulaşmaya çalışmışlar. Sonuç olarak tek bir tarif sunmadıysa da bizlere, Aşk'ı temsil eden en güzel eylem %33 ile hayallere dalmak olarak öne çıkmış. Yağmurda yürümek (%32 - gülmek %29 - yemek yapmak %4 - Koşmak %2 - ve diğer %1). Yaratmak demek gelmemiş kimsenin aklına. Belki de bu yüzden önemli sanatın ve tasarımın böylesi şenlikli bir festivalle tüm topluma yayılması.

Fil Sirtında yolculuk

FİL İLE SAFARİ YAPMAK YAŞAM YOLCULUĞUNU ANLATAN BİR DENEYİMDİR. NEPAL'DEKİ VAHŞİ ORMANIN KUTSAL BİR MABEDE DÖNÜŞTÜĞÜ O KISACIK GEZİNİN BANA SUNULAN ÇOK DEĞERLİ BİR ARMAĞAN OLDUĞUNU ŞİMDİ DAHA İYİ ANLIYORUM.

Chitwan bölgesinde bulunan Milli Park'taki safari yerine ulaşmak için yürürken, ayakları zincire bağlanmış yan yana duran fillerin yanından geçtik ilk önce. O çok sevilesi, sarılastı, koca kulaklı sevimli fillerden bir tanesi bize derin, hüznü, bilge ve aynı zamanda mağrur bir ifadeyle bakıyordu. Anlayan ve bilen o bakış beni çok etkiledi, o kadar ki bir de bizim onlara yük olacağımızı düşünerek neredeyse safariye katılmaktan vazgeçiyordum. Bir başka fil ise, bizimle hiç ilgilenmeden ayağındaki zincire rağmen gidebildiği kadar bir öne bir geriye dans eder gibi ritmik hareketler yaparak hem kendi eğleniyor hem de etrafa neşe saçıyordu. Daha sonra ikiz bebeklerine süt veren bir anne file rastladık. Annelerinin biri sağında diğeri solunda aynı anda süt emen bebekler de hallerinden pek de memnun gözüküyorlardı. Bizlere filleri gözlemleme fırsatı veren bu kısa yürüyüşten sonra sıra safariye gelmişti. Dört kişi filimizin sırtına bağlanmış duran tahtadan yapılmış oturma yerine yerleştik. Yerden yüksekliğimiz üç metre kadardı. Bakıcısı filin doğrudan sırtına oturmuş, ayaklarını da bir güzel filin kulaklarının içine yerleştirmiş, elinde bir sopa ile ara sıra bağırarak ona bir şeyler söylüyordu. Bizim filmiz ise buna karşılık ağır yürüyor, yolumuzu kapatan ve ara

sıra yüzümüze çarpan ağaç dallarını hortumu ile iterek bize yol açıyordu. İlerlememize yardım eden, gerçeği görmemizi sağlayan bizden büyük bir güç ya da iç sesimiz diyelim, işte onun gibi bilge filimiz önümüzü açarak rehberlik ediyordu sanki.

Geçtiğimiz yollarda engebeler ve inişli çıkışlı yokuşlar olduğundan sağa sola sarsılıyor, düşecek gibi olduğumuz zamanlar oturduğumuz tah-taya sıkıca tutunuyorduk. O yüzden gezinin başlarında doğanın tadını çıkaramadık. Zamanla duruma alışınca etrafımıza bakmaya başladık. Yüksekte olduğumuz için geniş perspektiften doğanın büyüğü güzelliğini fark ettik, bizim gibi diğer fillerin sırtındaki yol arkadaşlarımızı gördük. Ve işte o zaman yaşadığımız korku ve gerginlik neşe ve coşkuya dönüştü. Büyük resimden bakınca doğa ve diğer yolcularla bir bütün olduk.

Fillerin o yüreklere hitap eden yakın, şefkatli, bilge enerjileriyle ve diğer yolcularla beraber olmamızın verdiği güvenle ve keyifle yolumuza devam ettik. Safarinin sonunda beni hala hatırladığımda gülümseten bir olaya şahit olduk. Yolcular birer birer filin sırtından aynı seviyede olan bir yere el yardımıyla indiriliyorlardı. Bizler de sıramızı beklerken onları seyrediyorduk. Safaricilerden bir kadın filin sırtından karaya geçmeye çalışırken ayağındaki kırmızı terliğini o yükseklikten yere düşürdü. Bakıcısı eğilip filin kulağına bir şey söyledi ve fil aşağıya uzanarak hortumuyla kırmızı terliği usulca yerden alıp zarif bir şekilde yukarıya terliğin sahibine uzattı. Bu

olayı gören bizler hayret ve hayranlık duygularıyla coştuk. Hani bazen en zor zamanlarımızda hiç beklemediğimiz güzel bir şey olur ya, ya da güçlü yanlarımız ve potansiyelimiz ortaya çıkarır ya birden. Öyle bir şey oldu. Bakıcısı file ne dedi, fil terliği kime uzatacağını nasıl bildi bilemiyorum, hayatta her şeyin cevabını bilemediğimiz gibi... Bazı şeyler de

gizemli kalsın değil mi?

Her anımız, her deneyimimiz bir yolculuk. İçsel yolculuğumuz... Onları anlamlandırmak bize bağlı. Yaşadıklarımızı farklı bakış açılarımıza göre; örneğin bize hüznü bakan fil, ayağındaki zincire rağmen dans eden fil, birbirleriyle mutlu olan anne ve yavru filler, sırtındaki yüklere, iniş ve çıkışlara rağmen yolunu açarak ilerleyen filler gibi değerlendirip anlamlandırırız. Büyük resme bakarak esas gerçeğin ne olduğunu görenek, hatırlayarak, değişip dönüşerek ilerleriz bu yolculukta. Yol arkadaşlarımızla birlikte, her birimizin içsel yolculuğu ayrı da olsa, sarsıntılarda yanlarında olarak, paylaşarak, terliğine kavuşan yolcu gibi sevinçlere ortak olarak. Beklenmedik sevinçler, sürprizler, mucizeler her an olabilir. Tıpkı güzel rastlantılarla, potansiyelini ve tutkusunu yaşamını dönüştüren oğlum gibi. Bu kısacık yolculuk bana bütün bunları hatırlattı. Nepal ziyaretimin sebebi o günlerde orada yaşayan oğlumu kutlamaktı. Ve biz o gün Chitwan'da, filin sırtında yanımda oturan oğlumla beraber yaşamı kutladık. Yaşadıklarımıza anlam vererek onları içsel bir zafere dönüştürebilmek umuduyla. ■

Notre Dame de Sion

KENDİNİ SÜREKLİ
GELİSTİRİP DEĞİŞİRKEN,
ÖZGÜNLÜĞÜNÜ
KORUYAN OKUL

Okulum, Notre Dame de Sion'un kuruluşunun 160'ıncı yılının onuruna kaleme alınmış bu yazıda, Charles Aznavour'un ünlü şarkısını örnek alıp size, yirmi, hatta otuz, hatta kırk yaşından genç olanların bilmediği bir döneminden bahsedeceğim biraz...

Bir geçiş döneminin anları

Okulun altmışlı yıllarından... Yani, üniformaların, hoca öğrenci ilişkilerinin, not sisteminin, tedrisatın, disiplin kurallarının vs. değişip geliştiği yumuşak ama belirgin bir geçiş döneminden bahsedeceğim. Bir geçiş dönemi ki, ülkedeki ve tüm dünyadaki toplumların bazen biraz gerisinde bazen biraz önünde ama sonuçta onlarla birlikte seyrederek, tıpkı onlar gibi 1968'den sonra kemikleşmiş düşünce ve davranış kalıplarını yıkan irili ufaklı devrimlerle sonuçlanmıştır.

Altmışlı yılların başında, biz NDS öğrencileri koyu lacivert diz altı elbiseler, kısa kollu bebe yakalı beyaz gömlekler, parlak satenden önlükler, sınıfımıza göre değişik renkte olan kemerler, kalın mı kalın bej çoraplar, siyah ayakkabılar ve sokağa

çıktığımızda yine koyu lacivert uzun paltolar giyerdik. Çok şükür, okul başa tas gibi yerleştirilen ve okulun kapısından evin kapısına kadar giymekle yükümlü olunan şapkadan yeni kurtulmuştu. Üstü kapaklı ahşap sıralarda otururduk ve o açılıp kapanan kapaklar, kopya çekmek, sıra arkadaşıyla sohbet etmek ya da başka bir dersi aradan çıkarmak için de çok işe yarardı. Ancak dirseklerimizi sıraların üstüne dayamak, sakız çiğnemek, "Ben" diyerek bir cümleye başlamak ya da bir yazı yazmak, "teneffüsler" de kantinden yetmiş beş kuruşa alınan çikolata gofreti isteksizce değil de mutluluğunu belli ederek yemek

çok ayıp sayılırdı. Haksız yere azarlansak da cevap veremez, başımızı öne eğerdik... Okula, tırnaklarımız azıcık uzun, kaşlarımız incecik birer çizgi halinde alınmış olarak gelmek tabii ki yasaktı. Hele hele, saçlarımız o dönemin terimiyle "farahdibatipi" kabartılmış olsalardı bu, bazı rahibelerce suçlunun kafasının zorla bir musluğun altına sokulmasıyla cezalandırılacak kadar büyük bir suçtu. Zaten yansımasını bir aynada ya da bir camda göz ucuyla dahi yakalamaya çalışmamız, bu fani dünyada her şeyin, hele güzelliğin boş ve hükümsüz olduğunu hatırlatmak amacıyla, "Vanitas Vanitatum!" diye bağırarak rahibenin sitemkâr sesinden uyarı alırdı anında. En büyük cezalardan biri "retenue" idi, Cumartesi öğleden sonraları okulda kalıp en güzel yazımızla, bir deftere, onar, bazen yüzer defa, "Bir daha hocanın suratına bakıp aptal aptal gülmeyeceğim" ya da "derste sıra arkadaşım ile konuşmayacağım" gibi cümleler yazdığımız...

Din, iç ya da dış siyaset ve tabii cinsellik tabu konulardı. O konularla ilgili yayınlar okunmaz, üstünde asla konuşulmaz, hiçbir şey yazılmazdı.

Din, iç ya da dış siyaset ve tabii cinsellik tabu konulardı. O konularla ilgili yayınlar okunmaz, üstünde asla konuşulmaz, hiçbir şey yazılmazdı. Okula getirdiği bir müzik dergisinde, dönemin ünlü şarkıcısı Johnny Hallyday'in, kendisini boyundan ayak bileklerine kadar örten bir pijama ile çekilmiş "muzır" bir fotoğrafı bulunduğundan, bir arkadaşımız disiplin kuruluna verilmişti. Cadde tarafındaki pencerelerin camlarından değil bakmak, onlara yaklaşmak dahi yasaktı bize, çünkü bazen bizi çıkışta, okulun karşı kaldırımında bekleyen, "çıktığımız çocuk" ya da "dalgamız" olurdu. Bazen de aracı olur, o "dalga"ların birinin,

160
yaşında

1872, öğrenciler

Rose Abdullah,
1890 on yüz

"leyli" bir arkadaşımıza yolladığı mektubu ona gizlice iletirdik. Zira zavallı "leyli"lere çok acır, onlara birer mahkûm gözüyle bakardık. Tüm

bu heyecan verici maceraları "teneffüs"lerde birbirimize anlatmak için de can atardık. Ama söz konusu teneffüslerde baş başa verip uzun sohbetler etmemiz sörler tarafından hiç de hoş karşılanmazdı. Makbul

olan, kalabalık gruplar halinde konuşup dolaşmak ya da en güzeli, uzun aralarda basket ya da voleybol oynayıp iyice yorulmak, zil çaldığında da sınıfa, kan ter içinde ve soluk soluğa geri dönmekti "Mens sana in corpore sano" (Sağlıklı bir bedende sağlıklı bir ruh) ilkesinden yola çıkarak... Buna rağmen jimnastik dersine sanki pek önem verilmez, bize bu ders için uzun şort-etek şeklinde garip bir kıyafet giydirilirdi. Hocamız ise jimnastik hocası prototipinden epey uzak, derse tayyör ve kısa topuklu ayakkabıyla gelen, ortanın üstü yaşta bir hanımdı. Elişi dersimiz de vardı, gelecekteki bebeklerimize zıbın biçip dikmeye çalıştığımız... Okula yeni gelen ve bazı alanlarda adeta devrimler yaratan Sör Myrian'ın ısrarla programa dâhil ettiği ve doyum olmaz bir şekilde bizzat anlattığı Yunan mitolojisi dersimiz... Fransızca şansonlarla birlikte, "yar-

direktör"ümüzün eşi, ünlü şair Ahmet Kudsi Tecer'in şiiri üzerine bestelenmiş, "Orda bizim köyümüz var" şarkısını hep bir ağızdan söylediğimiz

müzik dersimiz ve en önemlisi, sabahın ilk saatlerinde, rahibeler tarafından verilip "bizi kendilerine ve başkalarına faydalı iyi insanlar" haline getirmeyi hedefleyen bir de moral dersimiz...

Türk ve Fransız edebiyatlarıyla birlikte nerdeyse bütün dünya edebiyatları hakkında fikir edinmemiz sağlanırdı. Bir yandan toplama, çıkarma, çarpma, bölme Fransızca yapıdır (kimileri-

**Cadde
tarafındaki
pencerelerin
camlarından değil
bakmak, yaklaşmak
dahi yasaktı bize, çünkü
okulun karşında bekleyen,
"çıktığımız çocuk" ya da
"dalgamız" olurdu.**

miz için hala öyledir) tren, musluk ve havuz problemleri Fransızca çözümlenir, Fizikte gücün ve hareketin tanımı Fransızca öğrenilirken, öte yandan Divan edebiyatı aşığı hocamız Leyla Hanım bize Osmanlıca şiirler ezberletir, bizi dinlerken de mutluluk gözyaşları dökerdi. Emin Oktay'ın bakış açısıyla tarih okunur, Coğrafya dersinde Türkiye'nin tüm bölgeleri, bitki örtüleri ve gelir kaynaklarıyla, bizzat adım adım gezilmiş kadar ve yaşam boyu unutulmayacak şekilde öğrenilirdi... Milli Güvenlik dersine gelen nazik bir yarbay, ilk derslerde ses tonunun biraz yükselmesinin anında ağlamalara neden olduğunu görünce, bu kırılğan kız kalabalığı karşısında paniğe kapılmış olmalıydı

7 EKİM 1856'DA, İstanbul'a gelen 11 rahibe Pangaltı semtinde, adını yanında bulunan kiliseden alan «Maison du Saint-Esprit» adlı yatılı okulun yönetimini devraldı ve böylece 27 Kasım 1856 tarihinde, Notre Dame de Sion "yatılı okul"u ülkemizde resmen açılan ilk kız lisesi oldu.

Önceleri, yaklaşık tümü yatılı olan Hıristiyan öğrencilere kısa bir süre sonra Yahudi öğrenciler, 1863 yılında padişahın ilgisi ve İmparatorluğun ileri gelenlerinin teklifleri ile de Müslüman öğrenciler katılmıştır. Böylece, farklı dinlerden ve ortamlardan gelen öğrenciler bir çatı altında başkalarına saygıyı ve farklılıklara açık olmayı öğrenmişlerdir. Bu özellikler Notre Dame de Sion Kongregasyonu'nun kurucusu Père Théodore Ratisbonne'un arzusuyla ve okulun temel amaçlarından biriydi.

1. Dünya Savaşı'nda Fransız rahibelerin ülkeyi terk etmeleri üzerine kapanan kurum, önce mühendislik okulu, daha sonra da, rahibelerin çalıştığı bir hastane olarak kullanıldı. 1919 yılında öğretime tekrar başlayan okul, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla Türk Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlandı. Bu yeni yapılanma ile birlikte Türk Yönetici ve öğretmenler okul kadrosunda yer aldı ve Türk Milli Eğitimi'nin amaç ve ilkeleri doğrultusunda bir eğitim ve öğretim kurumu olarak çalışmalarını sürdürdü.

Atatürk'ün üç manevi kızına eğitim veren Notre Dame De Sion Fransız Lisesi zamanla toplumun tüm kesiminden gündüzlü öğrencileri de kabul etmeye başladı.

1920'ler yazlık üniformayla

ki bizleri fazla uğraştırmadan hepimize geçer not vermiş ve bizden sadece ona Fransızca öğretmemizi istemişti. Yeter ki aman ağlamayalım! Yazının başında belirtmiş olduğum gibi bu yıllar bir geçiş dönemiydi. Yumuşak ama belirgin... Üniformalar değişti. Zaman içinde renkleri önce mavi yeşil sonra da gri beyaz olarak değişti, etek boyları az da olsa kısaldı, kalın çoraplardan ince naylon çoraplara geçildi, öğrencinin saçıyla, kaşıyla da daha az uğraşılmaya başlandı. Öğrenciler önce o dönemde hocalar arasında en büyük devrimci sıfatını kazanmış rahmetli sör Miryan'la, sonra daha başka sözlerle zaman zaman ve tabii çok ölçülü bir şekilde aşk hikâyelerini paylaşmaya başladılar; hatta onlara "o konular" da danışır bile oldular. Galatasaray'ın erkek öğrencileriyle hafta sonları müzikli ve danslı çaylar oluşturuldu. Son sınıf öğrencileri okulda kendilerine ayrılmış bir salonda sigara içmeye bile hak kazandılar. Ve en önemlisi de nezaket kurallarının dışına çıkmaması şartıyla, hocalara karşı hakkını savunmaya çabalayan öğrenci, "susun ve oturun" cevabını alacağına, dinlenir oldu.

Her daim kendine özgü, zengin karma eğitim

Milli Eğitim Bakanlığının yabancı okullar için programını kendi temel

ilkeleriyle harmanlayarak bize bu kendine özgü, zengin karma eğitimi veren Notre Dame de Sion'da okurken, sanırım en çalışkanımız bile okulunun farklılığı hakkında pek kafa yormazdı. Hepimiz onu her okul gibi bir okul zannederdik. Olumlu yönlerinin de pek bilincinde değildik. Zaten, neredeyse tümü rahibe olan hocalarımızın yaşam felsefesine göre bu olumlu yönlerden söz etmek, başka okulların yönetici ve öğrencilerinin yaptığı gibi okulumuzu alenen övmek, asla yakışık almazdı. Hangi iş yapılırsa yapılsın ekip ruhuna bağlı olma, kendini dünyanın merkezi sanma, konuşmayı olduğu kadar dinlemeyi bilme, kendine ve başkalarına alabildiğince dürüst davranma, verilen söze ne pahasına olursa olsun sadık kalma, disiplinden ödün vermeme, dünyaya açık olma, etrafında olup bitenlere asla duyarsız kalmama gibi duruşlar, çoğu NDS mezunları için öylesine

doğaldı ki onları kısmen okullarına borçlu olduklarını uzun yıllar boyunca akıllarına getirmemişlerdi... Ve... hadi, bize zamanında öğretildiği gibi dürüst olalım, haklı olduğunda dahi sesini fazla çıkarmama, çıkarımama, her olumsuz olayda suççu en önce ve en çok kendinde görme, başkalarını düşünürken zaman zaman kendini çokça unutma gibi, yaşam kavgasında insanı bazen yerinde saydıran, bazen geriletken, her halükarda üzülmeye sebep olan olumsuz özelliklerin de kısmen NDS kaynaklı olduğunu düşünmemişlerdi.

Ancak okulun kuruluşunun 150'inci yılının kutlamaları gelip çatmıştı ki geriye dönüp NDS'li olmanın kazanımlarını daha iyi görüp değerlendirebildiler ve en önemlisi, onlardan açıkça söz etmeye kendilerini alıştırırlar. Keza böylesi sıkı ve ödünsüz bir eğitimin oluşmakta olan bir kişilikte yol açabileceği eksikliklerin de belki daha çok farkına vardılar. Denilebilir ki Notre Dame de Sion Okulu, o 150 yıl kutlamalarıyla çoktan var olan kimliğini ortaya koyup kamuoyuna layıkıyla tanıttı.

... Ve kuruluşunun 160'inci yılında okul

Bugünlerde, tarihçesini anlatan muhteşem bir fotoğraf sergisiyle kuruluşunun 160 yılını kutlayan okula çeşitli vesilelerle gidip gelen "anciennes"lerin (eski mezunların) "NDS çok mu değişti?" sorusuna sanırım cevapları hayır ya da "epey değiştiyse de değişirken temel ilkelerine dayalı o özgünlüğünü korudu" yönünde olur.

İçerde kızıl erkekli öğrencilerle hocaların faydalanabildikleri son derece modern aletlerle donatılmış spor kompleksi ve bir havuz, zengin bir kütüphane, bir o kadar zengin arşiv bölümü, geniş ve ferah derslikler, sürekli faal halde olan sergi salonu, birkaç kafeterya, genel olarak da eskiyle yeniye en uyumlu şekilde harmanlayan bir dekorda sunulan çağdaş bir eğitim. Dışarıya dönük olarak ise her yıl artan kültürel faaliyetler... Dönüşümlü olarak bir yıl Türk, bir yıl Fransızcadan Türkçeye çevrilmiş bir esere, eski öğrencilerden oluşan bir jüri tarafından verilen NDS Edebiyat Ödülü, onun yanı sıra öğrenciler tarafından sunulan NDS Öğrenci Edebiyat Ödülü... Hepsi Türk ve Fransız kültürlerini tema olarak alan sayısız sergiler, belgesel nitelikte yazılı eserler, herkese açık aylık klasik müzik konserleri, konferanslar, tiyatro gösterileri, müzik yarışması, paneller... Tüm bunlar, öğrencilere hem dost hem hoca olabilen genç ve dinamik laik yönetici ve eğitimci kadrosunun, sözlerden devralıp çağdaş zamana uydurdukları o temel ilkelerin doğrultusunda ve onların ruhuna, "kendine ve başkalarına faydalı bir insan ol" mesajına uygun faaliyetler değil mi?

O kadroya da bu yazının sonunda ve bu köşeden selam olsun. ■

Heyecanlanınca ve ateşim çıkınca çenemi tutamıyorum

Yine böyle bir gün kafamda New York'a gitme planları yapıyorum. Sözde abime sürpriz yapacağım yılbaşını beraber geçirmek için. Detaylarla ilgili, o zamanlar henüz yüz yüze tanışmadığım kız arkadaşından (Selin) yardım alıyorum.

Sonra ben kendimi tutamayıp abime "Ben gelince şöyle yeriz, böyle gezeriz" diye konuşmaya başlayınca ortalıkta sürpriz falan kalmadı.

Ama planlar duruyor. Ben izin işini hallettim, Pascal için çiftliği ayarladım, insanlarla vedalaştım ve vinnnn.

İlk olarak söylemek isterim ki, dizilerde gördüğümüz Türk mizah karakterleri kadar gerçek Amerikan takıntılı karakterleri. Ben koridorda oturmayı seviyorum, bunun için erken kalkıp check-in yapmışım. Bindim uçağa bir baktım koltuk üstünde çantalarımı koyabileceğim alan tamamen dolu ve yerimde de başka bir beyefendi oturuyor. Kibarca burası benim yerim dedim ve pazarlık başladı.

- Eğer rahatsız olmazsanız siz benim yerime geçebilir misiniz?
- Maalesef. Koridorda oturmayı tercih ediyorum.
- Ama benim sürekli dişlerimi fırçalamam gerekiyor.
- Sorun değil ben de sürekli lavaboyu kullanırım, hiç sorun değil ben size yol veririm.
- Çünkü benim sürekli dişlerimi fırçalamam gerekiyor da

diyerek diş fırçasını sallamaya başladı gözüm önüne. Baktı ki olmadı

Küçükken annemle babam benim ateşim olduğunu çok ve hızlı konuşmamdan anlarırmış. Halen bir şey hakkında çok heyecanlanıp hızlı konuşunca babam "Kızım hasta mısın?" diye sorar. Durum böyle olunca da sürpriz yapmak istediğimde, hızımı kesemediğimden kelimeler ağızımdan çıkıyor.

bu sefer pardon paltomu yukarı koyacağım dedi. Paltoyu koyup yerine yerleştikten sonra pardon gözlüklerimi unutmuşum dedi yeniden yol vermemi rica etti. İçimden "Hey ahbab ben kimlerle uğraşıyorum biliyor musun? Sen yanlarında çerez kalırsın" demek geçti ama sakince kitabımı açtığımı görünce, "Ben boş bir koridor koltuğu varsa oraya oturayım" dedi ve gitti. Akıl sağlığım için hoş bir rastlantı oldu boş koltuk bulabilmesi.

Tüm yolculuk gözümü kırpmadan vardım. New York'a. İndim valizimi aldım, dışarı çıktım. O da ne? Abim yok. "Eee yuh" dedim içimden o kadar haber de verdim. Tamam ilk gelişim değil, toplu taşı-

mayı da biliyorum ama o ne yahu insan kardeşini karşılamaya gelmez mi? Bu hislerle havalimanındaki reklam seyretme karşılığı verilen bedava 30 dk internetle kibarca abim ile iletişim kurmaya çalışıyorum. Neyse sonunda anlaştık ve sigara içmek için dışarıda olduklarını öğrendim. Birden yuhlar oley'e döndü ve rüya gibi bir tatil başladı.

Selin sağ olsun bana New York'un sevilesi taraflarından seçmece yaptı. Kutlanacak her şeyi kutladık. İyi ki yaşanmamış kötü şeyleri, yaşanmış ve bundan sonra yaşanacak güzel şeyleri, hepsini elimizden geldiğince sabah akşam kutladık. Sabah Bloody Mary içilir mi demeyin. Bal gibi de içilir çok da güzel oluyormuş. Son on yılın toplam içki tüketimini 4 haftada yaptım.

Yeni tanıştığım süper insanlarla beraber yemek sofraları kurduk. Yenilmesi gereken yemekler listesinden 3 yeri sildim. Sonra yetmedi 4 yer daha ekleyip onları da sildim. Notlar aldım, hayaller kurdum ve çok eğlendim. "Yediğin içtiğin senin olsun, nereleri gezdin onu anlat" diyenlere anlatabilecek pek bir şeyim yok. Yemek yerlerini de ayrıca konuşuruz.

Rüya gibi zaman geçirmemi sağlayan tüm dostlara ve onunla her

yerin güzel olduğu canım abime yolları açık ve güçleri yerinde olsun diyorum. Gerçek hayata döndüğümüze göre tartıya çıkıp o kadar yemenin sonuçlarına katlanalım. Gelsin buhar da pişen yiyecekler.

Hızlı Balık Suyu

Malzemeler

- 2 levreğin kılçık ve kafa bölümü
- 100 gr tereyağ
- 2 orta boy beyaz soğan (ince doğranmış)
- 4 kereviz sapı (ince doğranmış)
- 2 orta boy havuç (ince doğranmış)
- 2 defne yaprağı (ince doğranmış)
- ½ demet maydanoz (kabaca doğranmış)
- 6 dal taze kekik
- 2 çay kaşığı tane karabiber
- ¼ bardak beyaz şarap
- 2 lt su

Hazırlanışı

- Derin bir tencerenin içine orta ateşte tereyağını eritin.
- Su, şarap ve balıklar dışında tüm malzemeleri renk değiştirmeden sürekli karıştırarak yaklaşık 8 dakika pişirin.
- Sebzelerin üzerine balıkları ve şarabı ekleyip kapağını kapatın ve 10-15 dakika kadar pişirin. Balık kafalarının tamamının şeffaflıktan beyazlığa geçmiş olması gerekiyor.
- Balıkların üstünü kapatacak kadar sıcak suyu ekleyip hafifçe karıştırıp 15 dakika kısık ateşte kapağı açık pişirin. Üstte toplanan beyaz köpüğü sürekli olarak toplayın.
- Altını kapatıp 10 dakika kenarda bekletin.
- Bez süzgeçten geçirip hızlıca soğutup buzdolabına kaldırın.

Tips and Tricks

- ✓ Balıkların yüzgeç ve kanlarının iyice temizlenmesi gerekir, yoksa acılaştırır.
- ✓ Balık suyunun üzerindeki köpüğü toplarken beraberinde malzemeleri toplamamaya özen gösterin.
- ✓ Köpüğü toplamanın en kolay yolu yüzeyde girdap yapıp köpüğün çeperlere ulaşmasını sağlamaktır. Çeperlerden de kolayca toplayabilirsiniz. Yalnız girdap yaparken tüm malzemeleri karıştıracak şekilde kabaca yapmamak gerekiyor. Ne kadar kaba karıştırırsak nihai balık suyu o kadar bulanık olacaktır.

Tips and Tricks

- ✓ Susam yağı bulamazsanız bir parça tahin ekleyebilirsiniz.
- ✓ Sosu servis etmeden önce tuz ve biberine bakmayı unutmayınız. İstenirse biraz ekşilik katması için az limon suyu eklenebilir.

Hazırlanışı

- Derin bir tencerede şarap, balık suyu, zencefil ve sarımsağı kaynatın.
- Tencerenin içine buharda pişirme aparatını yerleştirin.
- Balıkları buhar aparatına yerleştirin. Tuz, karabiber, soya sosu ve susam yağını ekleyin. Tencerenin kapağını kapatın ve yaklaşık 5 dakika balıklar

Buharda Levrek

Malzemeler

- ¼ bardak beyaz şarap veya sake
- ¼ bardak balık suyu
- 30 gr zencefil (rendelenmiş)
- 1 diş sarımsak (ezilmiş)
- 2 balığın filetosu
- 4 kaşık soya sosu
- 1 kaşık susam yağı
- Tuz
- Karabiber
- Dereotu

beyazlaşana kadar pişirin.

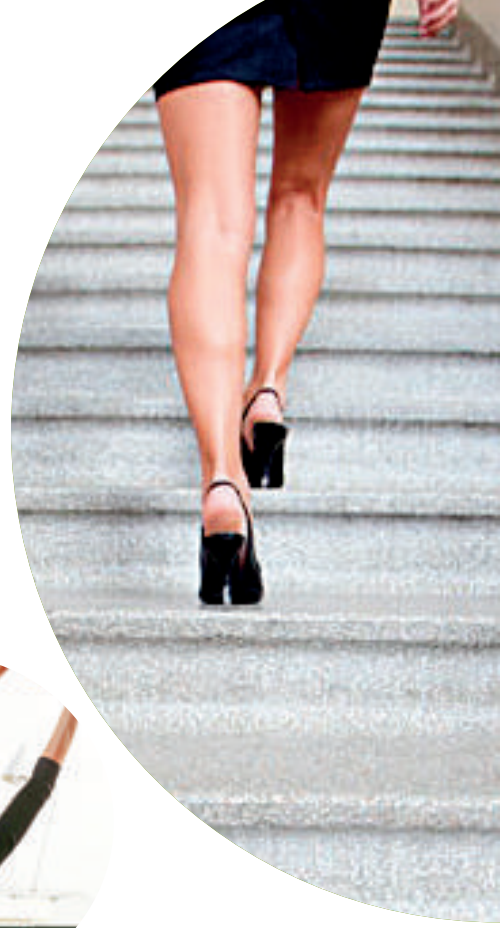
- Daha sonra balıkları tabaklara servis edin.
- Pişirme suyunu çektilirip sos haline getirin ve balıkların üzerlerine ekleyin. Dereotu ve susam taneleri ile süsleyebilirsiniz.
- Yanında yine buharda pişmiş sebzelerle veya güzel bir salata ile servis edebilirsiniz. ■

SAĞLIKLI YAŞAM

Emre ÇOLAK*

Evde/ofiste yapabileceğimiz egzersizler nelerdir?

Çünkü profesyonel bir antrenör, hayatın her anında bilerek ya da bilmeyerek yaptığımız tüm hareketlerin, minimal anlamda sportif faaliyet olduğunu bilir ve danışanlarını bu gerçekler ışığında bilgilendirir. Ülkemiz, bilinçli spor yapılması bakımından, gelişmekte olan ülkeler sıralamasında oldukça gerilerdedir. Geri planda kalmanın çeşitli nedenleri olsa da, bize en gerçekçi gelen mazeret, "spor için zaman bulamıyorum" cümlesidir. Evet doğru, spor yapmak için zaman bulamıyorsun, spor yapmaya gidecek vaktin yok! Ama şunu biliyor musun?

Spor salonu senin ofisinin içinde-evinin içinde, o yüzden bir yere gitmene gerek yok aslında. Gelin şimdi ofiste sportif anlamda neler yapabileceğimize bir göz atalım.

Önce ofis sandalyenizdeki oturuş şeklinizi düzeltelim. Kalçanızı mümkün olduğu kadar geriye doğru kaydırın. Sirtınızı tamamen sandalyeye yaslayın. Bel bölgeniz ise sandalyeye temas etmesin. Eğer tüm bunlara uygun bir pozisyona gelmişseniz, hazırsınız demektir. ■

*Co&Founder

" WTF Personal Coaching

1 Kollarınızı sandalyenin yanlarından boşluğa bırakın ama oturuş şeklinizi değiştirmeyin. Başlıyoruz; omuzlarınızı 360 derece önden arkaya daire çizecek şekilde çevirin. 15 tane yaptiktan sonra aynı hareketi ters yönde yapın. 3 set'lik bir çalışma yeterli olacaktır. Basit bir hareket olsa da, hareketi yaparken dirseklerinizi bükmemeye dikkat edin. Bu hareketi her gün düzenli bir şekilde yaparsanız, 3-4 gün sonra omuz ve sırt bölgenizde rahatlama hissedeceksiniz.

2 Sandalyede oturuş şeklimiz yine aynı. 1 litrelik 2 tane su şişesi alın, oturuş pozisyonunda, her iki kolunuzu omuz yüksekliğine kaldırın ve tekrar indirin. 15 kez tekrarlayalım ve 3 set şeklinde uygulayalım.

3 Oturuş şeklimiz aynı. Ofislerde mutlaka sırt yastıkları vardır. Oturuş pozisyondayken yastığı ellerinizin arasına alın. Yastığı sıkın ve gevşetin. 15 kez tekrarlayın ve 3 set uygulayın.

4 Dört ayağı sabit bir sandalye bulun. Yukarıda belirttiğimiz şekilde oturun ve kalkın. Bu oturup-kalkma hareketini birkaç kez tekrarlayalım.

5 2-3 kat için asansör kullanmayalım. Çıkarken zor olabilir belki ama en azından inerken asansör kullanmayalım.

Tarzınızın tamamlayıcıları takılar

Mago Jewelry

Adını İtalyanca "sihir" ve "sihirbaz" kelimelerinden alıyor Koleksiyonunda dikkat çekici mücevherlerinin yanı sıra kişiye özel olarak da tasarlayabildiği takılar yer alıyor. Mago Jewelry mücevhere kattığı eşsiz bakış açısı ile yarattığı tasarımlarla fark yaratıyor. Altın ve pırlantanın birbirlerine uyumundan faydalanan Mago Jewelry'nin koleksiyonunda kadınların takmaktan bıkmayacakları yüzük, kolye, küpe, bilezik,

şahmeran ve earcuff'lar bulunuyor. Beyleri de unutmayan Mago Jewelry'de kolye, küpe, bileklik, yüzük ve kol düğmeleri mevcut. Zamansız, kalıcı, şık bir o kadar da sıradışı tasarımlara sahip olmak isteyenlerin göz atması gereken bir marka. Mago'ları incelemek, satın almak da bambaşka bir deneyim. Dilediğiniz yerde, evinizin rahatlığında, iş yerinizde görüşebilir, keyifli sohbet eşliğinde seçimlerinizi yapabilirsiniz.

Şıklığın sembolü, tarzınızın tamamlayıcıları, ruhunuzun ifadesi, mutluluğun yardımcıları, bir kadının vazgeçilmezi aksesuarlar, takı ve mücevherler... Sevgililer günü de gelmiş, çatmışken erkeklerin hediye arayışına biraz yardımcı olmak adına kadınları en çok sevindirecek hediyelerden biri olan takı, mücevher dosyasına bir göz atalım. Öncelikle sevdiğimiz markaları sıralamakla başlayalım, size de aralarından seçmek kalsın.

Baguette Jewelry

Günlük mücevher konseptini yaratabilmek amacı ile ortaya çıkan marka özel günlerde dostların ya da kişinin kendi kendine de hediye alabileceği günlük tasarımlar içeriyor. Tüm ürünler birbirlerini tamamlayacak şekilde uyumlu olarak üretilmiş. Mesela yılbaşında yüzük alan biri, sevgililer gününde onu kombinleyecek bir takı mutlaka bulabilir.

Böylece, her özel günde kendinizi Baguette Jewelry'ye teslim ederek rahat edebilirsiniz. Ayrıca isteğe/siparişe göre şekillendirilebilen Baguette ürünleri, kişileştirilme fikrine de hep açıktır. Bu da hediyelerin daha eşsiz ve sevdiğinizinize özel olmasını sağlar. Baguette Jewelry'yi özel kılan ve değişmeyecek en önemli ayrıntı ise markaya ismini veren ve onu öne çıkartan 'Bage't' taşıdır. Bage't taşı şıklığı ise, hiç değişmeyecek, klasik bir şıklıktır.

Luce Atelier

Tasarım takıları ile oldukça geniş bir ürün yelpazesi sunuyor. Koleksiyonunda kullandığı hem gümüş, hem altın- pırlanta hem de doğal taş ve değerli taşlar ile tüm bayanların gözdesi oldu bile. Marka ismi Luce Atelier İtalyanca 'ışık ' kelimesinden etkilenecek şekilde yaratılmış.

Koleksiyonunda yer alan oldukça çeşitli tasarımlarının yanı sıra kişiye özel olarak tasarlayabildiği takılar ile fark yaratıyor. Luce Atelier'nin geniş ürün yelpazesi ile her zevke ve bütçeye uygun bir hediye bulmak mümkün. Luce Atelier'nin hedefi tarzınızı yansıtabileceğiniz iddialı parçalar ile size ön plana çıkarmak.

Luce Atelier bu Sevgililer Günü'ne özel tasarladığı kişiselleştirilebilen yeni takı koleksiyonu ile de ilgi çekmeyi başarıyor.

Lucky Culture

Lucky Culture markası hayatın her anının değerli olduğunu vurgulayarak insan ruhuna dokunan her formu tasarımlarına yansıtıyor. İstanbul'un tükenmeyen enerjisi ve alışkanlık yaratan kaosundan beslenen marka altın, gümüş, değerli ve yarı değerli taşlar kullanarak sınırlı sayıda veya kişiye özel tek parçalar yaratıyor. Lucky Culture farklı bütçelere de uygun olan başka yerde göremeyeceğiniz, eşi benzeri bulunmayan farklı tasarımları ile dikkat çekiyor. 360 derece serisinde kolye ve bilekliklerde İkona Levi'nin çizdiği mandala desenleri içeren bir de mikro koleksiyon bulunuyor. Birbirinden zarif ürünler, doğal taşların enerjisi, eşsiz tasarımlar aksesuar listenizde bulunmasını isteyeceğiniz bir markayı ortaya çıkarıyor.

Saints&Gems

Turmalin, topaz, ametist.. birbirinden güzel renklerde değerli taşlar.. Eğer hayatınıza biraz renk katmak istiyorsanız ya da sevdiğinizi renklerin enerjisi ile mutlu etmek istiyorsanız Saints&Gems'e bir göz atmalısınız. Henüz yeni olan marka kısa sürede gönülleri fethetmeyi başardı. Renkli değerli taşlardan oluşan zarif mücevherler kadınların vazgeçilmezi olmaya aday. İnce zarif yüzükler, sahmeranlar ya da gösterişli küpeler, kolyeler tercihiniz hangisi olursa olsun, seçiminizden sıkılmayacağınız garanti.

Mieva Design

Her zaman şık ve farkedilebilir olmak isteyenlerin markası olarak ortaya çıkan Mieva Design, Hollywood ışıltısını zarafet ile buluşturuyor. Miryam Zakuto ve Vanessa Soria tarafından kurulan markanın 'Statement Piece' tasarımları tamamen el yapımı ve eşsiz olmaları ile dikkat çekiyor. Hayatın sıkıcı takılar takmak için çok kısa olduğunu düşünen iki en yakın arkadaş, herkesin üzerinde görmek istemedikleri aksesuar arayışına girince ortaya bu marka çıkıyor. Farklılığın önemini vurgulayan marka, herkesin karakterine ve stiline uygun modeller tasarlıyor. 2016 trendlerine de uygun olarak genelde büyük, göz alıcı, dikkat çekici parçaları tercih eden marka bu Sevgililer Günü'ne özel tasarladığı kişiselleştirilmiş ürünleri ile zarif, ince, daha sade bir yöne de kayıyor. Bu koleksiyon da şimdiden arzu nesnesi olmaya başlamış.

Luzdemia

Luzyo, cam bir madalyonun içine, kendi hikayeni anlatan çeşitli sembolleri yerleştirerek oluşturduğın, kişiselleştirilmiş özel bir takıdır. Benim Işığım anlamına gelen Luzdemia ile herkesin kendi ışığını yansıtmaları için anlamlı ve stil sahibi ürünlerle, yepyeni bir takı deneyimi oluşturuluyor. Luzdemia koleksiyonundaki yüzlerce alternatif renk ve modeldeki madalyonları, zincirleri, kolye uçları, bileklikler ve bileklik charmalarını farklı şekillerde kombinlemek ve sadece kendinize özel, sizin tasarladığınız, anlamlı bir takı yapmak mümkün. İster kendinize olsun, ister özel günlerde sevdiğiniz Luzdemia ile her zaman kalıcı ve anlam yüklü bir hediye oluşturabilirsiniz. Luzyo dünyasında kendi hikayesini yaratmak isteyen kadınlar, kolay, zevkli ve çok eğlenceli bir yolculuğa adım atıyorlar. İlk olarak, kendi dünyalarını

sembolize eden, diledikleri boy, renk ve tarzdaki Luzyo'larını seçiyor, ardından işin en eğlenceli kısmına geçiyorlar. Birbirinden renkli, anlamlı ve sevimli sembollerden, kendi dünyalarını anlatan, onlara mutluluk veren alternatifleri belirliyor, hikayelerinin temellerini atıyorlar. Sonrasında, anlamlı kelimelerin yazılı olduğu plakalardan, diledikleri uzunluk ve stildeki zincirlerden kendilerine uygun olanları seçtikten sonra Luzyo'larını şık kolye uçlarıyla da süslüyorlar. Böylelikle, boyunlarını süsleyecek hikayelerini, kendi, özel Luzyo kolyelerini hayata geçirmiş oluyorlar. Tabii sadece bayanlar değil, erkekler için de oluşturabileceğiniz hikayenizi anahtarlıklar içinde yaratabiliyorsunuz. Bu sevgililer gününde aşkınızın hikayesini, sevginizin büyüklüğünü, ailenizin hatıralarını oluşturabileceğiniz kalıcı bir hediye ile sevdiğinizinizi mutlu etmek çok kolay. Peki ya erkekler? Onlara her zaman teknoloji hediyeleri mi alınacak? Artık doğal taşlardan ya da deriden yapılmış bileklikler erkeklerin de gözdesi. O zaman bu sevgililer gününde onları da takı suprizi ile mutlu etmek mümkün.

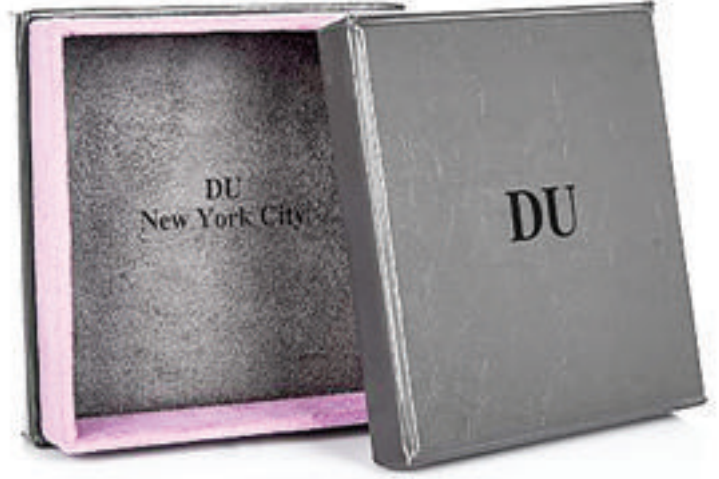

Didem Uzel New York

New York'ta yaşayan Didem Uzel, kendi adını taşıyan doğal taşlardan tasarladığı takı markasını yarattı. 'Didem Uzel New York' markası adı altında, Lidyana'da satışa sunulan ürünler, doğadan ilham alınarak tasarlanıyor. Doğal taşlardan göz alıcı aksesuarlar yaratan Uzel, tasarladığı koleksiyonda, pozitif enerjiyi New York'un özgür ruhuyla bir araya getiriyor. Didem Uzel'in özenle seçilmiş doğal taşlardan oluşan koleksiyonunda özellikle erkek bileklik ve kolyeler en

çok ilgi gören ürünlerden. Modern erkeğin şıklığını tamamlayan bu ürünler kesinlikle göz atmaya değer. Özellikle Sevgililer Günü için onları mutlu edecek bir hediye alternatifi olarak düşünülebilir. Tarzını tamamlamak, en sade kıyafetleri bile şıklaştırmak, bazen renk katmak, bazen klasikleşmek için aksesuarlar vazgeçilmezimiz. Özel günler için ise en güzel hediye alternatiflerinden biri olduğu gerçek. Sevgi dolu günler hep sizinle olsun. ■

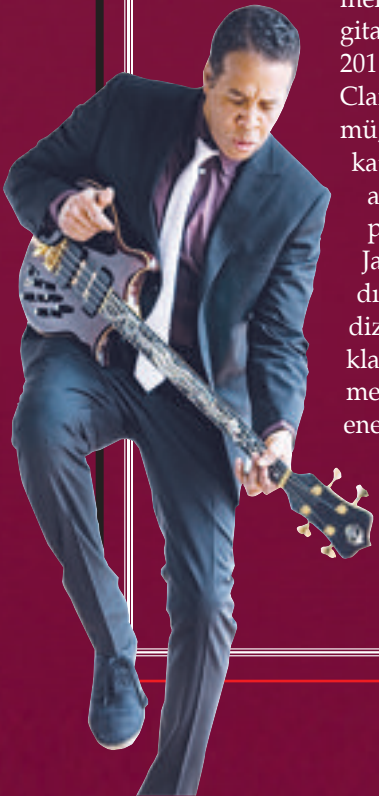

Organatolia

Negatif enerjiyi sağlıklı yaşam enerjisine dönüştüren organ cihazlarıdır. Bu kulağa pek de takı gibi gelmiyor değil mi? Aslında bu bir çok formda bulunabiliyor. Değişik maddelerin bir araya gelmesi ile yapılan organ cihazlarının tek amacı negatif enerjiyi sizden uzak tutmak. Sevdiğiniz için daha güzel bir istek olabilir mi? İster evinize, işyerinize koyacağınız bir masa aksesuarı, isterseniz de üzerinizde taşıyabileceğiniz kolyeler. Seçim sizin, kötü enerjileri uzak tutup, sağlıklı yaşam enerjisini çekmek ise Organatolia'nın görevi.

Stanley Clarke & Hiromi Uehara ile Caz Şöleni

Bas gitarın dinamosu Stanley Clarke ile caz piyanosunun Hendrix'i Hiromi Uehara aynı sahnede buluşuyorlar. Uzun kariyerinde farklı türlerde de başarı kazanmış olan Stanley Clarke Türkiye'de daha çok caz ve caz-füzyon türlerinde tanınıyor, seviliyor. 1951 Philadelphia doğumlu Amerikalı müzisyen akordiyondan yola çıktı, oradan keman ve viyolonsel uğradıktan sonra bas gitarda demir attı. Esas başarılarına Chick Corea ile beraber sırtladığı Return to Forever'da imza attı. Bu grup rotasını rock etkili füzyona çevirince, Clarke de elektrikli bas gitarda zirveye oturdu. Son olarak 2013'te ünlü Downbeat dergisinin okur ve eleştirmenleri tarafından "yılın en iyi bas gitaristi" seçildi. Stanley Clarke Band'ın 2011 yılında çıkardığı The Stanley Clarke Band featuring Hiromi albümü, 'En İyi Çağdaş Caz Albümü' kategorisinde Grammy ödülünü aldı. Burada gruba eşlik eden piyanist/besteci Hiromi Uehara, Japonya'nın son yıllarda çıkardığı müthiş caz piyanistleri dizisinin son halkası. Hiromi caz, klasik müzik, pop ve rock parametrelerinin sınırlarını yaratıcı enerjisiyle genişleterek, kompozisyon ve doğaçlamayı yeni coğrafyalara taşıyor.

26 Şubat Cuma / CRR

HOZIER İstanbul'da

İrlandalı şarkıcı Andrew Hozier-Byrne veya yalnızca Hozier, Hozier isimli çıkış albümü ile kazandığı başarıyı konserlerine taşıyor.

3 Mart Perşembe / Volkswagen Arena

Alto saksafonun dev ismi Lee Konitz

Alto saksafoncu Lee Konitz, 60 yıla yakın bir zamandır enstrümanına üfleyen bir efsane. Konitz için caz müzisyeni olmak demek doğaçlama yapmak demektir. Doğaçlama yapmak da risk almayı gerektirir. 1927 Chicago doğumlu müzisyen 11 yaşında klarinet çalarak müziğe adım atmış, ama kısa süre içinde önce tenor, sonra

da alto saksafona geçiş yapmıştı. Konitz, efsane piyanist Lennie Tristano ve Miles Davis'in 'Birth Of The Cool' ekibiyle çalmasının akabinde kendi solo kariyerine başladı Lee

Konitz, hemen her caz müzisyeni gibi farklı müzisyenlerle çaldı, farklı caz türlerinde ses verdi.

Müzik yapmak için sizi harekete geçiren neydi sorusunu şöyle cevaplıyor: "Çok fazla radyo dinliyordum, özellikle de dans gruplarını. Bunun büyük etkisi var. Bir de ağabeyim doğaçlama şarkı söylemeyi severdi ve bu çok hoşuma giderdi. Popüler şarkılar ve Yahudi şarkıları.." Be-bop ve avangart cazın efsane saksafoncusu Lee Konitz 89 yaşında İstanbul'da olacak ve bize oğlum dediği Walter Lang ile erken bir 90. yaş hediyesi verecek.

20 Şubat Cumartesi / CRR

Bir mezzo soprano ziyafeti

Nefes kesen sesi ve farklı tarzlara yatkınlığıyla günümüzün ender rastlanan sanatçılarından olan İsveçli mezzo-soprano Anne Sofie von Otter, Grammy ve Diapason

d'Or ödüllü kayıtlarının yanı sıra pop yıldızı Elvis Costello ve ünlü caz piyanisti Brad Mehldau ile gerçekleştirdiği işbirlikleriyle de adından sıkça söz ettiriyor. Bugün kendi neslinin en iyi şarkıcıları arasında gösterilen sanatçıya otuz yıldan uzun süredir barok, klasik ve romantik dönem repertuarlarına dönem enstrümanlarıyla yeni bir soluk getiren Les Musiciens dU Louvre eşlik edecek. Haydn'ın Londra Senfonileri ve Schubert'in tüm senfonilerinin yer aldığı zengin bir diskografiye sahip olan topluluğun şefliğini Cecilia Bartoli, Anne Sofie von Otter, Philippe Jaroussky, Jennifer Larmore gibi ünlü şarkıcılarla düzenli olarak sahne alan Thibault Noally üstleniyor.

23 Şubat Salı / İş Sanat

Cameristi della Scala

1982 yılında La Scala orkestrasının müzisyenleri tarafından kurulan Cameristi della Scala, on sekizinci yüzyıldan günümüze uzanan repertuarında özellikle az bilinen on dokuzuncu yüzyıl İtalyan enstrümantal eserlerine verdiği önemle öne çıkıyor. Cameristi della

Scala'nın İş Sanat'ta eşlik edeceği Rus piyanist Anna Vinnitskay'nın 2009 tarihli ilk albümü ve 2012 çıkışlı Ravel kaydı birer Diapason d'Or'a layık görülürken, Deutsches Sinfonieorchester Berlin ile 2010 yılında kaydettiği ilk orkestral CD'si de Echo Klassik ödülünü aldı.

11 Şubat Perşembe / İş Sanat

Chris de Burgh

70'lerden günümüze hiç eskimeyen, romantizmin en yalın şarkıları Chris de Burgh'ün kadife sesi ve benzersiz sahne şovuyla hafızalara işlenecek.

Chris de Burgh "The Lady in Red", "Don't Pay the Ferryman", "A Spaceman Came Travelling", "The Traveller" gibi klasiklerini, diskografisinin en romantik şarkılarıyla beraber İstanbullu hayranlarına icra edecek.

28 Şubat Pazar /
Ülker Sports Arena

Emerson String Quartet

Emerson Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, 1976'da kurulduğundan beri aynı enerji ve başarı çizgisi ile çalışmalarını sürdürmektedir. Seçkin bir solist ve ödüllü bir şef olan oda müziğinin önemli ismi Watkins, topluluğa 37. yılında katıldı ve bu süreçte özveri ve coşku aşıladığı dörtlüye sıcak, zengin bir ton

ve somut bir haz kattı. Watkins'in katılmasıyla yenilenen grup, etkileyici övgüler ile karşılandı. Geçtiğimiz Ekim ayında Paul Watkins ilk kez Emerson Quartet ile birlikte Carnegie Hall'da konser verdi. Schumann Piyano Beşlisi için yazılan eserlerin seslendirildiği konsere piyanist Yefim

Bronfman eşlik etti. Dörtlü, bu sezon 35.'si olacak Washington'daki Smithsonian Enstitüsü'ndeki serilerine de devam edecektir. Topluluk ismini Amerikalı şair ve düşünür Ralph Waldo Emerson'dan aldı.

9 Mart Çarşamba / CRR

Sevgilinize
sevgi şarkıları
sunmaya ne
dersiniz?

Mazhar Olmak?

Mazhar Alanson, MAZHAROLMAK1 adlı konser projesi ile bu zamana kadar hiç açmadığı dünyasını açıyor. MAZHAROLMAK1, anlatmalı, çalmalı, söylemeli "Bir Mazhar Alanson sahnelemesi" MAZHAROLMAK1 nerede mi geçiyor? Galiba evinin salonunda.

12 Şubat Cuma / Zorlu PSM

Sevgi şarkıları

Sevgi şarkıları senfonik aranjmanlarla yeniden hayat buluyor. Yaklaşık 4 senedir Türkiye'nin çeşitli illerindeki devlet senfoni orkestraları ile gerçekleştirilen, Jülide Özçelik'in hem kendi hem de sevdiği sevgi şarkılarını senfonik aranjmanları ile tekrar yorumladığı proje ilk kez İstanbul'da eklenen yeni şarkılarla sahnede olacak. İstanbul Senfoni Orkestrası eşliğinde gerçek-

leştirilecek projede solist olarak Jülide Özçelik ve Mert Fırat birlikte söyleyecekleri şarkılarla yer alacaklar.

Programda Jülide Özçelik'in kendi şarkılarının

yanı sıra, caz standartlarından çeşitli bilinen sevgi temalı şarkılara kadar birçok farklı şarkı yer alıyor.

13 Şubat Cumartesi / Zorlu PSM

Al Di Meola

Büyük gitar virtüözü Al di Meola İstanbul'da... Al Di Meola Türkiye'de çok sevilen bir müzisyen. Başta caz dinleyicileri olmak üzere, müzikseverlerin kalbinde özel bir yeri var. Rock müzik dinleyicilerinin de heyecan ve içinde bulunduğu ilk Açık Hava Tiyatrosu konserinden bugünlere, Al Di Meola defalarca Türkiye'de geldi,

konserler verdi. İtalyan asıllı Amerikalı bir ailenin çocuğu olarak 1954'te doğan Al Di Meola Berklee kolejinde okudu ve kariyer yolculuğuna Chick Corea'nın Return To Forever grubuyla başladı. Ardından muhteşem bir solo kariyer başlayacaktı. Dört yılda dört nefis albümün ardından ise bir gitar yangını:

John McLaughlin ve Paco de Lucia ile birlikte Friday Night In San Francisco albümü. Rekorlar kıran bu albümün ardından ikinci kırılma noktası ise 1996'daki Di Meola Plays Piazzola'ydı: Arjantinli büyük tango bestecisi Astor Piazzola'dan varyasyonlar.

21 Şubat Pazar / CRR

TÜRK SİNEMASI'NDA BAĞIMSIZLIK RÜZGÂRLARI-5

Türk Sineması, Uluslararası Festivallerde önemli ödüller alarak adını duyurduğu, dünyanın her tarafında seyirciler ve sinemayazarların catanında olduğu, izlendiği bir döneme girdi. Genç sinemacıların bir bölümü olgunluk dönemlerine girerek önemli yapıtlar üretirken, yepyeni genç isimler de, özgün ve yeni filmlerle sinemacılarımızın kervanına katıldı. Bu yazımızda Türk Sinemasının 1970 ve sonrasında doğan kuşağına odaklanacağız.

Babam ve Oğlum

Çağan Irmak

1970 yılında İzmir’ de doğan Çağan Irmak, Ege Üniversitesi Basın-Yayın Fakültesi Radyo-Televizyon bölümü mezunu. Sinemaya asistan yönetmen olarak başlayan, televizyon dizilerinde yönetmenlik yapan Irmak, ilk uzun metrajlı filmi “Bana Şans Dile” den sonra, 2003 yılında yazıp yönettiği hala en iyi çalışması sayılan ikinci filmi, “Mustafa Hakkında Her Şey”i çekmiştir. “Babam ve Oğlum” (2005) ve “İssız Adam” (2008) ile geniş izleyici kitlelerinin ilgisini çeken Irmak’ın, 2009’da çektiği, klostrofobik ve içine kapanık “Karanlıktakiler” Meral Çetinkaya’nın olağanüstü anne yorumuyla eleştirmenlerin ve izleyicilerin beğenisini kazanmıştır. Irmak, 2010’da “Prensesin Uykusu”nu, 2011’de ailesinin Yunanistan’dan Türkiye’ye geliş öyküsünden kurgulayarak yazdığı, küçük bir kasabada yaşayan on yaşında bir çocuk ve dedesi aracılığıyla, ailenin ve ülkenin geçirdiği büyük değişimi anlattığı, “Dedemin İnsanları”nı (2011) çekmiştir. “Tamam mıyız?” (2013), dibe sürüklenmekte

olan iki talihsiz insanın yollarının keşilmesiyle başlayan dostluklarını ve hayata tutunma çabalarını, etkileyici fakat biraz şematik bir dille anlatan bir umut hikâyesidir.

“Yeni ufuklara yelken açanlara” ithaf ettiği ilk komedi filmi “Nadide Hayat” (2015), bir ev kadınının, eşini kaybettiikten sonra hayatını değiştirmek ve gençlik hatalarını telafi etmek için çıktığı yolculuğun hikâyesi.

M.Caner Alper

1970'de İzmir'de doğan M.Caner Alper ile 1972 İstanbul doğumlu Mahmut Binay'ın, Altın Portakal Film Festivali'nden En İyi İlk Film, En İyi Görüntü Yönetimi ve SİYAD En İyi Film dahil 5 ödülle dönen ilk ortak yönetmenlik denemeleri "Zenne" (2011), eşcinsel olduğu için 15 Temmuz 2008 tarihinde öldürülen arkadaşları Ahmet Yıldız'ın öyküsünden uyarladıkları, gerçeğe kurmacayı ustalıkla birbirine yediren bir çalışmadır. Senaryosunu M. Caner Alper'in yazdığı, utanç verici bir töre cinayetinden yola çıkarak ötekileştirmeye ve nefret suçuna keskin bir eleştiri getiren "Zenne"nin, Türk sinemasında bugüne kadar hiç bu kadar açık ve etkileyici bir şekilde ele alınmamış hikâyesi Kerem Can'ın, Tilbe Saran'ın ve Erkan Avcı'nın dört dörtlük oyunculuklarıyla desteklenmektedir. Alper ve Binay'ın "Zenne"den sonra

birlikte çektikleri, senaryosunu gerçekten yaşanmış olaylardan esinlenerek yine M.Caner Alper'in yazdığı "Çekmeceler" (2015), bir kez daha Türkiye sinemasında bugüne kadar denenmemiş, kışkırtıcı ve çok tartışılacak bir konuyu sinemamızda ilk kez kız çocuk ve genç kadın cinselliğini işlemektedir. Namus kavramını cinsellikle sınırlandıran Shakespeare ve Çehov hayranı oyuncu babayla aktris karısının kişisel kompleksleri yüzünden kızlarının ruhunda ve bedeninde açtıkları derin yaralara odaklanan "Çekmeceler", son derece özgün bir çalışma Tiyatro, dizi ve sinema kökenli kalabalık oyuncu kadrosunun toplu sinema oyunculuğu müthiş. Babayı canlandıran Taner Birsal ile filmin dört kadını Pınar Töre, Nilüfer Açıkalın, Tilbe Saran ve Ece Dizdar olağanüstü ama, kanımca, filmin baş karakteri, denize bir türlü giremeyen Deniz'i yorumlayan Ece Dizdar olmasaydı sonuç bu kadar heyecan verici olmazdı.

Tolga Örnek

Tolga Örnek, 2010'un en iyi filmlerinden "Kaybedenler Kulübü"nden sonra, 2011'de, sağcı terörizmin yükselişine, Türkiye'nin doğu ve batıyla olan hassas ilişkilerine odaklanan, aksiyona dayalı tarzıyla fark uyandıran "Labirent"i çeker. Örnek'in kendi yaşadığı süreçten, birkaç yıl önce eşinin hamile kalması ve bir çift olarak anne-baba olmaya hazırlandıkları dönemden etkilenecek yazdığı "Senin Hikâyen" (2013), ailelerine düşkün kentli çiftlerin yaşadıkları doğal süreçleri keyifli bir durum komedisine dönüştüren, sıcak bir aile filmidir.

Pelin Esmer

1972'de İstanbul'da doğan, yapımcı, görüntü yönetmeni, senarist, yönetmen Pelin Esmer Boğaziçi Üniversitesi Fen-Edebiyat

Senin Hikâyen

Gözetleme Kulesi

Fakültesi sosyoloji bölümü mezunudur. Mersin'in bir dağ köyünde yaşayan dokuz köylü kadının, kendi hayat hikâyelerine dayanan bir oyun yazıp oynamalarının ve bu süreçte geçirdikleri değişimin anlatıldığı "Oyun" (2005) belgeseliyle birçok ulusal ve uluslararası festivalde ödül kazanmıştır. 2002 tarihli belgeseli "Koleksiyoncu" nun her şeyi biriktiren takıntılı koleksiyoncusu amcası Mithat Esmer'in yaşamından yola çıkarak çektiği, yönetmenliğini, senaristliğini, yapımcılığını ve kurgusunu üstlendiği, "11'e 10 Kala" (2009) filmi de benzer bir başarı elde etmiştir. Yazıp yönettiği "Gözetleme Kulesi" (2012), acılı geçmişlerinden ve çaresiz bugünlerinden kaçan iki genç insanın yaşamlarının olumsuz şartlarda kesişmelerinin karanlık ve karamsar öyküsüdür. Trafik kazalarından ensest ilişkilere, kadına ayrımcılıktan tecavüze ve kürtaj yaşağına, ülkenin pek çok sorununu öyküsüne yediren Esmer'in filminin belki de tek kusuru aşırı yoğunluğudur.

Levent Semerci

1973 İstanbul doğumlu Levent Semerci, reklam filmleri ve müzik klipleri yönettikten sonra 2009'da, yapımcılığını, kamera operatörlüğünü ve kurgusunu da üstlendiği ilk uzun metrajlı filmi "Nefes: Vatan Sağolsun" u yazıp yönetti. Doğu'daki bir sınır karakolunda askerlik yapmakta olan bir avuç gencin gözünden PKK terörüne

değinen, arada bir hamasete yönelse de, genelde başarılı savaş karşıtı bir söylemi olan bu yüksek bütçeli film, gerçeklik duygusunu yok etmemek için, piyasanın meşhur oyuncularıyla değil, çok başarılı kompozisyonlar çizen genç, tanınmamış oyuncularla çekilmişti. Semerci "Nefes" ten sonra, 12 Eylül darbesini bir ailenin dağılma süreci üzerinden anlattığı "Ayhan Hanım" ı (2014) çeker. Kendi ailesinin hikâyesini anlattığı bu şiirsel filmde 1977'nin kaotik ortamında, tek çıkış yolunun devrim olduğuna inanan

Ayhan Hanım

ailenin üç büyük oğlu olayların tam içindeyken, emekli astsubay baba, karısı Ayhan ve küçük oğulları dönemin politik kargaşasından uzak bir hayat sürmektedir. Filmdeki 11 yaşındaki küçük kardeş Semerci'nin kendi çocukluğunu canlandırmaktadır. Eskişehir'de kurulmuş setlerde, çoğu zaman çağcıl dans koreografileriyle çekilen "Ayhan Hanım", minimalist yapısıyla muazzam bir armoni oluşturan harika müzikleri ve yönetmenin parlak sinematografisi ile ülkemiz sinemasının alışık olmadığı bir filmidir.

Mahmut Fazıl Coşkun

1973'ün ilk günü doğan Mahmut Fazıl Coşkun, Rotterdam Film Festivalinde Büyük Ödülü paylaşan "Uzak İhtimal" den 4 yıl sonra, seyirci karşısına 2013'ün en iyi filmlerinden biriyle, karakterlerini başka bir âleme taşıdığı, ilk eserinden çok daha iyi ve tamamlanmış "Yozgat Blues" ile çıkar. Coşkun, bulanık bir fon olarak kullandığı, Anadolu'nun herhangi bir

Yozgat Blues

Çekmeköy

taşra şehri ya da kasabası olabilecek Yozgat'ta 4 kaybedeni karşı karşıya getirmektedir: Hevessizce geldiği yerde tutunmaya çalışan, yaşamı da peruğu kadar gri, müzisyen Yavuz, İstanbul kalabalığının arasında asla fark edilmeyecek olan, ama taşrada cazibe merkezine dönüşebilecek tombul Neşe, derdi kadın kuaförü dükkânı açmak ve evlenmek olan genç berber Sabri ve Sabri'nin az biraz okumuş, şair ve radyocu arkadaşı "sanatsever" Kâmil.

Onur Ünlü

1973 yılında İzmit'te doğan, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi mezunu Onur Ünlü yüksek lisansını, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi iletişim bilimleri anabilim dalında tamamlamıştır. 2006 yılında yapımcılığını, yönetmenliğini ve senaristliğini üstlendiği, "anti-sinema" anlayışını ve kendine has absürd/fantastik mizah duygusunu ortaya koyduğu "Polis", kimi izleyicilerce yerden yere vurulan, kimilerince de göklere çıkarılan bir ilk film oldu. Ünlü, giderek aykırı mizahini geliştirerek, son filmlerinde ve bir medya fenomenine dönüşen TV dizisi *Leyla ile Mecnun*'da absürde yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Son çalışmaları, absürdü 'anlamsızla eşdeğer kabul edip saçma sapan olarak nitelermeyen, öykülerini rasyonalist ve kartezyen olmayan paralel bir mantığa dayandırarak 'kendisi' gerçeği içinde tutarlı

İtirazım Var

ve keyifle izlenen işler. Tavrını "Beş Şehir" (2009) ve "Celâl Tan ve Ailesinin Aşırı Acıklı Hikâyesi" (2012) ile sürdüren Ünlü, bu son filmi ile Adana Altın Koza'da *En iyi film*, *En iyi senaryo* ve *Jüri oyunculuk özel toplu performans ödülü*'nü kazanmıştır. 32.Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin ödül rekortmeni "*Sen Aydınlatırsın Geceyi*" (2013), bir kasabaya sıkışmış süper kahramanların, siyah-beyaz çekilmiş şarkılı türkölü hikâyesidir. Karakterlerin donatıldıkları süper güçlerin hiçbir sorunlarına çözüm getirmeyişi filmin hem dramatik hem de komik tarafını oluşturur. Başkarakterinin bir zamanlar antropolojiyle ilgilenmiş bir eski boksör imam olduğu, yüzeydeki polisiye komedi görünümünün altında son derece cesur ve sert bir eleştirel yapısı olan "*İtirazım Var*" (2014), 51. Antalya Altın Portakal'da *En İyi Yönetmen* ve *En İyi Senaryo Ödülleri*'ni aldı. Bu

son çalışması, Jack Nicholson'un "Chinatown"daki kırık burnundan Agatha Christie uyarlamalarının upuzun çözüm sahnelerine göndermeleleriyle de gerçek bir sinefil filmi.

Ayşim Türkmen Keskin

İstanbul belgeselleriyle tanınan 1973 doğumlu Ayşim Türkmen Keskin'in ilk uzun metraj kurmaca filmi "*Çekmeköy Underground*", kentsel ve toplumsal dönüşümün genç kuşak üzerindeki etkilerini filme adını veren Çekmeköy'de, lüks semtlere dönüşen gecekondu mahallelerinde yaşayan yapan bir grup gencin açmazlarını hip-hop ritmiyle biçimlenmiş bir müzik videosu estetiğiyle ele almaktadır. Beatbox yapıp dans eden mahallenin gençleri kötü

bitmiş aşkların acısından dansla, müzikle kaçarak hayata tutunmak isteseler de İstanbul'un ışıltılı acımasızlığı hayallerine kurşun sıkacaktır.

Çiğdem Vitrinel

Çiğdem Vitrinel, (d.1973), En İyi Yönetmen dalında Altın Portakal kazanan ilk uzun metrajı "Geriyeye Kalan"ın (2012) öyküsünü, kocası ve kızıyla geniş ve aydınlık evinde yaşayan Sevda ile kocasından ayrı tek başına ayakta durmaya çalışan Zuhâl'in ya-

Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku

şamları arasındaki karşıtlık üzerine kuruyor. Orta sınıf yaşamının sterilliği, erkeğe bağımlı yaşayan kadının durumunu ve sınıfsal çatışmada kadının ne olursa olsun "alt sınıf" olarak kalışını, karakterlerin gelişimlerini görsel açıdan da ekrana yansıtan Vitrinel, değişimin anahtarının kadının bağımsızlığında olduğunu söylüyor. Bir aşkın anatomisini zekice işleyen ikinci filmi "Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku" (2014), İlhami Algör'ün aynı adlı romanının uyarlaması. Kitapsız yazar Arif'le özgür ruhlu Müzeyyen arasındaki "derin tutku" nun öyküsünü ince bir miza duygusuyla aktaran Vitrinel, filmi merkezine yine güçlü ve ayakları yere basan bir kadın oturuyor.

Levent Soyarslan

Levent Soyarslan'ın yazdığı, yönettiği, kurgusunu, ortak yapımcılığını üstlendiği ilk filmi "Ofllu Hocayı Aramak- O.H.A." sinemamızda örneği olmayan "mockumentary" (kurmaca belgesel) tarzında absürd bir kara komedi. "O.H.A.", ünlü bir müteahhidin sponsorluğunda Karadeniz yöresinin fenomenlerini araştıran bir ekibin maceraları aracılığıyla, günümüz Türkiye'sini, otoritelerinden eylemcilerine dek bütün yönleriyle hicveden, "çapulcu" mizahının hâlâ capcanlı, hâlâ taptaze devam ettiğini ispatlayan, büyük olasılıkla Türkiye Sinemasında çekilmiş en anarşist ruhlu film. Mütahiş cesareti, eleştirisini son derece zekice yapması ve her türlü muhalif düşüncenin kahkahalarla güldürerek, ironiyle yapılabileceğini göstermesiyle çok başarılı.

Kâzım Öz

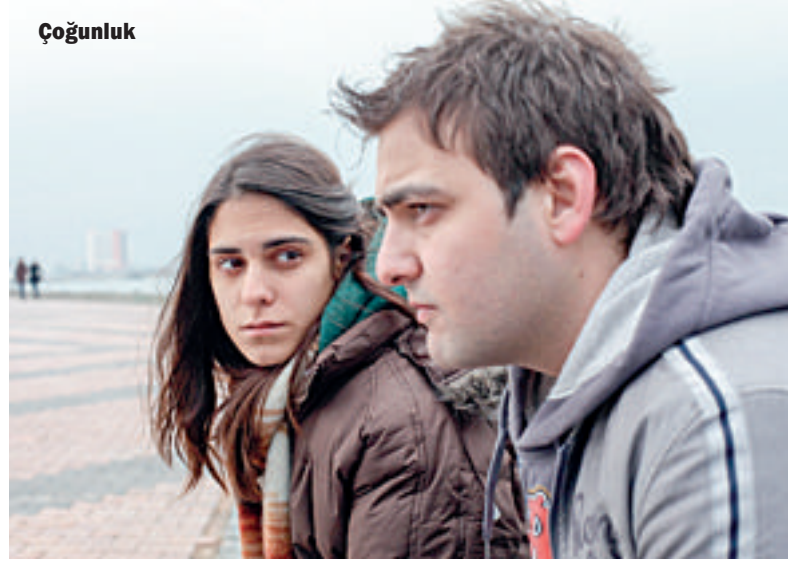
1973 Dersim doğumlu Kâzım Öz, son filmi "Bahoz-Fırtına"dan (2008) sonra belgesel çalışmalara yönelmiş, hayvancılıkla geçimlerini sağlayan Şavaklılar ile birlikte bahar yağmurları altında Dersim'in köylerinden dağlarına doğru yola koyulduğu "Son Mevsim- Şavaklar"ın (2009) ardından "Bir Varmış Bir Yokmuş"da (2014) Batman'dan Ankara bölgesine her yıl olduğu gibi tarım işçiliği yapmak için gelen kalabalık ve yoksul bir Kürt ailesinin hikâyesini anlatmıştır.

Bir Varmış Bir Yokmuş

Tepenin Ardı

Çoğunluk

Emin Alper

1974’de doğan, Boğaziçi Üniversitesinde iktisat ve tarih eğitimi aldıktan sonra Modern Türkiye Tarihi üzerine doktora yapan Emin Alper, ödüllü birkaç kısa filminden sonra Berlin’de prömiyer yapan ilk uzun metrajı “Tepenin Ardı” (2012) ile Caligari Film Ödülü ile İlk Film Ödülü Özel Mansiyonu almış, bu ilk ödüllerin ardından Altın Lale dahil 25’i aşkın ulusal ve uluslararası ödül kazanmıştır.

Emekli bir orman işletme şefinin ekip biçtiği, keçi beslediği taşradaki çiftliğinde, oğlu ve torunları ziyarette gelince, üç kuşaktan erkeklerden oluşan aile tüm iletişimsizlikleriyle, birbirlerini anlamadan, birbirlerine bir şey anlatamadan, yer, içer, gezer ve tartışırlar. Tepenin ardındaki, seyircinin hiçbir zaman görmeyeceği Yörüklerin keçileri çalıp kestiği söylentisi, giderek bir şiddet sarmalı doğuracaktır. “Tepenin Ardı”, kendine benzemeyeni, öteki olanı anlamaya çaba göstermektense ondan düşman yaratmayı yeğleyen, korkularıyla yüzleşmektense kendi yarattığı ötekiyle savaşılan maço kültürün çok güçlü alegorisidir.

Üç yıl sonra Alper, ikinci filmi “Abluka” ile, dünya prömiyerini yaptığı Venedik Film Festivali’nin ana yarışma bölümünde Jüri Özel Ödülü’nü, yan ödüllerden de Arca Cinema Giovani (Genç Sinema Ödülü) ile, festival kapsamında verilen bağımsız eleştirmenler ödülü “Bisato D’Oro”yu kazanır. “Abluka” Venedik’in ardından

Abluka

40. Toronto Film Festivali’nde gösterilir ve Adana Altın Koza Festivalinde de En İyi Film Ödülü ile Adana İzleyici Ödülü’nü alır. Emin Alper, distopik bir İstanbul’a yerleştiği “Abluka”da, izleyiciyi, kuşku ve yozlaşmanın yönettiği, mantığın paramparça olduğu cehennem bir sarmala sokarak, polis abluka altına aldığı bir gecekondu mahallesindeki çatışma ortamını, Türkiye’nin yakın tarihindeki yoğun siyasal karmaşanın ve politik şiddetin alegorisi olarak işlemektedir. Zamanı ve mekânı bilinçli olarak iyice belirsizleştirerek olayları geçmişten bugüne uzanan bir çizgiye oturtmayı yeğleyen Alper, biri şartlı tahliye ile cezaevinden çıkarılarak polis muhbirliği yaptırılan, diğeri belediyede sokak köpeklerinin itlafından sorumlu birimde çalışan iki kardeşin, dış dünyada yaşananların baskısının, yalnızlığın, kadınsızlığın, aşağılanmaların,

tehditlerin, ezikliklerin giderek anlamsız korkulara ve paranoyalara yol açmasıyla, gerçeklik duygusunu yavaş yavaş yitirmelerini anlatmaktadır. Toplumsal paranoyanın, bireyde yansımaları bularak kişisel parano-yaya dönüşmesini, klinik bir vakayı inceleme didik didik eden “Abluka”, başlarda son derece gerçekçi bir tonlamayla açılmakta, ana karakterlerinin akıl sağlığının bozulmasına paralel olarak azar azar fantastik bir boyuta taşınmaktadır. Alper, bu sürreal boyutta bile gerçeklik duygusunu kaybetmeden, hikâyesini düşsel ile gerçeğin, gerçek ile gerçeküstünün birbirine değdiği o ince çizgide benzersiz bir tempo ile, hiç aksatmadan, hiç sarkmadan, iki saat boyunca soluk soluğa izletmektedir. Tabii ki buna, başta Berkay Ateş, kusursuz yönetilmiş müthiş oyuncu kadrosunun katkısı büyük.

Seren Yüce

1975’de İstanbul’da doğan Seren Yüce, sinemaya yardımcı yönetmenlik ve birinci yönetmen asistanlığı yaparak başlamış, yazıp yönettiği ilk film olan “Çoğunluk” (2010) Venedik Film Festivali’nde Geleceğin Aslanı ödülünü almış, ayrıca Altın Portakal’da en iyi erkek oyuncu, en iyi yönetmen ve en iyi film ödüllerini toplamıştır. İstanbullu orta-üst sınıf bir ailenin oğlunun hayatına odaklanan film, politik, sosyolojik ve hatta psikolojik durumlardan ötürü oluşan çarpık sınıfsızlık ve ötekileştirme sorunlarını ele alıyor. Türk ailesinin erkek egemen yapısı, babanın anne ve çocuk üzerindeki baskıcı tutumu, paranın sorunları çözmede tek güç ve silah olarak görülmesine de yalın ve net bir şekilde değiniyor.

Özcan Alper

1975’de Artvin’in Hopa ilçesinde doğan, Özcan Alper, 2008’de vizyona giren ilk uzun metrajlı filmi “Sonbahar” ile pek çok festivalden ödülle dönmüştü. Politik sinemamızın yapıtlarından biri olan “Sonbahar”dan sonra, “Gelecek Uzun Süre” ile, güneydoğu topraklarındaki, yüzleşmekten kaçındığımız, paspas altına süpürdüğümüz, görünce başımızı başka yöne çevirdiğimiz meseleleri yüzümüze çarpıyor. Müzik araştırmaları yapan Sumru’nun ağıtlar üzerine yaptığı tez çalışması için çıktığı yolda tanıştığı insanlarla ilişkileri, yol filmi atmosferiyle işlenirken, Sumru’nun içinde sakladığı acılar da, tanıştığı insanların acılarıyla beraber yavaş yavaş ortaya çıkıyor ve Türkiye’nin kısa ve acılı tarihi sinemamızda görmeye hiç alışık

olmadığımız bir sanatçı cesaretiyle belirginleşmeye başlıyor... Çekimleri İstanbul, Artvin ve Batum’da gerçekleştirilen, Ermenistan-Almanya-Fransa-Türkiye ortak yapımı “Rüzgârın Hatıraları” (2014), II. Dünya Savaşı’nın son günlerinde, çevirmen ve ressam Aram’ın, siyasi nedenlerle hayatını kurtarmak için Türkiye’den kaçmak zorunda kalması ve evrakları gelene dek, Karadeniz ormanlarında, SSCB - Gürcistan sınırındaki küçük bir dağ köyünde saklanmasıyla ilgili öyküsü. Aram için, belleğin geri dönüşü olmayan karanlık koridorlarında çocukluğuna dair kayıp zamanın izlerini arama çabasına dönüşen bu kaçış, Türkiye’nin unutturulmaya çalışılan geçmişinin mercenginden, aşk, zaman, ölüm, sürgünlük, yurt, sınırlar, özgürlük ve yüzleşme temalarına bakmaktadır.

Aslı Özge

1975’te İstanbul’da doğan Aslı Özge, 2009’da çektiği “Köprüdekiler”den sonraki ikinci filminde, İstanbul’un yok-sullarından orta sınıfına geçiş yaparak

“Beyaz Türkler”i odağına alıyor. “Hayatboyu”, uzun yıllar boyunca örselenmiş, aslında bitmiş bir evliliğin, belki çocuk hatırına sürdüğü, bildik, çok işlenmiş küçük bir öykü. Başarılı sinema dili ve özellikle Defne Halman’ın oyunculuğu için izlenmeye değer.

Selim Evcı

1975 yılında İstanbul’da doğan Selim Evcı, 2008’de yazdığı yönettiği ve kurgusunu yaptığı ilk uzun metrajlı “İki Çizgi”de sorunlu bir ilişkiyi, tarafların kendi kendileriyle olan çatışmalarını unutmaksızın yansıtırken, insanın doğayla olan çatışmasını da vurguluyordu. Metropol yaşamında birbirine yabancılaşan ama bunun bilincinde olmayan bir çiftin yazın güneye doğru yola çıkmalarıyla bir yolculuk hikâyesine dönüşen film, birbiriyle bir türlü birleşemeyen iki paralel çizginin öyküsüydü.

Evcı’nın ikinci filmi “Rüzgârlar”, eski adı İmroz olan Gökçeada’ya, ortam seslerini kaydetmeye gelen bir sesçinin, ada sokaklarında dolaşırken tanıştığı yaşlı Madam Styliani ile arkadaşlığının ve Rum kadının kendi geçmişini anlatırken, adanın geçmişindeki trajik gerçekleri ortaya koymasının öyküsüdür. İkinci bölümünde iyice sarkmaya başlayan filmin tek önemli yönü, İmroz’un kadim sahibi Rumların adadan ve aslında tüm ülkeden kovalayan iğrenç zihniyeti vurgulaması.

Selim Evcı, geleneklerine bağlı bir ailenin iki kızından birinin arkadaşının babasıyla yaşadığı saklı ilişkiye odaklandığı son filmi “Saklı” (2015) için: “ailede başlayan, toplum içerisinde deneyimlenerek öğrenilen ahlak kavramını algılamaya, bu bağlamda toplumun reflekslerine, doğru ya da yanlış değerlendirmesinin ötesinde aynaya tutmaya çalışıyor” demektedir.

Geldik sinemamızın 40 yaşın altındaki en genç kuşağına. Onlar da gelecek yazımızın konusu olacak. ■

ÇÖPÜM GÜL KOKSUN
İSTEYENLER

Koroplastı seçer

***TÜRKİYE'NİN
1 NUMARASI**

KOROPLAST®
Hayatı Kolaylaştırır

* Nielsen Perakende Endeksi Hizmetleri çerçevesinde raporlanan plastik poşetler kategorisinde;Koroplast 2014 Ekim ile başlayan ve 2015 Ekim itibarıyla sona eren 13 aylık süre boyunca market markaları hariç toplam Türkiye pazarında satış miktarı bazında pazardaki en yüksek satış değerlerine sahip olma konumundadır. (Copyright 2015, ©The Nielsen Company)

MAKE YOUR
MARK

1846

USA

CROSS

THE CENTURY II IN GOLD

KATE DAVIS, BESTECİ - MÜZİSYEN
NOTALARINI CROSS İLE GÜÇLENDİRİYOR

Türkiye Genel Distribütörü **Sevilles** Kalem Kırtasiye ve Ofis Malz. San. A.Ş.